

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ІТАЛІЙСЬКА МОВА ДЛЯ ПОЧАТКІВЦІВ

Методичні вказівки до експрес-курсу

Суми – 2022

УДК 811.131.1-054.7(072.062)

I-92

Рекомендовано рішенням вченої ради Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (протокол № 2 від 29 вересня 2022 року)

Рецензенти:

Кабассі Н. (Cabassi Nicoletta) – професор славістики кафедри гуманітарних наук Пармського університету (Італія);

Єрохіна С. (Erokhina Svitlana) – PhD, віце-президент Міжкультурного центру Парми та провінції – АСП (Італія).

I-92 Італійська мова для початківців : методичні вказівки до експрес-курсу / [розробник та укладач О. Тригубчак; переклад та оформлення М. Ш. Сегедоні]. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. – 156 с.

У методичних вказівках стисло й доступно викладені основні розділи (фонетика, граматики, лексика) курсу італійської мови. Означений експрес-курс було розроблено та впроваджено у практику на замовлення Міжкультурного центру м. Парма та провінції – АСП.

Видання призначено передусім для емігрантів, біженців та тимчасових переселенців з України, вимушених залишити Батьківщину внаслідок початку воєнних дій та бажаючих швидко опанувати італійську мову. Спрямовано на підвищення рівня мовленнєвої обізнаності як частини інтеркультурної освіти – важливого фактора формування у сучасного суспільства прагнення до інтеграції в демократичне, багатокультурне світове та європейське співтовариство.

The methodological instructions concisely and easily explain the main sections (phonetics, grammar, vocabulary) of the course of Italian language. The specified express course was developed and put into practice on the order of the Intercultural Center of the city of Parma and the province – ASP.

The publication is primarily intended for emigrants, refugees and temporary migrants from Ukraine who were forced to leave the Motherland due to the war and who wish to quickly master Italian language. It is aimed at increasing the level of speech awareness as a part of intercultural education – an important factor in the formation of modern society's desire for integration into a democratic, multicultural world and European community.

УДК 811.131.1-054.7(072.062)

© Тригубчак, О., 2022

© СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ОСНОВНА ЧАСТИНА	9
Тема 1. Вступ до курсу. Алфавіт. Написання особистих даних	9
Тема 2. Формальний та неформальний стилі спілкування. Знайомство, національність, професії, телефонні розмови. Заповнення документів під час реєстрації	26
Тема 3. Числа у побуті. Орієнтування в часі та громадському транспорті	41
Тема 4. Візит до лікаря. Основні дані італійської медичної картки	53
Тема 5. Магазини та покупки	65
Тема 6. Місто. Обговорення поточних подій та процесів ...	75
Тема 7. Бажання, можливості, зобов'язання, потреби	86
Тема 8. Одяг	89
Теми 9. Події минулого	100
Тема 10. Використання різних типів минулого та теперішнього часу	108
Тема 11. Опис зовнішності. У поліції	112
Тема 12. Родина. Плани на майбутнє. Написання резюме ...	123
ПІДСУМКИ	134
ЗАВДАННЯ І ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	146
ДЖЕРЕЛА	151

ВСТУП

Українці є однією з найчисельніших етнічних груп в Італії, переважно більшість яких становлять трудові мігранти. Розширенню української діаспори сприяв початок воєнних дій на території України, що призвело до чисельного збільшення емігрантів, біженців та тимчасових переселенців з України, вимушених залишити Батьківщину та самостійно звертатися до державних італійських структур для реєстрації та отримання допомоги. Оскільки більшість з них мала нульовий рівень володіння італійською мовою (внаслідок раптовості переселення, а отже й абсолютної невідповідності до ситуації, що склалася) це викликало необхідність у розробці та проведенні так званого інтенсивного курсу «виживання», який передусім передбачав освоєння іноземної мови.

У цілому курс орієнтовано на студентство, людей середнього та похилого віку з різним рівнем володіння іноземними мовами та базовими знаннями. Відповідно використано різні методи та методики викладання, покликані донести до кожного слухача необхідну інформацію: граматико-перекладний (Grammar Translation), прямий або природний (Direct Method), аудіолінгвальний (Audiolingual Method) методи, комунікативна методика (Communicative Language Teaching), комбіноване використання яких дозволило швидко отримати необхідний результат у напрямі опанування італійської мови. Поміж іншого, цьому сприяло використання сучасних педагогічних, а саме інформаційно-комунікаційних технологій, а також висока мотивація слухачів у зв'язку з потребою негайного використання отриманих знань у реальному житті (при зануренні у мовне середовище).

Основні розділи курсу: фонетика, граматики та лексика італійської мови. До курсу включено навчання письму на прикладі заповнення необхідних документів.

Водночас, методичні вказівки до експрес-курсу «Італійська мова для початківців» спрямовані на підвищення рівня мовленнєвої обізнаності як частини інтеркультурної освіти – важливого фактора формування у сучасного суспільства прагнення до інтеграції в демократичне, багатокультурне світове та європейське співтовариство. Адже означений експрес-курс було розроблено та впроваджено у практику на замовлення Міжкультурного центру м. Парма та провінції – АСП.

Експрес-курс покликаний розвивати комунікативно-мовленнєву та соціокультурну компетентності слухачів, що базується на повазі до власної та іноземної культур. Так, курс передбачає не лише оволодіння італійською мовою, а й знайомство з культурою,

традиціями, особливостями менталітету та соціального життя місцевих жителів. Розробниками було враховано цільову аудиторію, а саме можливість проживання слухачів у різних регіонах Італії, що викликало необхідність знайомства з географією та історією країни.

Цілі експрес-курсу:

- стратегічна – формування вторинної мовної особистості (носія іноземної мови);
- практична – оволодіння мовою як засобом спілкування;
- загальноосвітня – розуміння слухачами різноманіття форм і методів висловлювання думки італійською мовою і можливостей використовувати їх на практиці;
- розвиваюча – розвиток почуття мови, мовного припущення, всіх видів пам'яті та логіки, сенсорного сприйняття, вміння спілкуватися;
- виховна – поглиблення міжкультурного взаєморозуміння та самосвідомості при досягненні бажаного результату.

Завдання експрес-курсу:

- освоєння італійського алфавіту та артикуляції, правил вимови та читання відповідно до законів італійської мови;
- формування навичок вимови та читання, розстановка наголосу, усвідомлене використання інтонаційних конструкцій тощо;
- формування навичок самостійної репродукції мовлення з використанням вивчених лексичних та граматичних конструкцій, вміння висловлювати свою думку;
- формування навичок письма;
- формування навичок аудіювання; навчити слухати та розуміти елементарні фрази побутової лексики;
- вироблення вміння пов'язувати лексичні одиниці та граматичні конструкції у правильне висловлювання (з часткою автоматизму, що сприятиме подальшому переходу на продуктивну мову);
- оволодіння культурою діловодства на необхідному (елементарному) рівні;
- розвиток самоосвітнього потенціалу з подальшим його використанням у всіх сферах спілкування;
- комунікативний та соціокультурний розвиток, як підготовка до міжкультурного спілкування.

Курс розрахований на 24 академічні години групових занять (при цьому оптимальним є розподілення їх на 3 двогодинні лекції на тиждень). У зв'язку з необхідністю оволодіння мінімальним пакетом знань за обмежений проміжок часу слухачам рекомендовано

самостійні заняття після кожної лекції, що включають вправи на закріплення отриманих знань і самоконтроль, зокрема шляхом використання інтернет-ресурсів (перегляд відео-файлів, прослуховування аудіо-файлів філологічного спрямування та ін.).

Результати опанування експрес-курсу:

Номер заняття	Здобуті знання	Отримані уміння
1	Алфавіт, звуки, наголос.	Писати, читати та диктувати («spelling») особисті дані (прізвище, ім'я тощо) італійськими літерами.
2	Формальний та неформальний стилі спілкування. Особисті займенники. Дієслово «бути» та його використання. Заперечні та запитальні речення. Національності, професії. Числа від 1 до 10. Номер телефону.	Знайомитися з людьми (перша зустріч, вітання). Розповісти про себе: національність, місце народження (проживання), номер телефону, професія. Вести діалог на вищезазначену тему. Заповнення документів під час реєстрації.
3	Лексика за темами «Транспорт», «Час». Числа до тисячі. Дієслово «мати» та його використання.	Запитати, зрозуміти та сказати: час, вік, дорогу, розклад міського транспорту, місце зупинки. Уявити іншу людину. Використовувати дієслово «мати».
4	Дні тижня, місяці. Лексика за темами «Візит до лікаря», «Частини тіла». Використання дієслова «робити». Основні дані італійської медичної картки. Іменники.	Призначити зустріч або попросити про неї (місце, час, день, ціль). Вести діалог про здоров'я, проблеми, пов'язані з ним (симптоми захворювання), типові медичні препарати. Діалог з лікарем. Назвати дату та місце народження.
5	Лексика за темою «Магазини (супермаркети, продуктів) та покупки». Види упаковки та кількість товару. Визначені та невизначені артиклі. Присвійний прийменник «di». Вказівні займенники. Прикметники.	Висловити приналежність комусь чи чомусь (володіння кимось чи чимось). Запитати і сказати вартість чогось. Вести діалог у магазині.
6	Лексика за темою «Місто». Дієслова руху. Прийменники місця. Місце знаходження предметів та людей. Відмінювання дієслів. Теперішній час. Використання прислівників в описах частоти проходження подій (рідко, зазвичай та ін.).	Розповісти про себе, свої знання та вміння. Вести діалог про події та процеси, що відбуваються зараз.

7	Модальні дієслова «хотіти», «бажати», «бути зобов'язаним». Використання дієслова «знати».	Висловлюватися про бажання, можливості, зобов'язання, потреби.
8	Лексика за темами «Одяг», «Крамниці одягу», «Кольори». Використання дієслова «подобається» / «не подобається». Теперішній тривалий час.	Виразити ставлення до предметів та подій. Запитати і розповісти про події, що відбуваються.
9	Минулий час. Доконаний і недоконаний вид дієслова.	Описати події та явища, у тому числі враховуючи, зміни стану в минулому часі.
10	Відмінювання дієслів у часі. Дієслова руху та стану.	Осміслено використовувати різні типи минулого та теперішнього часу.
11	Лексика за темами «Опис зовнішності», «У поліції». Минулий час. Недоконаний вид дієслова.	Написати заяву. Описати події у минулому (повторювані, звичні, одночасні).
12	Лексика за темою «Родина». Присвійні займенники. Майбутній час. Прислівник у теперішньому та минулому часі.	Скласти та написати резюме. Описати членів родини. Використовувати майбутній час.

Зміст набутих компетентностей передбачає, що слухачі повинні:
Комунікативно-мовленнєва компетентність:

1) орієнтуватися в наступних інтенціях, ситуаціях та темах спілкування:

– вербально реалізувати такі інтенції: вітатися, знайомитися, уявляти себе та іншу людину, прощатися, звертатися до будь-кого, дякувати, вибачатися, просити повторити; ставити запитання та відповідати на них, повідомляти про факти та події, наявність та відсутність предмета чи особи, приналежність, час, місце та причини; висловлювати згоду чи незгоду, бажання, прохання, відмову, пропозицію, запрошення; давати оцінку; висловлювати своє ставлення;

– реалізувати елементарні комунікативні наміри у таких ситуаціях спілкування: у поліклініці, у лікаря, в аптеці, у магазині, на заняттях, на вулицях міста, у транспорті, у місцях оформлення документів, поліції;

– вміти здійснювати усне мовленнєве спілкування на елементарному рівні за наступною тематикою: розповісти про себе, про іншу людину, родину, роботу, свої інтереси, здоров'я, покупки.

2) набути комунікативних умінь в основних видах мовленнєвої діяльності:

– аудіювання – розуміти зміст інформації та комунікативні наміри співрозмовника;

– читання – читати прості невеликі за обсягом тексти на побутові теми, розуміючи загальний зміст викладеної інформації (наприклад, оголошення).

– говоріння – будувати прості зв'язні пропозиції у комунікативній ситуації (монологічна мова); розуміти комунікативні наміри співрозмовника, адекватно відповідати на них, підтримувати розмову на побутові теми на елементарному рівні, вміти запитати необхідну інформацію (діалогічна мова).

– письмо – заповнювати прості документи (на зразок заяви, анкети, резюме).

3) оволодіти новими мовними засобами (фонетичними, орфографічними, лексичними та граматичними), освоїти знання, явища та способи вираження думки італійською мовою:

– фонетика та графіка (алфавіт, голосні та приголосні звуки, правила вимови та наголоси, інтонації);

– склад слова (розпізнавання мінімального числа слотовірних моделей, наприклад, закінчення іменників, відмінювання дієслів).

– частини мови (іменники (рід, число); займенники (особисті, питальні, присвійні, вказівні, означальні, заперечні); прикметники (повної форми); дієслова (інфінітив, сьогодення, майбутнє, минулий час; відмінювання дієслів, імператив, дієслова руху, модальні дієслова); прислівники (місця, часу, способу дії, міри та ступеня); числівники (кількісні та порядкові));

– речення (прості – незапитальні (оповідальні, спонукальні, стверджувальні, заперечні); запитальні).

– лексика (лексичний мінімум елементарного рівня, орієнтований на побутову сферу спілкування).

4) набути компенсаторної компетенції як компонента комунікативно-мовленнєвої компетентності – розвиток вміння виходити із складної ситуації дефіциту мовних засобів у процесі спілкування.

Соціокультурна компетентність:

– розвинути потребу вивчення італійської мови та усвідомити її важливість у процесі міжкультурної комунікації;

– ознайомитись та долучитись до культури, традицій та особливостей італійського менталітету;

– сформуванню вміння гідно представляти свою культуру та країну;

– поглибити загальнокультурну та етнічну ідентичність, що передбачає розвиток національної самосвідомості, прагнення до порозуміння між представниками різних культур, утвердження толерантного ставлення до іншої культури.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Тема 1

ВСТУП ДО КУРСУ. АЛФАВІТ. НАПИСАННЯ ОСОБИСТИХ ДАНИХ

Зміст

Теоретичні питання:

1. Італійський алфавіт.
2. Особливості італійської вимови.

Звуки італійської мови у порівнянні зі звуками української мови; надання для кожного слова італійської мови транскрипції українськими літерами; підкреслення наголосу для правильної вимови слів (оскільки наголос італійською мовою – нефіксований). Особливості застосування окремих літер шляхом їх поєднання; подвійні приголосні в італійській мові.

Практичні завдання:

1. Вправи для аудиторного та самостійного виконання.
Завдання на закріплення знань.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Італійський алфавіт

Знайомство з будь-якою мовою світу варто розпочинати з алфавіту. Важливо знати назву італійських літер і вміти вимовляти кожну з них окремо (див. табл. 1.1.).

Таблиця 1.1.

АЛФАВІТ / L'ALFABETO

Літера / Lettera	Назва літери італійською мовою з транскрипцією українськими літерами / Nome della lettera in italiano con trascrizione in lettere ucraine	
A, a	a	[a]
B, b	bi	[бі]
C, c	ci	[чі]
D, d	di	[ді]
E, e	e	[e]
F, f	effe	[еффе]
G, g	gi	[джі]
H, h	acca	[акка]
I, i	i	[і]
J, j	i lunga	[і лунга]
K, k	kappa	[каппа]
L, l	elle	[елле]

M, m	emme	[емме]
N, n	enne	[енне]
O, o	o	[о]
P, p	pi	[пі]
Q, q	qu	[ку]
R, r	erre	[ерре]
S, s	esse	[ессе]
T, t	ti	[ті]
U, u	u	[у]
V, v	vi	[ві]
W, w	doppia vu/vu doppia	[доппіа ву/ву доппіа]
X, x	Ics	[ікс]
Y, y	Ipsilon	[іпсілон]
Z, z	zeta	[дзета]

А, а [а]

італійську літеру /А/

пишемо і вимовляємо як українську літеру /А/

<u>A</u> utobus	[аутобус]	Автобус
A <u>p</u> erto	[аперто]	Відчинено

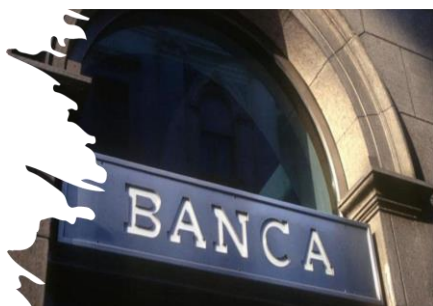

В, в [ві]

італійську літеру /В/

пишемо як українську літеру /В/, вимовляємо як /Б/

<u>B</u> anca	[банка]	Банк
<u>B</u> ancomat	[банкомат]	Банкомат

С, с [чі]

італійську літеру /С/ вимовляємо як українську літеру /К/
перед /А/, /О/, /У/ та приголосними

U <u>sc</u> ina	[У <u>к</u> раїна]	Україна
<u>C</u> asa	[<u>к</u> аза]	Будинок, дім
<u>C</u> ucina	[<u>к</u> учіна]	Кухня

італійську літеру /С/
вимовляємо як українську літеру /Ч/ перед /Е/, /І/

<u>C</u> ittà	[<u>ч</u> ітта]	Місто
<u>C</u> entro	[<u>ч</u> ентро]	Центр
<u>C</u> entro città	[<u>ч</u> ентро <u>ч</u> ітта]	Центр міста
Stazione <u>c</u> entrale	[стаціоне <u>ч</u> ентрале]	Центральний вокзал

Д, d [ді]

італійську літеру /D/ вимовляємо як українську літеру /Д/

Dot <u>to</u> re
[до <u>т</u> торе]
Лікар

Е, е [е]

італійську літеру /Е/ вимовляємо як українську літеру /Е/

Entrata
[ентра́та]
Вхід

Ф, ф [еффе]

італійську літеру /F/ вимовляємо як українську літеру /Ф/

Farmacia
[фарма́ція]
Аптека

Г, г [джі]

італійську літеру /G/ вимовляємо як українську літеру /Г/
перед /А/, /О/, /U/ та приголосними

G atto	[га́тто]	Кіт
G uida	[гу́йда]	Гід
G rande	[гра́нде]	Великий

італійську літеру / G /
вимовляємо як українські літери /ДЖ/ перед /Е/, /І/

G elato	[дже́лато]	Магазин морозива
G iorno	[джо́рно]	День
Buon g iorno	[буонджо́рно]	Добрий день

Н, h [акка]

італійська літера /Н/ пишеться на початку слів (особливо іноземного походження), проте ніколи не вимовляється

Hot <u>el</u>
[от <u>ел</u>]
Готель

I, i [і]

італійську літеру /I/ вимовляємо як українську літеру /I/

identit <u>a</u>	[ідентит <u>а</u>]	Ідентичність
Indiriz <u>z</u> o	[індіріц <u>ц</u> о]	Адреса
Carta d'identit <u>a</u>	[карта д ідетні <u>т</u> а]	Ідентифікаційна картка

J, j [і лунга]

італійська літера /J/

використовується у словах іноземного походження, вимовляється як українські літери /ДЖ/ у більшості випадків

Je <u>an</u> s
[джі <u>н</u> с]
Джинси

K, k [каппа]

італійська літера /K/

використовується у словах іноземного походження, завжди вимовляється як українська літера /К/

K <u>a</u> sha
[к <u>а</u> ша]
Каша

L, l [елле]

італійську літеру /L/ вимовляємо як українську літеру /Л/

Lav <u>o</u> ro	[ла <u>в</u> оро]	Робота
C <u>e</u> rco lav <u>o</u> ro	[ч <u>е</u> рco ла <u>в</u> оро]	Шукаю роботу

M, m [емме]

італійську літеру /M/ вимовляємо як українську літеру /М/

M <u>a</u> ccina
[м <u>а</u> ккіна]
Автомобіль

N, n [енне]

італійську літеру /N/ вимовляємо як українську літеру /Н/

N <u>e</u> gocio
[н <u>е</u> гоціо]
Магазин

O, o [о]

італійську літеру /O/ вимовляємо як українську літеру /О/

Osp <u>e</u> dale
[ос <u>п</u> едале]
Лікарня

Р, р [пі]

італійську літеру /P/ вимовляємо як українську літеру /П/

Posta	[поста]	Пошта
-------	---------	-------

Q, q [ку]

італійську літеру /Q/ вимовляємо як українську літеру /К/;
літера пишеться тільки перед літерою /U/ в конкретних словах,
які потрібно запам'ятати

Quaderno	[куадерно]	Зошит
----------	------------	-------

R, r [ерре]

італійську літеру /R/ вимовляємо як українську літеру /Р/

Ristorante	[рісторанте]	Ресторан
------------	--------------	----------

S, s [ессе]

італійську літеру /S/ вимовляємо як українську літеру /С/,
якщо вона знаходиться на початку слова,
а також в середині слова за умови розташування перед літерами
/CA/, /CO/, /CHE/, /CHI/, /P/, /S/, /T/

Supermercato	[супермеркато]	Супермаркет
Pasta	[паста]	Макарони
Asporto	[аспорто]	На винос
Autostrada	[аутострада]	Шосе
Mascherina	[маскеріна]	Маска

вимовляється як українська літера /З/
між двома голосними (у більшості випадків) і
перед певними приголосними (наприклад, /М/)

C <u>a</u> sa	[к <u>а</u> за]	Ді <u>м</u>
N <u>a</u> so	[н <u>а</u> зо]	Ні <u>с</u>
C <u>o</u> sa ...?	[к <u>о</u> за]	Що ...?
<u>A</u> sma	[<u>а</u> зма]	Аст <u>м</u> а

T, t [ti]

італійську літеру /Т/ вимовляємо як українську літеру /Т/

T <u>a</u> xi
[т <u>а</u> ксі]
Так <u>с</u> і

U, u [енне]

італійську літеру /U/ вимовляємо як українську літеру /Н/

U <u>ff</u> icio
[у <u>ф</u> фі <u>ч</u> іо]
О <u>ф</u> іс

V, v [ві]

італійську літеру /V/ вимовляємо як українську літеру /В/

V <u>i</u> etato	[в <u>і</u> ет <u>а</u> то]	З <u>а</u> боронено
------------------	-----------------------------	---------------------

W, w [доппіа ву]

літера іноземного походження /W/ зустрічається рідко
та вимовляється як українська літера /В/

W <u>a</u> ter	[в <u>a</u> тер]	Туалет
WC	[в <u>і</u> чі]	

X, x [ікс]

літера /X/ дуже рідко зустрічається в італійській мові
та вимовляється як українські літери /КС/

W <u>x</u> ter	[в <u>x</u> тер]	Туалет
WS	[в <u>і</u> чі]	

Y, y [іпсілон]

літера іноземного походження /Y/
вимовляється як українська літера /Й/

Y <u>o</u> gurt
[й <u>o</u> гурт]
Йогурт

Z, z [дзета]

італійську літеру /Z/
на початку слів вимовляємо як українські літери /ДЗ/

Zona traffico limitato	Z.T.L.
[дзона траффіко лімітато]	[дзета-ті-елле]
Зона обмеженого руху (наприклад, у певній зоні дозволено водити машину тільки людям, які там мешкають)	

італійську літеру /Z/
в середині слів вимовляємо як українську літеру /Ц/

Attenzione!	[аттенціоне]	Увага!
Stazione	[станціоне]	Вокзал

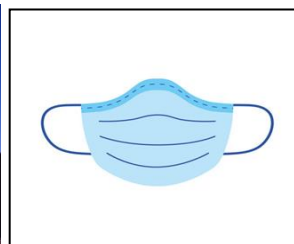
2. Особливості італійської вимови

Поєднання літер

Che, Chi

в італійській мові до літери /C/ перед літерами /E/, /I/ додається літера /H/, щоб отримати український звук /К/

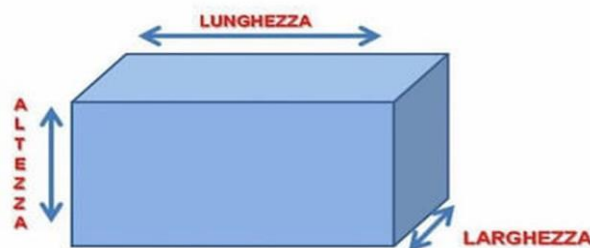
Chi <u>u</u> so	[кіузо]	Зачинено
Chie <u>s</u> a	[кіеза]	Церква
Masche <u>r</u> ina	[маскеріна]	Маска

Ghe, Ghi

в італійській мові до літери /G/ перед літерами /E/, /I/ додається літера /H/, щоб отримати український звук /Г/

Larg <u>h</u> ezza	[лар <u>р</u> ецца]	Ширина
Lun <u>g</u> hezza	[лун <u>н</u> ецца]	Довжина
<u>G</u> hiaccio	[<u>г</u> іаччо]	Лід

Gli

в італійській мові поєднання літер /GL/ перед літерою /I/ вимовляється приблизно як /Ль/

Bigli <u>l</u> etteria
[бі <u>ль</u> еттерія]
Квиткова каса

Gn

в італійській мові поєднання літер /GN/ вимовляється приблизно як /Нь/

Cogn <u>o</u> me	[кон <u>н</u> оме]	Прізвище
Insegn <u>a</u> nte	[інсен <u>н</u> анте]	Вчитель/вчителька
Bagn <u>a</u> to	[бан <u>н</u> ато]	Мокрий

Sce, Sci

в італійській мові поєднання літер /SC/ перед літерами /E/, /I/ вимовляється як /ШЕ/, /ШІ/

Usc <u>i</u> ta	[у <u>ш</u> іта]	Вихід
Ascens <u>o</u> re	[ашен <u>с</u> оре]	Ліфт

USCITA DI EMERGENZA

ASCENSORE

Ілюстрації до італійського алфавіту взято з інтернет-джерел відкритого доступу.

Подвійні приголосні

в італійській мові подвійні приголосні вимовляються як довгі приголосні звуки

Re <u>pp</u> ublica	[ре <u>п</u> уб <u>б</u> ліка]	Республіка
Vacc <u>cc</u> ino	[ва <u>ч</u> ч <u>ч</u> іно]	Вакцина
Ab <u>bb</u> igliamento	[а <u>б</u> б <u>б</u> ілья <u>м</u> енто]	Одяг
Do <u>nn</u> na	[до <u>н</u> на]	Жінка
Perm <u>mm</u> esso	[пер <u>м</u> ессо]	Дозволено

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Вправи для аудиторного та самостійного виконання

1.1. Вчимося вимовляти в голос кожен літеру Ваших імені та прізвища, використовуючи назви італійських літер, що уможлиблює їх правильне написання.

Наприклад,

Nome: Rostyslava (R-O-S-T-Y-S-L-A-V-A = erre-o-esse-ti-ipsilon-esse-elle-a-vi-a)

Cognome: Kovalenko (K-O-V-A-L-E-N-K-O = kappa-o-vi-a-elle-e-enne-kappa-o)

1.2. Складаємо простий діалог побутового характеру із декількох реплік (щодо написання імені та прізвища, адреси тощо) для закріплення отриманих знань на основі представленої таблиці.

Прізвище	Cognome
Ім'я	Nome
Дякую	Grazie
Будь ласка	Per favore
Повторіть	Ripetere
Як це пишеться?	Come si scrive?
Ви можете це написати?	Può fare lo spelling?
Ви можете повторити, будь ласка?	Può ripetere, per favore?

Наприклад,

– Ім'я та прізвище, будь ласка.	– Nome e cognome, per favore.
– Христина Цимбалюк.	– Hrystyna Tymbalyuk.
– Як це пишеться? Ви можете це написати?	– Come si scrive? Può fare lo spelling, per favore?
– Акка-ерре-іпсілон-ессе-ті-іпсілон-енне-а, ті-ессе-іпсілон-емме-бі-а-елле-іпсілон-у-каппа.	– Acca-erre-ipsilon-esse-ti-ipsilon-enne-a, ti-esse-ipsilon-emme-bi-a-elle-ipsilon-u-kappa.
– Христина Цим... Ви можете повторити Ваше прізвище, будь ласка?	– Hrystyna Tsym... Può ripetere il cognome, per favore?
– Ті-ессе-іпсілон-емме-бі-а-елле-іпсілон-у-каппа.	– Ti-esse-ipsilon-emme-bi-a-elle-ipsilon-u-kappa.
– Дякую!	– Grazie!

1.3. Подивитись

відео-файл

(<https://blogdisilviaspatafora.wordpress.com/2018/09/05/alfabeto-telefonico-come-fare-lo-spelling-in-italiano/>), що ознайомить з політерним написанням імені та прізвища, інших складних слів методом так званого «Телефонного алфавіту», що надає низку слів, здебільшого пов'язаних з літерами латинського алфавіту, які зазвичай використовуються під час телефонної розмови, щоб співрозмовник зрозумів правильне написання слова.

З цією метою часто використовуються назви італійських міст:

A, a	ANCONA	місто
B, b	BOLOGNA	місто
C, c	COMO	місто
D, d	DOMODOSSOLA	місто
E, e	EMPOLI	місто
F, f	FIRENZE	місто
G, g	GENOVA	місто
H, h	HOTEL	
I, i	IMOLA	місто
J, j	JOLLY	

K, k	KOALA	
L, l	LIVORNO	місто
M, m	MILANO	місто
N, n	NAPOLI	місто
O, o	OTRANTO	місто
P, p	PALERMO	місто
Q, q	QUADRO	
R, r	ROMA	місто
S, s	SAVONA/SALERNO	місто
T, t	TORINO	місто
U, u	UDINE	місто
V, v	VENEZIA	місто
W, w	WHYSKY	
X, x	XILOFONO	
Y, y	YOGURT	
Z, z	ZARA	місто

1.4. Вправи на закріплення знань італійського алфавіту.

Кожна літера має свою назву:

те, як вона звучить в алфавіті (відео-файл 1: <https://youtu.be/de6l9lyAPMY>)

і те, як вона читається в слові (відео-файл 2: <https://youtu.be/H-X0aRqPlyY>).

Деякі літери можемо записати до двох груп (наприклад, P).

Деякі літери можуть читатися у різний спосіб, залежно від свого положення у слові, тобто «їх сусідів» (наприклад, C).

Вправа 1:

1) прослухати алфавіт уважно дивлячись на літери.

Звернути увагу, що деякі літери схожі в італійській та українській мовах. Легше вивчити літери, поділяючи їх на такі групи:

– «справжні друзі», тобто ті, які графічно та фонетично схожі (A, M, O, T, I, K, L, E);

– «фальшиві друзі», тобто ті, які схожі графічно, але фонетично відрізняються (B, C, H, Y, P, X);

– «нові друзі», тобто ті, які схожі фонетично, але графічно відрізняються (D, F, N, R, S, U, V, Z);

– «незнайомці» або нові літери, які відрізняються фонетично та графічно (G, J, Q, W).

2) слухати та повторювати літери; прописати їх.

3) вчити слова, що починаються на літери алфавіту.

Вправа 2 на самоконтроль:

- 1) диктант: слухати відео з паузами та записувати літери, а потім перевірити їх;
- 2) вимкнути звук у відео, вимовляти літери, які бачимо на екрані (потім увімкнути звук та перевірити себе).

Вправа 3 «Алфавіт»:

- 1) заповнити пропуски: ABC_EF_HI_K_MN_P_R_T_VW_YZ.
- 2) робота з картками:
  - написати на картках літери італійського алфавіту, витягаючи їх по черзі називати (перевірити себе, прослухавши відео);
  - виконати попереднє завдання, називаючи слова, що починаються на витягнуту літеру (згодом можна додавати нові слова).
- 3) дивитись відео з субтитрами, читаючи їх самостійно з урахуванням правил читання.

1.5. Практика читання

CA-CO-CU-CE-CI-CHI-CHE

Ortografia: CA-CO-CU

Osserva i disegni e completa il testo inserendo CA, CO o CU.

 .co c.ca. drillo	 formica ..	 bru.ca ..
 .cu.la	 .cu.cchiaio	 fo.ca
 .ca.sa	 .cu.scini	 pe.ca.ra
 .cu.bo	 .co.bra	 .ca.ne

Obiettivo didattico: discriminare, consolidare e utilizzare i suoni CA-CO-CU
© Pianetabambini.it Pagina 1

COMPLETA CON I SUONI DOLCI: CE- CI.
POI RISCRIVI LE PAROLE SUL QUADERNO.

	ci LIEGIA
	ci NEMA
	ci RCO
	ce TRIOLO
	ce RTOLA
	ce RVO
	bi ci CLETTA
	ci NTURA
	ci POLLA
	ri no ce RONTE

Ortografia: CE-CI, CHE-CHI

Osserva i disegni e completa il testo inserendo CHE o CHI.

 chi. ave	 formi che	 zuc che
 pan chi. na	 cuc. chi. laio	 muc che
 o che	 chi. esa	 rac che. ita
 or che. stra	 chi. odo	 .chi. tarra

Obiettivo didattico: discriminare, consolidare e utilizzare i suoni CE-CI e CHE-CHI
© Pianetabambini.it Pagina 2

<https://pianetabambini.it/schede-didattiche-ca-co-cu-stampare/>
<https://www.liveworksheets.com/rx185007kb>
<https://pianetabambini.it/schede-didattiche-ce-ci-che-chi-stampare/>

CU-QU-CQU

CU - QU

• Completa le parole con CU o QU.

 .cu .lla	 in .cu .dine	 a .qu .ila
 .cu ore	 .qu ercia	 .qu adro
 .qu aglia	 .qu aderno	 s .cu .ola
 .cu scino	 .cu oco	 s .qu .alo

© Pianetabambini.it

Ortografia: CU-QU-CQU

• Osserva i disegni e completa le parole inserendo CU, QU o CQU.

 a .qu .ilone	 a .cqu .ario	 . .cu ore
 a .cqu .erelli	 s .cu .ola	 .qu aderno
 . .cu oco	 .qu adro	 suba .cqu eo
 .qu aglia	 s .cu .olabus	 .qu ercia

• Obiettivo didattico: discriminare, consolidare e utilizzare i suoni CU-QU-CQU

© Pianetabambini.it

Pagina 2

<https://pianetabambini.it/schede-didattiche-cu-qu-cqu-stampare/>

GA-GO-GU-GE-GI-GHI-GHE

Ortografia: GA-GO-GU

Osserva i disegni e completa il testo inserendo GA, GO o GU.

 .Ga lfo	 Go rilla	 .Gu fo
 .Ga llo	 an gu ria	 ara go .sta
 Go ccia	 pin gu .ino	 can gu .ro
 .Ga zzella	 fra go .la	 Ga mberetto

© Pianetabambini.it

Pagina 1

Ortografia: GE-GI, GHE-GHI

Osserva i disegni e completa il testo inserendo GHE o GHI.

 Ghi anda	 Ghe pardo	 fun ghi .
 spi ghe.	 stre ghe.	 tartaru ghe.
 .Ghi accio	 un ghi .a	 spa ghe .tti
 mar ghe .rita	 dra ghi .	 cin ghi .ale

• Obiettivo didattico: discriminare, consolidare e utilizzare i suoni GE-GI e GHE-GHI

© Pianetabambini.it

Pagina 2

Ortografia: GE-GI, GHE-GHI

Osserva i disegni e completa il testo inserendo GE o GI.

 Gi raffa	 .Ge lato	 Gi .rotondo
 an ge .lo	 sfin ge .	 .Gi rino
 re gi .na	 Ge melli	 .Geranio
 pu gi .le	 e gi .ziano	 ve ge .tali

• Obiettivo didattico: discriminare, consolidare e utilizzare i suoni GE-GI e GHE-GHI

© Pianetabambini.it

Pagina 1

<https://pianetabambini.it/schede-didattiche-ga-go-gu-stampare/>
<https://pianetabambini.it/schede-didattiche-ge-gi-ghe-ghi-stampare/>

SCA-SCO-SCU-SCE-SCI-SCHE-SCHI

Ortografia: SCA-SCO-SCU

Osserva i disegni e completa il testo inserendo SCA, SCO o SCU.

 Sca rpe	 ca sco	 Scu ola
 di sco	 mo sca	 Sco iattolo
 Scu do	 va sca	 Sca rpione
 Scu olabus	 .Sca pa	 pe sca tore

• Obiettivo didattico: discriminare, consolidare e utilizzare i suoni SCA-SCO-SCU

©Pianetabambini.it Pagina 1

Ortografia: SCE-SCI

Osserva i disegni e completa il testo inserendo SCE o SCI.

 .Sci volo	 a sce rsiore	 pe sce
 .Sci mmia	 .Sci rippo	 Sce rifo
 .Sce lico	 pi .sci .na	 .Sce ttro
 cu .sci .ni	 mo .sce rino	 Sci.

• Obiettivo didattico: discriminare, consolidare e utilizzare i suoni SCE-SCI

©Pianetabambini.it Pagina 1

SCHE - SCHI

SC	A → 	__ SCA TOLA
	O → 	__ SCO PA
	U → 	__ SCU DO
SCH	E → 	__ SCHE RMC
	I → 	__ SCHI UMF

<https://pianetabambini.it/schede-didattiche-sca-sco-scu-stampare/>
<https://pianetabambini.it/schede-didattiche-sce-sci-stampare/>
https://digimparoprimaria.capitello.it/app/books/CPAC90_SMAITA001Q/html/49

УСКЛАДНЕННЯ / DIFFICOLTÀ

Ortografia: GLI-LI

Osserva i disegni e completa il testo inserendo GLI o LI.

 con gli o	 fo gli o	 bi. li. ardo
 o. li. o	 a gli o	 cava li. ere
 pa gli accio	 sa li. era	 fo gli ere
 ci li. egia	 trifo gli o	 cande li. ere

• Obiettivo didattico: discriminare, consolidare e utilizzare i suoni GLI-LI

©Pianetabambini.it Pagina 1

Ortografia: GN-NI

Osserva i disegni e completa il testo inserendo GN o NI.

 agn ello	 beto ni. era	 gera ni. o
 castagne	 maceda ni. a	 gnomo
 carabi ni. ere	 pigna	 cer ni. era
 lava gna	 gn u	 mi ni. era

• Obiettivo didattico: discriminare, consolidare e utilizzare i suoni GN-NI

©Pianetabambini.it Pagina 1

Suoni simili: S-Z

* Osserva i disegni e completa il testo inserendo S o Z.

 or s. o	 pin z. a	 z. ebra
 .s trega	 liquiri z. ia	 .s andali
 .s edia	 melan z. ana	 .s fruzzo
 .z ucca	 zan z. ara	 .s erpente

• Obiettivo didattico: discriminare, consolidare e utilizzare i suoni simili S e Z

©Pianetabambini.it Pagina 1

<https://pianetabambini.it/schede-didattiche-gli-li-stampare/>
<https://pianetabambini.it/schede-didattiche-gn-ni-stampare/>
<https://pianetabambini.it/schede-didattiche-s-z-stampare/>

Тема 2
ФОРМАЛЬНИЙ ТА НЕФОРМАЛЬНИЙ СТИЛІ СПІЛКУВАННЯ.
ЗНАЙОМСТВО, НАЦІОНАЛЬНІСТЬ, ПРОФЕСІЇ,
ТЕЛЕФОННІ РОЗМОВИ.
ЗАПОВНЕННЯ ДОКУМЕНТІВ ПІД ЧАС РЕЄСТРАЦІЇ

Зміст

Теоретичні питання:

1. Формальний та неформальний стилі спілкування.
2. Національність.
3. Професії.
4. Телефонні розмови.

Особливості формального та неформального стилів спілкування; вітання та корисні фрази при знайомстві; особисті займенники; дієслово «бути» та його використання: заперечні та запитальні речення; національність та професійна належність; телефонні розмови; числа від 1 до 10; оперування номером телефону; інформація для заповнення документів під час реєстрації.

Практичні завдання:

1. Вправи для аудиторного та самостійного виконання.
- Завдання на закріплення знань.*

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Формальний та неформальний стилі спілкування

Особливості стилів спілкування

Існують «формальний» і «неформальний» стилі спілкування.

Основні правила їх вживання:

- якщо Ви студенти або дуже молоді люди прийнято звертатися на «**tu**» до однокашників та ровесників, натомість до вчителів, професорів або незнайомих дорослих людей прийнято звертатися на «**Lei**»;
- якщо Ви дорослі люди прийнято звертатися на «**Lei**» до всіх, проте можна на «**tu**» до дуже молодих людей (приблизно до 25 років).

Приклад першої «формальної» зустрічі:

– Добрий день, пані, як Вас звати?	– Buongiorno signora, come si chiama?
– Мене звати Оксана. А як Вас звати?	– Mi chiamo Oksana. E Lei, come si chiama?
– Я Джованна, приємно познайомитися.	– Io sono Giovanna, piacere!
– Приємно познайомитися.	– Piacere.
– Звідки Ви, Оксано? Ви добре говорите італійською?	– Da dove viene, Oksana? Parla bene italiano?

– Я з України, я народилася в Одесі. Ні, я ще погано розмовляю італійською. Ви італійка?	– Vengo dall'Ucraina, sono nata a Odessa. No, non parlo ancora bene italiano. Lei è italiana?
– Так, я італійка, я лікар. А хто ви за професією?	– Sì, sono italiana, sono una dottoressa. E lei che lavoro fa?
– Я вчителька	– Io sono un'insegnante.
– Я зрозуміла. Тож, до побачення, Оксано.	– Ah, ho capito. Allora arrivederci, Oksana.
– До побачення, Джованно.	– Arrivederci, Giovanna

Приклад першої «неформальної» зустрічі:

– Привіт, як тебе звати?	– Ciao! Come ti chiami?
– Мене звати Людмила. А як тебе звати?	– Ciao, mi chiamo Liudmyla. E tu, come ti chiami?
– Мене звати Марко. Звідки ти?	– Mi chiamo Marco. Da dove vieni?
– Я з України.	– Vengo dall'Ucraina.
– Ти народилася в Києві?	– Sei nata a Kiev?
– Ні, я народилася не в Києві, я народилася в Одесі.	– No, non sono nata a Kiev, sono nata a Odessa. E tu, di dove sei?
– Я італієць, я народився в Пармі. Ти студентка?	– Sono italiano, sono nato a Parma. Sei una studentessa?
– Так, я студентка.	– Sì, sono una studentessa.
– Дуже приємно, Людмילו до зустрічі, гарного дня!	– Piacere Liudmyla, a presto, e buona giornata!
– Дякую. Тобі теж. До зустрічі.	– Grazie, anche a te, a presto!

Вітання та корисні фрази при знайомстві

Кожен стиль спілкування має свої особливості навіть на рівні привітань (див. табл. 2.1.).

Таблиця 2.1.

Вітання / I saluti

Коли ми зустрічаємося (форм.)	Quando ci incontriamo (form.)	Примітки
Добрий ранок! Добрий день!	Buongiorno! [буонджорно]	В Італії немає різниці між цими привітаннями; воно використовується приблизно до 16.00 (хоча це залежить від людини та частини Італії)
Добрий вечір!	Buonasera! [буонасера]	В основному використовується після 16.00/17.00

Вітаю!	Salve! [салве]	Дуже нейтральне привітання, яке можна використовувати протягом всього дня
Коли ми прощаємося (форм.)	Quando ci salutiamo (form.)	Примітки
До побачення!	Arrivederci! [арриведерчі]	Можна використовувати протягом всього дня
Гарного дня!	Buona giornata! [буона джорната]	
Гарного вечора!	Buona serata! [буона серата]	В основному використовується після 16.00/17.00
До зустрічі!	A presto! [а престо]	
Коли ми зустрічаємося (неформ.)	Quando ci incontriamo (inform.)	Примітки
Привіт!	Ciao! [чао]	
Коли ми прощаємося (неформ.)	Quando ci salutiamo (inform.)	Примітки
Бувай!	Ciao! / Ciao, ciao! [чао / чао, чао]	Для привітання та прощання при неформальному спілкуванні використовується одне й те ж слово, яке можна повторювати

При будь-якому стилі спілкування в нагоді можуть стати так звані «корисні фрази» (див. табл. 2.2.)

Таблиця 2.2.

Корисні фрази / Frasi utili

Корисні фрази	Frasi utili	Примітки
Так	Sì [сі]	
Ні	No [но]	
Дякую	Grazie [граціє]	

Будь ласка	Prego [прего]	
Будь ласка	Per favore [пер фаворе]	
Вибачте	Mi scusi [мі скузі]	
Ви говорите італійською?	Parla italiano? [Парла італіано]	Формальний стиль спілкування
Ти говориш італійською?	Parli italiano? [Парлі італіано]	Неформальний стиль спілкування
Ви говорите англійською?	Parla inglese? [Парла інглезе]	Формальний стиль спілкування
Ти говориш англійською?	Parli inglese? [Парлі інглезе]	Неформальний стиль спілкування
Ні, я не розмовляю італійською / англійською. Я розмовляю тільки українською	No, non parlo italiano / inglese. Parlo solo ucraino. [Но, нон парло італіано / інглезе, парло соло україно]	
Я зрозумів / зрозуміла	Ho capito [о капіто]	
Я не зрозумів / не зрозуміла	Non ho capito [Нон о капіто]	
Ви можете повторити, будь ласка?	Può ripetere, per favore? [Пуо ріпетере, пер фаворе]	

Особисті займенники

Важливою частиною спілкування є вільне оперування особистими займенниками (див. табл. 2.3.)

Таблиця 2.3.

Особисті займенники / Pronomi personali

Я	Io
Ти	Tu
Він	Lui
Вона	Lei
Ми	Noi
Ви	Voi
Вони	Loro

В Італії при зверненні до незнайомих людей, вчителів та інших посадових осіб прийнято використовувати займенник «Lei».

Використання інших займенників потребує вивчення контексту: розуміння того з ким саме ми говоримо чи до кого саме звертаємося (чоловік або жінка).

Спробуємо розібратися більш детально, паралельно розібравшись з відповіддю на питання: «Як Вас звати? / Як тебе звати?» (Come si chiama? / Come ti chiami?).

Формальний стиль спілкування	
Як Вас звати?	Come si chiama? [коме сі кіама]
Неформальний стиль спілкування	
Як тебе звати?	Come ti chiami? [коме ті кіамі]

Відповіддю на означене питання буде «Mi chiamo» + Ваше ім'я.

Наприклад,

Мене звати Марія	Mi chiamo Maria [мі кіамо Марія]
------------------	-------------------------------------

На продовження розмови прийнято говорити фрази на кшталт «Приємно познайомитися!», «Дуже приємно» та ін. В Італії можна просто сказати «Piacere!» [піачере].

Наведемо приклади таких діалогів.

Формальний стиль спілкування	
– Добрий день!	– Buongiorno!
– Добрий день! Як Вас звати?	– Buongiorno! Come si chiama?
– Мене звати Христіна. А Вас?	– Mi chiamo Khrystyna. E Lei?
– Мене звати Джованні.	– Io mi chiamo Giovanni.
– Приємно познайомитися!	– Piacere (di conoscerla!)
– Приємно познайомитися!	– Piacere mio!
Неформальний стиль спілкування	
– Привіт!	– Ciao!
– Привіт! Як тебе звати?	– Ciao! Come ti chiami?
– Мене звати Наталія. А тебе?	– MI chiamo Nataliia. E tu?
– Мене звати Сара.	– Io mi chiamo Sara.
– Дуже приємно!	– Piacere (di conoscerti)!
– Дуже приємно!	– Piacere!

Звертаємо увагу, що при формальному стилі спілкування в діалозі використано займенник «Lei» при зверненні до незнайомої людини – чоловіка.

Таким же чином можна запитати як звати інших людей.

– Як його звати?	– Come si chiama lui?
– Його звати Тарас.	– Si chiama Taras.
– А як її звати?	– E lei, invece, come si chiama?
– Її звати Ірина.	– Lei si chiama Iryna.
або	
– Як вас звати?	– Come vi chiamate?
– Нас звати Максим і Софія.	– Ci chiamiamo Maksym e Sofiia.
– А їх як звати?	– E loro come si chiamano?
– Їх звати Андрій та Олена.	– Si chiamano Andrii e Olena.

А тут навпаки – у першому в діалозі використано займенник «Lei» при зверненні до незнайомої людини – жінки.

Крім того, в італійській мові часто особові займенники (io, tu, lui, lei, noi, voi, loro) опускаються, так як фрази «Mi chiamo Maria», «Ti chiami Oleksii», «Vi chiamate Taras e Bohdan» і без них звучать природно.

Наприклад,

Мене звати...	(io) mi chiamo...
Тебе звати...	(tu) ti chiami...
Його звати...	(lui) si chiama...
Її звати...	(lei) si chiama...
Нас звати...	(noi) ci chiamiamo...
Вас звати...	(voi) vi chiamate...
Їх звати...	(loro) si chiamano...

Дієслово «бути» та його використання

«Mi chiamo...» – це не єдиний спосіб презентувати себе італійською мовою.

Є й інший спосіб, схожий на український варіант «Я Марія». Але якщо я представляюся українською мовою, то я просто кажу: «Я Марія» і стає зрозуміло, що Марія – це я. Натомість в італійській мові нам завжди потрібно використовувати дієслово «бути» («essere»), що в українському варіанті дослівно звучало б як: «Я є Марія».

Дієслово «essere» змінюється, враховуючи особові займенники та чисельний критерій (однина / множина), тож його треба просто вивчити напам'ять (див. табл. 2.4.).

Таблиця 2.4.

Дієслово «бути» / Verbo «essere»

Pronomi Personali (Особовий займенник)	Verbo «essere» (Дієслово «бути»)
Io	sono [соно]
Tu	sei [cei]
Lui	è [e]
Lei	è [e]
Noi	siamo [ціамо]
Voi	siete [ціете]
Loro	sono [соно]

Тож ми можемо представитися, назвати своє ім'я, використовуючи це дієслово.

Для порівняння:

Io sono Maria	Io mi chiamo Maria
Tu sei Valentyna	Tu ti chiami Valentyna
Lui è Viktor	Lui si chiama Viktor
Lei è Elena	Lei si chiama Elena
Noi siamo Marco e* Hanna	Noi ci chiamiamo Marco e Hanna
Voi siete Oleksandr e* Sara	Voi vi chiamate Oleksandr e Sara
Loro sono Cristina e* Oleksii	Loro si chiamano Cristina e Oleksii

*e = i, ma

Заперечні та запитальні речення

В Італії заперечення утворюють за допомогою слова «non» (не), яке ставиться безпосередньо перед дієсловом (див. табл. 2.5.).

Таблиця 2.5.

Заперечення / Negazione

Pronomi Personali (Особовий займенник)	«Non» («не»)	Verbo «essere» (Дієслово «бути»)
Io	non	sono [соно]
Tu	non	sei [cei]
Lui	non	è [e]
Lei	non	è [e]
Noi	non	siamo [ціамо]
Voi	non	siete [ціете]
Loro	non	sono [соно]

Для порівняння:

Io non sono Maria	Io non mi chiamo Maria
Tu non sei Valentyna	Tu non ti chiami Valentyna

Lui non è Viktor	Lui non si chiama Viktor
Lei non è Elena	Lei non si chiama Elena
Noi non siamo Marco e Hanna	Noi non ci chiamiamo Marco e Hanna
Voi non siete Oleksandr e Sara	Voi non vi chiamate Oleksandr e Sara
Loro non sono Cristina e Oleksii	Loro non si chiamano Cristina e Oleksii

В італійській мові, як і в українській, щоб поставити запитання достатньо змінити інтонацію голосу, при цьому порядок слів не змінюється.

Для порівняння:

Стверджувальне речення	Питальне речення
Lui è Viktor.	Lui è Viktor?
Lei si chiama Valentina.	Lei si chiama Valentina?

Для відповіді на ці питання використовують «sì» (так) чи «no» (ні).

Для порівняння:

Питання	Відповідь
Lui si chiama Viktor?	Sì, lui si chiama Viktor.
Lei è Valentina?	No, lei non è Valentina.

Розглянемо приклади запитань із займенником «Lei» у значенні «Вона» і «Ви» (див. табл. 2.6.).

Таблиця 2.6.

Запитання / Domande

Вона Валентина?	Lei è Valentina?
Так, вона Валентина.	Sì, lei è Valentina.
Ви Олексій?	Lei è Oleksii?
Так, я Олексій	Sì, io sono Oleksii

2. Національність

Я українець/українка

Дієслово «бути» («essere») можна і потрібно вживати, щоб відповісти на наступні питання:

Звідки Ви? / Da dove viene?/Lei di dov'è?

Звідки ти? / Da dove vieni?/Di dove sei?

Звідки ви? / Da dove venite?/Di dove siete?

Звідки вони? / Da dove vengono?/Di dove sono?

Щоб вказати на свою національність можна відповісти:

«Io sono ucraino/a» / «Я українка»

або

«Vengo dall'Ucraina» / «Я з України»

Наші національності

українець	українка	українці	українки
ucra <u>i</u> no	ucra <u>i</u> na	ucra <u>i</u> ni	ucra <u>i</u> ne
італієць	італійка	італійці	італійки
italiano	italiana	italiani	italiane

Тож відповіді на поставлені вище питання виглядатимуть наступним чином:

Da dove viene? / Lei di dov'è?	Звідки Ви?	Vengo dall'Ucraina / Io sono ucra <u>i</u> no/a	Я з України / Я українець/українка
Da dove vieni? / Di dove sei?	Звідки ти?	Vengo dall'Ucraina / Io sono ucra <u>i</u> no/a	Я з України / Я українець/українка
Da dove venite? / Di dove siete?	Звідки ви?	Veniamo dall'Ucraina / Siamo ucra <u>i</u> ni/e	Ми з України / Ми українці/українки
Da dove vengono? / Di dove sono?	Звідки вони?	Vengono dall'Ucraina / Sono ucra <u>i</u> ni/e	Вони з України / Вони українці/українки.

Дієслово «venire» аналогічне англійському дієслову «to come».

Io vengo dall'Italia	Я з Італії	Noi veniamo dall'Italia	Ми з Італії
tu vieni dall'Ucraina	Ти з України	Voi venite dall'Ucraina	Ви з України
Lui/lei viene dall'Ucraina	Вона з України	Loro vengono dall'Italia	Вони з Італії

Я народився/народилась в Україні

В Італії дієслово «essere» вживають, щоб вказати, хто і де саме народився.

Після «essere» ставляться слова «nato» (народився) / «nata» (народилася) / «nati» (народилися тільки чоловіки або чоловіки і жінки) / «nate» (народилися тільки жінки), потім прийменник «a» перед містом та «in» перед країною.

Питання буде зі словом «Dove?» / «Де?».

Dov'è nato/nata ?	Де Ви народилися?	Sono nato/nata a Modena, in Italia	Я народився /народилася в Модені, в Італії
Dove sei nato/nata ?	Де ти народився /народилася?	Sono nato/nata a Kiev, in Ucraina.	Я народився /народилася в Києві, в Україні
Dove siete nati/?/nate ?	Де ви народилися?	Siamo nati/nate a Parma, in Italia	Ми народилися в Пармі, в Італії
Dove sono nati/nate ?	Де вони народилися?	Sono nati/nate a Odessa, in Ucraina	Вони народилися в Одесі, в Україні

3. Професії

Щоб запитати у людей, яка в них професія, питається «Che lavoro» («Яка робота») + правильна форма дієслова «fare» («робити»). У буквальному перекладі це звучить, як: «Яку роботу Ви робите?».

І знову відповідаємо за допомогою дієслова «essere».

Io faccio	Я роблю	Noi facciamo	Ми робимо
tu fai	Ти робиш	Voi fate	Ви робите
Lui/ lei fa	Він/вона робить	Loro fanno	Вони роблять

Наприклад,

– Хто Ви за професією, пане Шевченко?	– Che lavoro fa, signor Schevchenko?
– Я робітник.	– Sono un operaio.
– Хто Ви за професією, Олено?	– Che lavoro fai, Elena?
– Я вчителька.	– Sono un'insegnante.
– Хто ви за професією?	– Che lavoro fate?
– Ми лікарі.	– Siamo medici.
– Хто Надя і Людмила за професією?	– Che lavoro fanno Nadya e Lyudmyla?
– Вони стоматологи.	– Sono dentiste.

Підкреслимо, що всі іменники італійською мовою змінюються за родами (чоловічий, жіночий) і числами (однина і множина).

Найчастіше, перед ними стоїть так званий артикль («articolo»), яких існує два типи. При цьому їх вживання схоже на англійські «a/an», «the».

Тобто, коли Ви кажете, яка у Вас професія, Ви використовуєте:

– «un/uno» – якщо Ви чоловік в однині: io sono un studente, io sono un dottore;

– «un'/una» – якщо Ви жінка в однині: io sono una studentessa, io sono un'insegnante.

Натомість артиклі не використовуються у множині: noi siamo studenti, voi siete studentesse, loro sono dottori, loro sono insegnanti.

Для полегшення спілкування на тему професійної діяльності пропонуємо найбільш популярні професії, які представлено в таблиці 2.7 та на рисунку 2.1.

Таблиця 2.7.

Хто Ви за професією? / Che lavoro fa?

Водій	Un/ l'autista	Un'/ l'autista	autisti	autiste
Юрист	Un/ l'avvocato	Un'/ l'avvocata	avvocati	avvocatesse
Кухар	Un/ il cuoco	Una/ la cuoca	cuochi	cuoche
Стоматолог	Un/ il dentista	Un/ la dentista	dentisti	dentiste
Лікар	Un/ il dottore	Una/ la dottoressa	dottori	dottoresse
Працівник	Un/ l'impiegato	Un'/ l'impiegata	impiegati	impiegate
Медбрат / медсестра	Un/ l'infermiere	Un'/ l'infermiera	infermieri	infermiere
Інженер	Un/ l'ingegnere	Un'/ l'ingegnere	ingegneri	ingegneri
Учитель	Un/ l'insegnante	Un'/ l'insegnante	insegnanti	insegnanti
Окуліст	Un/ l'oculista	Un'/ l'oculista	oculisti	oculiste
Робітник	Un/ l'operaio	Un'/ l'operaia	operai	operaie
Психолог	Uno/ lo psicologo	Una/ la psicologa	psicologi	psicologhe
Бухгалтер	Un/ il ragioniere	Una/ la ragioniere	ragionieri	ragioniere
Ветеринар	Un/ il veterinario	Una/ la veterinaria	veterinari	veterinarie

http://scusiparlaitaliano.blogspot.com/2015/10/che-lavoro-fai_14.html

Рис. 2.1. Найбільш поширені професії

Наприклад,

Я Марія, я італійка і я студентка.	Io sono Maria, sono italiana e sono una studentessa [студент <u>е</u> сса].
Ти Борислав, ти українець і ти студент.	Tu sei Boryslav, sei ucraino e sei uno studente [студент <u>е</u>].
Олексій українець, він медбрат. Ганна також медсестра, але вона італійка.	Oleksii è ucraino, è un infermiere [інфермі <u>є</u> ре]. Anche* Anna è un'infermiera [інфермі <u>є</u> ра], ma* è italiana.
Ми Віктор та Андрій, ми українці та ми інженери.	Noi siamo Viktor e Andrii, siamo ucraini e siamo ingegneri [інджен <u>ь</u> єрі].
Ви Надя та Людмила, ви українки та ви вчительки.	Voi siete Nadiia e Liudmyla, siete ucraine e siete insegnanti [інсен <u>ь</u> анті].
Вони Джорджо і Маріо, вони італійці та вони робітники, а вони Лучія та Катеріна. Вони теж італійки і вони робітниці.	Loro sono Giorgio e Mario, sono italiani e sono operai [опер <u>а</u> ї], mentre* loro sono Lucia e Caterina. Anche loro sono italiane e sono operaie [опер <u>а</u> їе].
Я Марія. Я італійка, я не українка.	(Io) sono Maria. Sono italiana, non sono ucraina.
Борислав, ти не кухар, ти офіціант.	Boryslav, non sei un cuoco [ку <u>о</u> ко], sei un cameriere [кам <u>є</u> рієре].
Андрій не лікар, він медбрат, а Анна не українка, а італійка.	Andrii non è un dottore [дот <u>т</u> ор <u>є</u>], è un infermiere, mentre Anna non è ucraina, è italiana.
Ми не італійці, ми українці.	Noi non siamo italiani, siamo ucraini.
Ви ще не вчительки, ви ще студентки.	Non siete ancora* insegnanti, siete ancora studentesse.
Джорджо і Маріо не водії, а робітники. Лучія та Катеріна теж робітниці, а не продавчині.	Giorgio e Mario non sono autisti [ау <u>т</u> ї <u>с</u> ті], sono operai. Anche Lucia e Caterina sono operaie, non sono commesse [ком <u>м</u> ес <u>с</u> е].

*anche [анке] = теж; *ma [ма] = але;

*mentre [ментре] = а; *ancora [анкора] = ще

4. Телефонні розмови

Числа від 1 до 10

Числа є невід'ємною частиною спілкування. Перш за все, розглянемо числа від 1 до 10 (див. табл. 2.8.).

Таблиця 2.8.

Числа від 0 до 10 / Numeri da 0 a 10

0	Z <u>e</u> ro	[дз <u>e</u> ро]
1	<u>u</u> no/ <u>u</u> na	[<u>у</u> но/ <u>у</u> на] = один/одна
2	D <u>u</u> e	[д <u>у</u> e]
3	T <u>r</u> e	[т <u>р</u> e]
4	Qu <u>a</u> ttro	[ку <u>а</u> ттро]
5	C <u>i</u> nque	[ч <u>і</u> нкуе]
6	S <u>e</u> i	[с <u>е</u> і]
7	S <u>e</u> tte	[с <u>е</u> тте]
8	O <u>t</u> to	[о <u>т</u> то]
9	N <u>o</u> ve	[н <u>о</u> ве]
10	Di <u>e</u> ci	[д <u>і</u> ечі]

Номер телефону

Передусім, розглянемо відповідну лексику (див. табл. 2.9.).

Таблиця 2.9.

Який Ваш/твій номер телефону? / Qual è il suo/tuo numero di telefono?

Лексика	Vocabolario
Номер телефону	Numero di telefono
Мобільний телефон	(Telefono) cellulare
Домашній телефон	(Telefono) di casa
Який	Qual
Є	È
Який є	Qual è
Мій	Il mio
Ваш	Il suo
Твій	Il tuo
І	E
Вибачте	Mi scusi
Я зрозумів/зрозуміла	Ho capito
Я не зрозумів/не зрозуміла	Non ho capito
Ви можете/ Ти можеш повторити, будь ласка?	Può/Puoi ripetere, per favore?
У мене його немає	Non ce l'ho

Зауважимо, що коли у людей запитують «Qual è il suo/tuo numero di telefono?» мається на увазі номер мобільного телефону.

Однак, для того, щоб бути більш конкретним, можна поставити наступні питання: «Qual è il suo/tuo numero di cellulare?», «Qual è il suo/tuo numero di casa?».

Досить часто, інформація щодо номеру телефону запитується разом з іншою особистою інформацією при заповненні певних офіційних документів чи форм. Тож розглянемо приклад формальної розмови відповідної спрямованості.

– Ім'я та прізвище.	– Nome e cognome?
– Іван Нікітюк.	– Ivan Nikitiuk.
– Ви можете повторити?	– Può ripetere?
– Іван Нікітюк.	– Ivan Nikitiuk.
– Хм... Вибачте, я не зрозумів. Як це пишеться?	– Mmh... Scusi, non ho capito, può fare lo spelling, per favore?
– і-ві-а-енне, енне-і-каппа-і-ті-і-у-каппа.	– i-vi-a-enne, enne-i-kappa-i-ti-i-u-kappa.
– Добре, дякую. Який у вас номер телефону?	– Va bene, grazie. Qual è il suo numero di cellulare?
– 359 226478.	– 359 226478.
– Дякую.	– Grazie.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Вправи для аудиторного та самостійного виконання

2.1. Вчимося будувати короткі діалоги у формальному та неформальному стилі щодо знайомства з новими людьми, національної та професійної належності.

Наприклад,

Формальний стиль спілкування	
– Вибачте, Ви Олена?	– Mi scusi, Lei è Olena?
– Так, це я.	– Sì, sono io.
– Вибачте, Ви Ігор?	– Chiedo scusa, Lei è Igor?
– Ні, я Григорій. Він Ігор.	– No, io sono Grygorii. Igor è lui.
– Михайле, Ви лікар?	– Mykhailo, Lei è un medico?
– Ні, я не лікар, я медбрат.	– No, non sono un medico, sono un infermiere.
– А вона хто?	– E invece lei chi [ki] è?
– Вона Катерина, вона медсестра.	– Lei è Kateryna, è un'infermiera.

Неформальний стиль спілкування	
– Привіт, ти Лариса?	– Ciao, tu sei Larisa?
– Привіт. Так, це я.	– Ciao! Sì sì, sono io.
– Ти студентка?	– Sei una studentessa?
– Так, я студентка.	– Sì, sono una studentessa.
– А хто він?	– Lui invece chi è?
– Він Микола. Він теж студент.	– Lui è Mykola. Anche lui è uno studente.
– Привіт. Як тебе звати?	– Ciao! Come ti chiami?
– Мене звати Яна. А як тебе звати?	– Mi chiamo Yana. Tu come ti chiami?
– Я Джованна, дуже приємно.	– Io sono Giovanna, piacere!
– Дуже приємно.	– Piacere!

2.2. Подивитись відео-файл (<https://youtu.be/42x9SYhvvTI>), у якому представлені італійські числівники. Звернути увагу на їх написання, вимову та логіку творення.

Як і у всіх мовах, основою є перші десять чисел. Для створення складних чисел, Ви повинні добре знати прості (розуміти, коли чуєте; вміти сказати; читати; писати).

Вправа на самоконтроль:

– робота з картками: напишіть з одного боку карток номер, з іншого слово, що означає цей номер; премішайте картки. Почніть із цифр, потім перейдіть на слова. Не забувайте про правила читання. Якщо виникають запитання, поверніться до матеріалу, у якому Ви маєте сумнів. Перевірте себе, знайдіть помилку.

2.3. Працюємо над заповненням форми для реєстрації за роз'ясненнями, наданими нижче.

Il sottoscritto/la sottoscritta	Я
Cognome	Прізвище
Nome	Ім'я
Nato/a...	Народився/народилася ... (потрібно написати де саме)
Il...	«в»... (потрібно написати дату народження)
Residente nel comune di...	Мешканець муніципалітету...
In Via/Piazza...	На вулиці/площі...
Titolare di permesso di soggiorno n...	Власник посвідки на проживання номер...
Presso l'immobile sito nel comune di...	В нерухомості, що розміщується в муніципалітеті...
Data	Дата
Firma	Підпис

All' Autorità di Pubblica Sicurezza

IL/LA SOTTOSCRITTO/A

Cognome _____ Nome _____
nato/a a _____ (_____) il _____
residente nel Comune di _____ in Via/Piazza _____
titolare di Permesso di Soggiorno n° _____ rilasciato da _____ il _____

DICHIARA D' OSPITARE

Io/la straniero/a – apolide sotto generalizzato

Cognome _____ Nome _____
nato/a a _____ (_____) il _____
presso _____
l' immobile sito nel Comune di _____
in Via/Piazza _____ n° _____

Data _____

Firma del/la dichiarante _____

Форма надається міграційними службами Італії

Тема 3 ЧИСЛА У ПОБУТІ. ОРІЄНТУВАННЯ В ЧАСІ ТА ГРОМАДСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ

Зміст

Теоретичні питання:

1. Числа в повсякденному житті.
2. Числа до тисячі.
3. Дієслово «мати» та його використання.
4. Лексика за темою «Час».
5. Лексика за темою «Транспорт».

Роль чисел у повсякденному житті; вивчення чисел до тисячі; дієслово «мати» та його використання; орієнтування у вікових особливостях, в часі (12- та 24-годинні формати часу) з прив'язкою до громадського транспорту.

Практичні завдання:

1. Вправи для аудиторного та самостійного виконання.
Завдання на закріплення знань.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Числа в повсякденному житті

Числа є невід'ємною частиною нашого повсякденного життя, зокрема вони є мірилом часу та віку.

Для прикладу розглянемо діалог на зупинці громадського транспорту.

Alla fermata dell'autobus	На автобусній зупинці
– Chiedo scusa, potrebbe dirmi che ore sono?	– Вибачте, не могли б ви сказати мені, котра година?
– Sì, certo. Sono le 15:15.	– Так, звичайно, зараз 15:15.
– Grazie. Il 21 è già passato?	– Дякую. Автобус номер 21 вже прибув?
– No, non ancora.	– Ні, ще ні.
– Ah, bene. A che ora arriva?	– Добре. О котрій годині приходить?
– Arriva alle 15:21.	– Прибуває о 15:21.
– Grazie mille.	– Дуже дякую.
<i>(vedendo la figlia della signora)</i>	<i>(побачивши дитину жінки)</i>
– È sua figlia?	– Вона ваша донька?
– Sì, è mia figlia, si chiama Oksana.	– Так, вона моя донька, її звати Оксана.
– Quanti anni ha?	– Скільки їй років?
– Ha sette anni. Ho anche un altro figlio, Ivan. Lui ha nove anni.	– Їй сім років. У мене є ще син Іван, йому дев'ять років.
– Ah, signora, ecco il suo autobus!	– Ой, пані, ось ваш автобус!
– Grazie, arrivederci!	– Дякую, до побачення!

<https://primalecco.it/cronaca/pensiline-e-fermate-autobus-assegnati-i-contributi-per-la-sistemazione/>

Виокремимо цінні лексичні конструкції з точки зору повсякденного життя, які варто запам'ятати.

Fermata dell' <u>a</u> utobus	Автобусна зупинка
Chiedo sc <u>u</u> sa	Вибачте
Grazie m <u>i</u> lle	Дуже дякую
Che <u>o</u> ra è?/Che <u>o</u> re s <u>o</u> no?	Котра година?
A che <u>o</u> ra?	О котрій годині?
Quanti anni...?	Скільки років...?
Ecco	Ось
Figlio	Син
Figlia	Донька
Figli	Сини
Figlie	Доньки

2. Числа до тисячі

Допомогти у числотворенні до тисячі допоможе таблиця 3.1.

Таблиця 3.1.

Числа / Numeri

0	zero	10	dieci	20	Venti	30	trenta	100	cento
1	uno/una	11	undici	21	vent uno	31	trent uno	101	cent uno
2	due	12	dodici	22	vent due	32	trent due	200	due cento
3	tre	13	tre dici	23	vent tré	40	quaranta	300	tre cento
4	quattro	14	quatt ordici	24	vent quattro	41	quarant uno	400	quattro cento
5	cinque	15	quind ici	25	vent cinque	50	cinquanta	500	cinque cento
6	sei	16	sed ici	26	vent sei	60	sessanta	600	sei cento
7	sette	17	diciass ette	27	vent sette	70	settanta	700	sette cento
8	otto	18	diciott o	28	vent otto	80	ottanta	800	otto cento
9	nove	19	diciann ove	29	vent nove	90	novanta	900	nove cento

3. Дієслово «мати» та його використання

Повернемося до діалогу на зупинці громадського транспорту. Розглянемо дві фрази з нього більш детально.

– У мене є ще син Іван.	– Но anche un altro figlio, Ivan.
– Йому дев'ять років.	– На 9 anni.

Існує два способи сказати ці фрази українською мовою, а італійською – в обох фразах використовуємо дієслово «но».

Це дієслово «авеге», яке перекладається як дієслово «мати».

У цього дієслова є багато функцій, проте насамперед розглянемо його відмінювання (див. табл. 3.2.).

При цьому пам'ятаємо, що літера «h» ніколи не вимовляється.

Дієслово «avere» /Verbo avere

Позитивний		Негативний		
Io	ho [o]	Io	non	ho [o]
Tu	hai [ai]	Tu	non	hai [ai]
Lui	ha [a]	Lui	non	ha [a]
Lei	ha [a]	Lei	non	ha [a]
Noi	abbiamo [аббіамо]	Noi	non	abbiamo [аббіамо]
Voi	avete [авете]	Voi	non	avete [авете]
Loro	hanno [анно]	Loro	non	hanno [анно]

Перша функція дієслова «avere» – це вираз віку.

Запитання «Скільки Вам/тобі років?» перекладається на італійську як:

Формальний стиль спілкування	
Quanti anni ha? [куанти анні а]	Скільки Вам років?
Неформальний стиль спілкування	
Quanti anni hai? [куанти анні ай]	Скільки тобі років?

Структура відповіді на означене питання:

Особистий займенник («Lo») + дієслово «мати» («ho») + кількість років (наприклад, «23») + слово «років» («anni»).

(Lo) ho 23 anni.

Інші способи дізнатися вік людей:

– Quanti anni avete ?	– Скільки вам років?
– Abbiamo 40 e 52 anni.	– Нам 42 і 50 років.
– Quanti anni hanno ?	– Скільки їм років?
– Hanno 63 e 70 anni.	– Їм 63 і 70 років.
– Quanti anni ha Stepan?	– Скільки років Степану?
– Ha 39 anni.	– Йому 39 років.
– Quanti anni hanno Taras e Bohdan?	– Скільки років Тарасу та Богдану?
– Hanno 17 e 19 anni.	– Їм 17 і 19 років.
– Solomiya, hai già 18 anni?	– Соломіє, тобі вже 18 років?
– No, non ho ancora 18 anni. No ancora 17 anni.	– Ні, мені ще немає 18. Мені ще 17.

– Petro, Lei quanti anni ha ?	– Петре, скільки Вам років?
– No 59 anni.	– Мені 59 років.

Друга функція дієслова «avere» – це вираз факту, що в нас є хтось або щось. Таким чином, ми можемо говорити про членів сім'ї, друзів або предмети.

Структура фраз цього типу складається з особистого займенника (який можна опустити), дієслова «avere» та імені людини або назви об'єкта, які у нас є:

– Signora Parobko, Lei ha figli?	– Пані Паробко, у Вас є діти?
– Sì, ho due figli, un maschio e una femmina.	– Так, я маю двох дітей. Одного хлопчика і одну дівчинку.
– Quanti anni hanno?	– Скільки їм років?
– Hanno 3 e 6 anni.	– Їм 3 та 6 років.
– Avete figli?	– У вас є діти?
– No, non abbiamo figli.	– Ні, ми не маємо дітей.
– Kateryna, tu hai amici qui in Italia?	– Катерино, ти маєш друзів тут в Італії?
– Sì, ho un'amica italiana.	– Так, я маю італійську подругу.
– Vasyl', hai il libro di italiano?	– Василю, у тебе є підручник з італійської мови?
– Sì, è qui.	– Так, це тут.

4. Лексика за темою «Час»

Досить часто вживаним питанням є «Котра година?».

В італійській мові є його два еквіваленти: «Che ora è?» / «Che ore sono?».

Пам'ятаємо, що ми вже зустрічали слова «è» і «sono», коли говорили про дієслово «essere».

«Ora» означає «година», а «ore» – це множина «години».

Водночас, щоб відповісти на запитання італійською мовою можна використовувати:

– 12-годинний формат часу (розмовна мова; більше поширений у побутових ситуаціях);

– 24-годинний формат часу (більш офіційна мова).

Відповідно до 12-годинного формату часу структура відповіді на запитання «Che ora è?» / «Che ore sono?»

Sono le ...	... годин
Sono le	undici (11:00)

Наприклад,

Mi scusi, sa che ora è/ore sono?	Вибачте, Ви знаєте, котра зараз година?
Sono le cinque (17:00)	П'ять годин.
Grazie mille.	Щиро дякую.

Проте, структура змінюється якщо ми хочемо відповісти «Південь», «Північ», «Година»:

È	Mezzogiorno	південь
È	Mezzanotte	північ
È I'	Una	перша година

З'ясувати, про яку частину дня йде мова (якщо з контексту це не ясно), можна за допомогою фраз:

- di notte (ночі),
- di mattina (ранку),
- del pomeriggio (дня),
- di sera (вечора).

Наприклад,

03:00	Sono le tre di notte
07:00	Sono le sette di mattina
11:00	Sono le undici di mattina
15:00	Sono le tre del pomeriggio
19:00	Sono le sette di sera
23:00	Sono le undici di notte

Для вільного оперування 12-годинним форматом часу стане в нагоді таблиця 3.3.:

Таблиця 3.3.

Che ora è? / Che ore sono?

00:00/ 24:00	È mezzanotte	12:00	È mezzogiorno
01:00	È l'una (di notte)	13:00	È l'una
02:00	Sono le due (di notte)	14:00	Sono le due (del pomeriggio)
03:00	Sono le tre (di notte)	15:00	Sono le tre (del pomeriggio)
04:00	Sono le quattro (di notte)	16:00	Sono le quattro (del pomeriggio)

05:00	Sono le cinque (di notte)	17:00	Sono le cinque (del pomeriggio)
06:00	Sono le sei (di mattina)	18:00	Sono le sei (del pomeriggio)
07:00	Sono le sette (di mattina)	19:00	Sono le sette (di sera)
08:00	Sono le otto (di mattina)	20:00	Sono le otto (di sera)
09:00	Sono le nove (di mattina)	21:00	Sono le nove (di sera)
10:00	Sono le dieci (di mattina)	22:00	Sono le dieci (di sera)
11:00	Sono le undici (di mattina)	23:00	Sono le undici (di notte)

В Італії від 1 до 35 хвилин говорять про годину, вказану годинниковою стрілкою, слово «е» і номер хвилин вказаний хвилинною стрілкою:

Sono le sette e venticinque (7:25);
Sono le sette e trentacinque (7:35).

Від 40 до 59 хвилин говорять про наступну годину, слово «meno» і кількість хвилин, які залишились до наступної години:

Sono le otto meno dieci (7:50);
Sono le otto meno venti (7:40).

Слово «чверть» перекладається як «un quarto»:

Sono le sette e un quarto (7:15);
Sono le otto meno un quarto (7:45).

Слово «половина» перекладається як «mezza»:

Sono le sette e mezza (7:30).

Наглядно це представлено на рисунку 3.1. та в таблиці 3.4.

Ілюстрацію адаптовано з інтернет-джерела вільного доступу
Рис. 3.1. Хвилинна стрілка годинника

Таблиця 3.4.

Che ora è? / Che ore sono?

7:00	Sono le sette (in punto)
7:05	Sono le sette e cinque
7:10	Sono le sette e dieci
7:15	Sono le sette e un quarto/(e quindici)
7:20	Sono le sette e venti
7:25	Sono le sette e venticinque
7:30	Sono le sette e mezza/ e trenta
7:35	Sono le sette e trentacinque
7:40	Sono le otto meno venti
7:45	Sono le otto meno un quarto
7:50	Sono le otto meno dieci
7:55	Sono le otto meno cinque

Простішою є система 24-годинного формату часу (див. табл. 3.5.).

Таблиця 3.5.

Che ora è? / Che ore sono?

00:00	È mezzanotte	12:00	Sono le dodici
01:00	È l'una	13:00	Sono le tre
02:00	Sono le due	14:00	Sono le quattordici
03:00	Sono le tre	15:00	Sono le quindici
04:00	Sono le quattro	16:00	Sono le sedici
05:00	Sono le cinque	17:00	Sono le diciassette
06:00	Sono le sei	18:00	Sono le diciotto
07:00	Sono le sette	19:00	Sono le diciannove
08:00	Sono le otto	20:00	Sono le venti
09:00	Sono le nove	21:00	Sono le ventuno
10:00	Sono le dieci	22:00	Sono le ventidue
11:00	Sono le undici	23:00	Sono le ventitré
		24:00	Sono le ventiquattro

Означена теза стосується і позначення хвилин: просто говоримо годину, слово «e» і скільки хвилин (див. табл. 3.6.).

Таблиця 3.6.

Che ora è? / Che ore sono?

19:00	Sono le diciannove (in punto)
19:05	Sono le diciannove e cinque
19:10	Sono le diciannove e dieci
19:15	Sono le diciannove e quindici

19:20	Sono le diciannove e venti
19:25	Sono le diciannove e venticinque
19:30	Sono le diciannove e mezza/e trenta
19:35	Sono le diciannove e trentacinque
19:40	Sono le diciannove e quaranta
19:45	Sono le diciannove e quarantacinque
19:50	Sono le diciannove e cinquanta
19:55	Sono le diciannove e cinquantacinque

Перш ніж перейти до лексики за темою «Транспорт» варто розглянути також відповідь на питання «A che ora?» / «О котрій годині?», яка стає в нагоді, щоб дізнатися коли автобус приїжджає, коли відкриваються/закриваються установи, тощо.

На це запитання відповідаємо за допомогою прийменника «alle» + годинник.

Виятки:

A mezzanotte / a mezzogiorno.

All'una.

При відповіді на означене питання стануть в нагоді таблиці 3.7. та 3.8.

Таблиця 3.7.

12-годинний формат часу

00:00/ 24:00	A mezzanotte	12:00	A mezzogiorno
01:00	All'una (di notte)	13:00	All'una
02:00	Alle due (di notte)	14:00	Alle due (del pomeriggio)
03:00	Alle tre (di notte)	15:00	Alle tre (del pomeriggio)
04:00	Alle quattro (di notte)	16:00	Alle quattro (del pomeriggio)
05:00	Alle cinque (di notte)	17:00	Alle cinque (del pomeriggio)
06:00	Alle sei (di mattina)	18:00	Alle sei (del pomeriggio)
07:00	Alle sette (di mattina)	19:00	Alle sette (di sera)
08:00	Alle otto (di mattina)	20:00	Alle otto (di sera)
09:00	Alle nove (di mattina)	21:00	Alle nove (di sera)
10:00	Alle dieci (di mattina)	22:00	Alle dieci (di sera)
11:00	Alle undici (di mattina)	23:00	Alle undici (di notte)

14:15	Alle due e un quarto
15:30	Alle tre e mezza
16:20	Alle quattro e venti
17:35	Alle cinque e trentacinque
18:40	Alle sette meno venti
19:45	Alle otto meno un quarto
20:10	Alle otto e dieci
21:25	Alle nove e venticinque
22:50	Alle undici meno dieci
23:55	A mezzanotte meno cinque

Таблиця 3.8.

24-годинний формат часу

00:00	A mezzanotte	12:00	Alle dodici
01:00	All'una	13:00	Alle tredici
02:00	Alle due	14:00	Alle quattordici
03:00	Alle tre	15:00	Alle quindici
04:00	Alle quattro	16:00	Alle sedici
05:00	Alle cinque	17:00	Alle diciassette
06:00	Alle sei	18:00	Alle diciotto
07:00	Alle sette	19:00	Alle diciannove
08:00	Alle otto	20:00	Alle venti
09:00	Alle nove	21:00	Alle ventuno
10:00	Alle dieci	22:00	Alle ventidue
11:00	Alle undici	23:00	Alle ventitré
		24:00	Alle ventiquattro
14:15	Alle quattordici e quindici		
15:30	Alle quindici e trenta		
16:20	Alle sedici e venti		
17:35	Alle diciassette e trentacinque		
18:40	Alle diciotto e quaranta		
19:45	Alle diciannove e quarantacinque		
20:10	Alle venti e dieci		
21:25	Alle ventuno e venticinque		
22:50	Alle ventidue e cinquanta		
23:55	Alle ventitré e cinquantacinque		

5. Лексика за темою «Транспорт»

Лексика включає (не враховуючи відповідь на питання «О котрій годині?», розглянуту вище) такі основні фрази та слова:

Fermate	Автобусні зупинки
Giorni feriali	Будні
Giorni festivi	Свята
Dalle... alle...	З... до...

Розглянемо на прикладі розкладу автобусу № 21 (див. рис. 3.2.).

21

fermate	giorni feriali				festivi	
	dalle 6:30 alle 20				dalle 13:30 alle 20	
UNIVERSITA' SUD	54	9	24	39		
PARK SUD <i>via Langhirano</i>	56	11	26	41		
STRADA LANGHIRANO <i>via Montanara</i>	1	16	31	46		
VIALE BASETTI <i>Teatro Due</i>	6	21	36	51		
VIALE TOSCANINI <i>ponte Caprazzucca</i>	7	22	37	52		
VIALE MARIOTTI <i>Ghiaia</i>	9	24	39	54		
STAZIONE FS	12	27	42	57	0	30
VIALE MENTANA <i>D.U.C.</i>	14	29	44	59	2	32
BARRIERA SAFFI <i>v.le Mentana</i>	16	31	46	1	4	34
STRADA ELEVATA <i>via Emilia Est</i>	19	34	49	4	7	37
VIA MANTOVA	21	36	51	6	11	41
VIA SCOLA			7			
VIA PAULLO	27		57			43
STRADA BURLA <i>Carcere</i>	32		2			
VICOPO'			39			13
STABILIMENTO BARILLA <i>Pedrignano</i>			42			
CHIOZZOLA <i>Stazione</i>			46			
SORBOLO <i>via Gruppini</i>			56			
prima corsa da parcheggio Sud			6:11			
prima corsa da Stazione FS						14:00
prima corsa da Università Sud			7:09			
ultima corsa da Stazione FS						19:00
ultima corsa da Università Sud			19:24			

<https://www.fiscastatistica.unipr.it/conf/bus.html>

Рис. 3.2. Розклад автобусу

Таблиця 3.9.

Аlla fermata «Stazione FS» / На автобусній зупинці «Stazione FS»

– Mi scusi, che ore sono?	– Вибачте, котра година?
– Sono le 15.	– Зараз 15 годин.
– A che ora arriva il 21?	– О котрій годині автобус 21 прибуває?
– Arriva alle 15:12.	– Автобус прибуває о 15:12.
– Grazie mille!	– Дуже дякую!

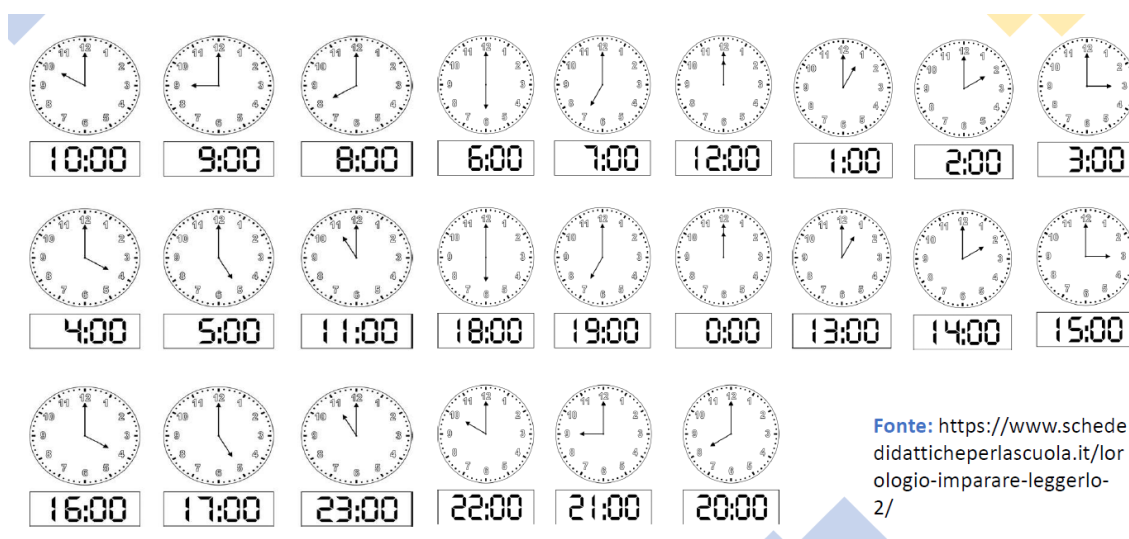
ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Вправи для аудиторного та самостійного виконання.

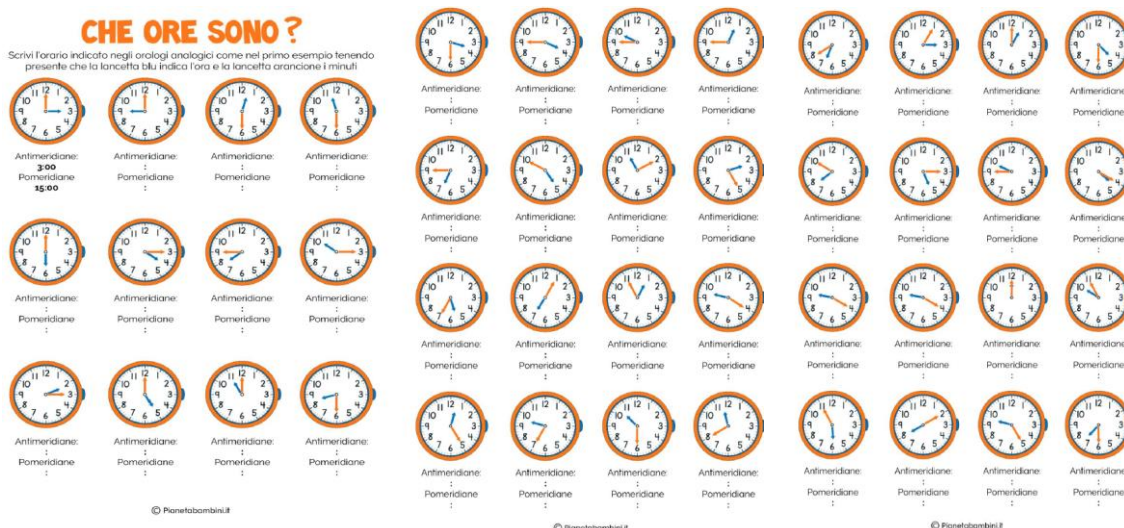
3.1. Практика читання.

Числа: 15, 43, 22, 37, 54, 18, 59, 32, 62, 78, 85, 92, 103, 500, 127, 324, 152, 681, 250, 459, 318, 401, 572, 217.

3.2. Вправа «Котра зараз година?» відповідно до запропонованих зображень.

Fonte: <https://www.schede-didatticheperlascuola.it/lorologio-imparare-leggerlo-2/>

<https://pianetabambini.it/imparare-leggere-orologio-schede-didattiche-esercizi>

3.3. Переглянути відео-файл (<https://youtu.be/tDESxMneCuM>), уважно прослухати діалог, в якому представлена неформальна розмова, учасники якої обмінюються важливою інформацією про місце народження, проживання (адресу), номер телефону, мейли.

Інформація, якою обмінюються учасники діалогу, дуже актуальна у повсякденному житті (при знайомстві, пошуку та влаштуванні на роботу, заповненні документів у всіх інстанціях). У зв'язку з цим, наполегливо рекомендуємо вивчити питання та відповіді (з особистими даними). Необхідно вміти писати та проговорювати цю інформацію.

Вправа на закріплення знань:
розіграйте діалог, використовуючи особисті дані.

Вправа на самоконтроль:

- роздрукуйте чисті формуляри, заповніть їх самостійно, а потім перевірте себе, використовуючи заповнені раніше документи.
- використовуючи відео в режимі пауза, законспектувати питання та відповіді учасників діалогу, потім перевірити себе за наданими вище таблицями та прослухавши повторно діалог.

3.4. Переглянути відео-файл (<https://youtu.be/XWRGADef0Zg>), в якому розповідається про два формати часу (12- та 24-годинний), що застосовуються в Італії.

Важливо знати, як запитати «Котра година?» та відповісти на це питання, щоб розуміти о котрій годині Вам призначили зустріч або самим призначити її правильно.

Перш ніж почати вивчати цю тему, необхідно добре знати числа та повторити їх.

Вправа на самоконтроль:

у режимі паузи переглянути відео; проговорити та записати час, наведений у відео, потім проконтролювати себе.

Вправа на закріплення знань:

описати свій день у годинах (написати або намалювати важливий час Вашого дня – коли Ви прокидаєтеся, снідаєте та ін.; проговорити та написати його словами; перевірте себе).

Тема 4 **ВІЗИТ ДО ЛІКАРЯ.** **ОСНОВНІ ДАНІ ІТАЛІЙСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ КАРТКИ**

Зміст

Теоретичні питання:

1. Лексика за темою «Візит до лікаря»:
  - призначення візиту (місце, час, день, ціль);
  - перебування у лікаря.
2. Лексика за темою «Частини тіла».
3. Основні дані італійської медичної картки.

Призначення зустрічі з лікарем (місце, час, день, ціль); ведення діалогу про здоров'я, проблеми, пов'язані з ним (симптоми захворювання), типові медичні препарати; заповнення італійської медичної картки; оперування датою та місцем народження.

Практичні завдання:

1. Вправи для аудиторного та самостійного виконання.
Завдання на закріплення знань.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Лексика за темою «Візит до лікаря»

Призначення візиту (місце, час, день, ціль)

Більшість візитів до лікаря розпочинається з подібного діалогу:

– Studio medico Marchi.	– Медичний кабінет Маркі.
– Buongiorno, sono il signor Schevchenko. Vorrei prendere un appuntamento col dottor Marchi.	– Доброго дня. Я пан Шевченко. Я хотів би записатися на прийом до лікаря Маркі.
– C'è un posto libero mercoledì alle 10:30 di mattina. Può andare bene?	– У середу о десятій тридцять ранку є вільне місце. Підійде?
– Purtroppo non posso. È possibile giovedì nel pomeriggio?	– На жаль, не можу. Чи можна в четвер після обіду?
– Sì, c'è un posto libero alle 15:30.	– Так, о 15:30 є вільне місце.
– Sì, va bene.	– Це добре.
– Arrivederci.	– До побачення.
– Arrivederci.	– До побачення.

Виокремимо ключові фрази, варті запам'ятовування.

Studio medico.	Медичний кабінет.
Vorrei prendere un appuntamento...	Я хотів/хотіла би записатися на прийом...
C'è un posto libero.	Є вільне місце.
Può andare bene?	Чи підійде?
Purtroppo non posso.	На жаль, не можу.
È possibile...?	Чи можна...?
Va bene.	Це добре.

Запис до лікаря не можливо здійснити без знання назв днів тижня та орієнтування у них (див. табл. 4.1., рис. 4.1.).

Таблиця 4.1.

Дні тижня / I giorni della settimana

Lunedì (Lu)	Понеділок
Martedì (Ma)	Вівторок
Mercoledì (Me)	Середа
Giovedì (Gi)	Четвер
Venerdì (Ve)	П'ятниця
Sabato (Sa)	Субота
Domenica (Do)	Неділя

Ieri	Вчора
Oggi	Сьогодні
Domani	Завтра

<https://www.inclusiva-mente.it/i-giorni-della-settimana>
 Рис. 4.1. Дні тижня / I giorni della settimana

В цілому призначення будь-якої зустрічі, у тому числі з лікарем, є відповіддю на три питання: «Коли?», «Який день?», «О котрій годині?».

«Quando?» означає «Коли?». Відповідь на це питання охоплює як день, так і годину.

– Quando ha l'appuntamento?	– Коли у Вас зустріч?
– Domani alle 11:15.	– Завтра об 11:15.

«Che giorno?» означає «Який день?».

– Che giorno vuole prendere l'appuntamento?	– На який день Ви хочете призначити зустріч?
– È possibile martedì?	– Можна у вівторок?

«A che ora?» означає «О котрій годині?».

– A che ora vuole prendere l'appuntamento?	– О котрій годині Ви хочете призначити зустріч?
– C'è un posto libero alle 16:00?	– Чи є вільне місце о 16:00?

Перебування у лікаря

Перебування у лікаря зводиться до обговорення симптомів та призначення лікування.

Наведемо для прикладу діалог з лікарем.

– Buongiorno signor Shevchenko. Mi dica <u>tutto</u> , <u>cosa</u> succede?	– Доброго дня, пане Шевченко. Розкажіть мені все, що сталося?
– Buongiorno dottore. Ho la <u>tosse</u> <u>grassa</u> e il <u>raffreddore</u> . Mi fa anche male la gola.	– Доброго ранку, лікарю. У мене сильний кашель і застуда. У мене також болить горло.
– Ha <u>anche</u> la <u>febbre</u> ?	– У вас є температура?
– Sì, ho la <u>febbre</u> a 37,5.	– Так, у мене температура 37,5.
– Da <u>quanto</u> <u>tempo</u> non si sente <u>bene</u> ?	– Коли Ви відчули себе погано?
– Da tre giorni.	– Три дні тому
<i>Dopo la visita</i>	<i>Після візиту</i>
– È l' <u>influenza</u> <u>stagionale</u> . Prenda <u>questo</u> <u>antibiotico</u> due <u>volte</u> al <u>giorno</u> , mattina e sera dopo i <u>pasti</u> , e anche uno <u>sciroppo</u> per la <u>tosse</u> . Questa è la <u>ricetta</u> per andare in farmacia.	– Це сезонний грип. Приймайте цей антибіотик двічі на день, вранці та ввечері після їжі, а також сироп від кашлю. Це рецепт для походу в аптеку.
– Va bene dottore, Grazie. Arrivederci.	– Добре, лікарю, дякую. До побачення.
– Arrivederci.	– До побачення.

Варто запам'ятати наступні лексичні конструкції:

<u>Cosa</u> succede?	Що сталося?
Da <u>quanto</u> <u>tempo</u> ?	Як довго?
Da <u>due</u> / <u>tre</u> / <u>quattro</u> ... giorni.	Два/три/чотири... дні
Una volta al giorno	Раз в день
Due/ <u>tre</u> / <u>quattro</u> ... <u>volte</u> al giorno	Два/три/чотири... рази на день
<u>Prima</u>	Перед
<u>Dopo</u>	Після
I <u>pasti</u>	Їжі
<u>Ricetta</u>	Рецепт
<u>Questo</u>	Цей
<u>Questa</u>	Ця
<u>Questi</u>	Ці
<u>Queste</u>	Ці

До цієї ж категорії відносимо наступні фрази:

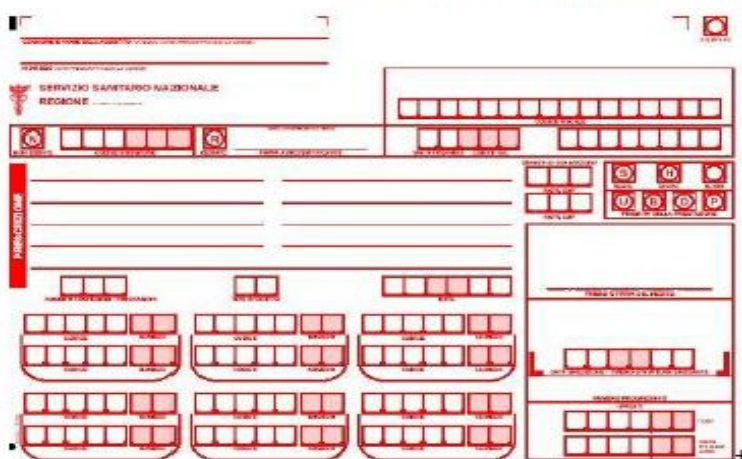
La <u>sala</u> d' <u>attesa</u> / d' <u>aspetto</u>	Зал очікування
Lo <u>studio</u> <u>medico</u>	Медичний кабінет
La <u>ricetta</u> <u>medica</u>	Медичний рецепт

<https://it.dreamstime.com/illustrazione-di-stock-pazienti-nei-dottori-sala-di-attesa-illustrazione-di-vettore-image70562172>

<https://www.condominioweb.com/la-posizione-dello-studio-medico-in-condominio.17351>

<https://www.fog.it/fogliani/giancarlo/nric.htm>

В Італії, щоб сказати, що ми почуваємося добре чи погано використовується дієслово «sentirsi» («відчувати»), яке працює як вже знайоме дієслово «chiamarsi» («дзвонити»).

Запитання «Як Ви себе відчуваєте?/ Як ти себе відчуваєш?» перекладається, як «Come si sente? / Come ti senti?».

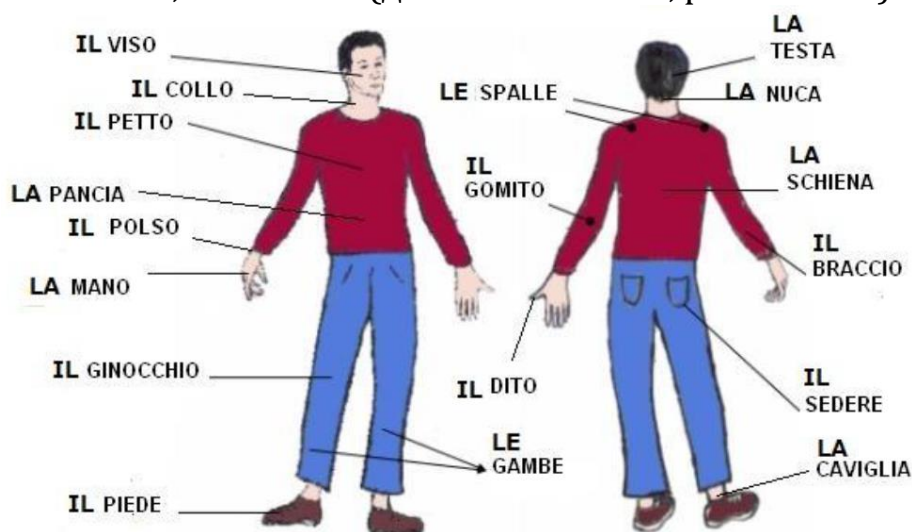
Mi sento	Я відчуваю
Ti senti	Ти відчуваєш
Si sente	Він відчуває
Si sente	Вона відчуває
Ci sentiamo	Ми відчуваємо
Vi sentite	Ви відчуваєте
Si sentono	Вони відчувають
Mi sento bene	Я відчуваю себе добре
Mi sento male	Я відчуваю себе погано
Non mi sento bene	Я недобре себе відчуваю

Наприклад,

- Come ti senti?	- Як відчуваєш себе?
- Bene, grazie	- Добре, дякую.
- Come si sente, signora?	- Як Ви себе відчуваєте, пані?
- Non mi sento molto bene...	- Я недобре відчуваю себе...
- Dottore, mi sento male...	- Лікарю, мені погано...
- Cosa succede?	- Що з Вами?

2. Лексика за темою «Частини тіла»

Обговорення симптомів хвороби з лікарем досить часто зводиться до назв частин тіла, які болять (див. табл. 4.2.-4.3., рис. 4.2.-4.3.).

<https://aulalingue.scuola.zanichelli.it/benvenuti/2011/01/20/il-corpo/>

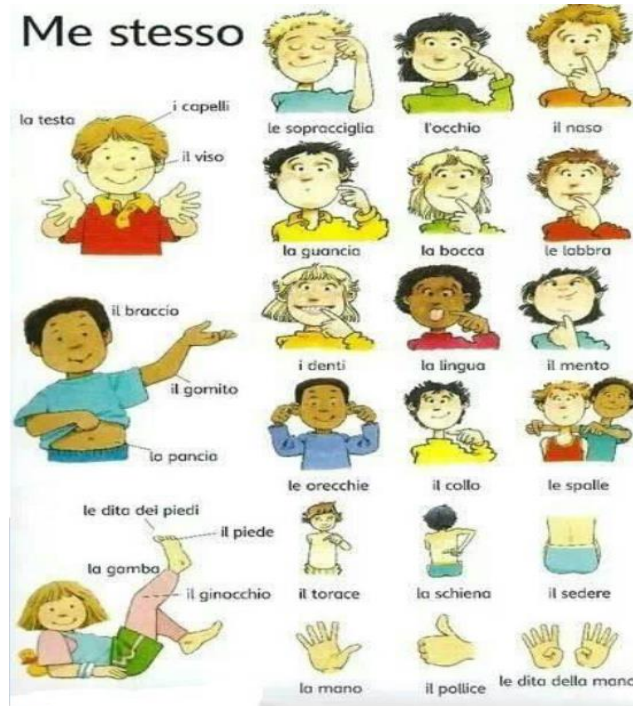
Рис. 4.2. Частини тіла / Parti del corpo

Таблиця 4.2.

Частини тіла / Parti del corpo

il viso	обличчя	la gamba (sinistra/destra)	(ліва/права) нога
il collo	шия	le gambe	ноги
la pancia	живіт	il gomito (sinistro/destro)	(лівий/правий) лікоть
il polso (sinistro/destro)	(ліве/праве) зап'ястя	i gomiti	ліктя
i polsi	зап'ястя	il dito	палець
la mano (sinistra/destra)	(ліва/права) рука	le dita	пальці
le mani	руки	il braccio (sinistro/destro)	(ліва/права) рука
il ginocchio (sinistro/destro)	(ліве/праве) коліно	le braccia	руки

le ginocchia	колiна	la caviglia sinistra/destra	(лiва/права) щиколотка
il piede (sinistro/destro)	(лiва/права) нога	la testa	голова
i piedi	ноги	la nuca	потилиця
la spalla (sinistra/destra)	(лiве/праве) плече	la schiena	спина
le spalle	плечi	le caviglie	щиколотки

<http://scusiparlaitaliano.blogspot.com/2016/03/descrivere-fisicamente-una-persona.html>

Рис. 4.3. Частини тiла / Parti del corpo

Таблиця 4.3.

Частини тiла / Parti del corpo

le sopracciglia	брови
l'occhio (sinistro/destro)	(лiве/праве) око
il naso	нiс
la guancia (sinistra/destra)	(лiва/права) щока
la bocca	рот
le labbra	губи
il dente/i denti	зуб/зуби
la lingua	язик
il mento	пiдборiддя
l'orecchio (sinistro/destro)	(лiве/праве) вухо
le orecchie	вуха
il torace	грудна клiтка
la pancia	живiт

le dita della mano	пальці руки
le dita dei piedi	пальці ніг
i capelli	Волосся

Симптоми. Хвороби

Симптоми з дієсловом «avere»

<https://healthy.thewom.it/salute/covid-19/o>

<https://www.ilgiorno.it/cronaca/omicron-variante-sintomi-1.7191511>

Ho la <u>t</u> osse (gr <u>ass</u> a, se <u>cc</u> a)	У мене кашель (сильний, сухий)
Ho la <u>f</u> ebbre (a 37/38)	У мене температура (37/38)
Ho la <u>n</u> ausea	Я відчуваю нудоту
Ho il <u>v</u> omito	У мене блювота
Ho il <u>r</u> affreddore	Я застудився/ застудилася
Ho il <u>n</u> aso che <u>c</u> ola	У мене нежить
Ho il <u>s</u> angue dal <u>n</u> aso	У мене кровотеча з носа
Ho il <u>m</u> al di <u>t</u> esta	У мене головний біль
Ho il <u>m</u> al di <u>g</u> ola	У мене болить горло
Ho un <u>s</u> enso di <u>a</u> ffaticamento	У мене є відчуття втоми
Ho la <u>d</u> iarrea	У мене діарея
Ho <u>d</u> olori <u>m</u> uscolari	У мене болі в м'язах

Симптоми з дієсловом «fare»

В Італії, щоб сказати, що у нас щось болить/болять, використовуються:

інші займенники, які позначають «мені», «тобі» і т.д.;

форми «fa» або «fanno» з відомого вже дієслова «fare» («робити»);

слово «male»;

частина (або частини) тіла.

Питання: «Cosa Le/ti/gli/le/vi/gli fa male?» (Що у Вас/у тебе/у нього/у неї/у вас/у них болить?).

io (я)	mi (мені)	Cosa Le/ti fa male?	mi mi	fa fanno	male male	la testa gli occhi
tu (ти)	ti (тобі)		ti ti	fa fanno	male male	il ginocchio de st ro le ginoc ch ia
lui (він)	gli (йому)	Cosa gli fa male?	gli gli	fa fanno	male male	il br ac cio sin ist ro le br ac cia
lei (вона)	le (їй)	Cosa le fa male?	le le	fa fanno	male male	la p an cia le o rec chie
noi (ми)	ci (нам)		ci ci	fa fanno	male male	la sch ien a i d en ti
voi (ви)	vi (вам)	Cosa vi fa male?	vi vi	fa fanno	male male	il c ol lo le g am be
loro (вони)	gli (їм)	Cosa gli fa male?	gli gli	fa fanno	male male	il t or ace I p ie di

Хвороби з дієсловом «avere»

https://www.ilmessaggero.it/salute/focus/influenza_2021_sintomi_come_si_trasmette_che_vaccino_fare_come_si_cura_fa_q_ministero_salute-6336181.html

Відповідь на питання «Cos'ha?/Cos'hai?» («Що у Вас?/тебе?») починаємо з «No».

No l'allergia (ai pollini)	У мене алергія (на пилок)
No la bronchite	У мене бронхіт
No il Covid	У мене ковід
No la gastrite	У мене гастрит
No l'influenza	У мене грип
No la polmonite	У мене пневмонія
No il raffreddore	Я застудився/ застудилася

Медичні препарати

Для розуміння, що саме Вам виписав лікар, пропонуємо перелік найбільш популярних видів медичних препаратів, представлений у таблиці 4.4.

Таблиця 4.4.

Препарати / Medicinali

L'antibiotico	Антибіотик
L'antidolorifico	Знеболюючий засіб
L'antistaminico	Антигістамінне
L'aspirina	Аспірин
Il cortisone	Кортизон
Le pillole (per il mal di testa)	Таблетки (від головного болю)
Lo sciroppo (per la tosse)	Сироп (від кашлю)
Le supposte	Супозиторії
La tachipirina	Тачіпіріна = Парацетамол

3. Основні дані італійської медичної картки

В Італії медична картка включає такі основні дані, як: відомості щодо того, коли Ви народилися (що потребує розуміння місяців і днів тижня, років), де це сталося, яка Ваша стать та термін дії самої картки.

2022

Ілюстрацію взято з інтернет-джерела відкритого доступу

gennaio	січень
febbraio	лютий
marzo	березень
aprile	квітень
maggio	травень
giugno	червень
luglio	липень
agosto	серпень

settembre	вересень
ottobre	жовтень
novembre	листопад
dicembre	грудень

Ми вже знаємо як спитати, де хтось народився:

- Dov'è nato? Sono nato a Kiev, in Ucraina.
- Dove sei nata? Sono nata a Milano, in Italia.

Розглянемо, як запитати, коли хтось народився.

Насправді все досить просто: замінюємо «Dove?» на питання «Quando?».

Quando è nato/a?	Коли ви народилися?
Quando sei nato/a?	Коли ти народився/народилась?

Структура відповіді на означене питання:

займенник («io») + дієслово «бути» («sono») + слово «народжений/народжена» («nato/a») + артикль «il» (якщо число починається з приголосної) або «l'» (якщо з голосної) + день (наприклад, 5 (cinque)) + місяць (наприклад, novembre) + рік (наприклад, 1983).

Io sono nato/a...

1000 = mille

2000 = duemila

20/02/1967	il venti febbraio millenovecentosessantasette
15/07/1990	il quindici luglio millenovecentonovanta
30/04/1959	il trenta aprile millenovecentocinquantanove
25/11/1989	il venticinque novembre millenovecentoottantanove
11/06/2002	l' undici giugno duemiladue
22/03/1998	il ventidue marzo millenovecentonovantotto
08/12/1974	l' otto dicembre millenovecentosettantaquattro
18/01/1995	il diciotto gennaio millenovecentonovantacinque

Важливо:

якщо Ви народилися першого дня місяця, наприклад, 01.02.1970 р. не можна сказати: «Sono nato L'UNO febbraio millenovecentosettanta», а потрібно сказати:

«Sono nato/a IL PRIMO febbraio millenovecentosettanta».

Італійська медична картка має такий вигляд:

<https://www.infoiva.com/2022/03/tessera-sanitaria-in-arrivo-il-nuovo-modello-senza-logo-regionale.html>

Як бачимо, вона містить такі відомості:

Luogo di nascita	Місце народження
Data di nascita	Дата народження
Data di scadenza	Термін придатності
Sesso	Стать

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Вправи для аудиторного та самостійного виконання.

4.1. Переглянути відео-файл (<https://youtu.be/u1gl6vA2zxc>) щодо того, як правильно відповісти (або запитати) про дату та місце народження.

Важливо! Послідовність (день, місяць, рік) міняти не можна, але місяць можна написати (сказати) цифрою чи словом.

Звертаємо увагу на відмінювання дієслова (народитися) у чоловічому та жіночому роді, що важливо враховувати при відповіді та питанні.

Вправа на закріплення знань та самоконтроль:

- написати та розказати про місце та дату свого народження;
- запитати дату та місце народження, перевірити написане за відео чи таблицями наведеними вище.

Тема 5 МАГАЗИНИ ТА ПОКУПКИ

Зміст

Теоретичні питання:

1. Лексика за темою «Магазини та покупки»:
  - супермаркети та продуктові магазини;
  - визначені та невизначені артиклі.
2. Види упаковки та кількість товару:
  - присвійний прийменник «di»;
  - вказівні займенники.
3. Вартість товару.

Орієнтування у супермаркетах та продуктових магазинах, видах упаковки та кількості товару, ведення діалогу у магазинах з розумінням правильного використання визначених та невизначених артиклів, присвійного прийменника «di», вказівних займенників, прикметників.

Практичні завдання:

1. Вправи для аудиторного та самостійного виконання.
Завдання на закріплення знань.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Лексика за темою «Магазини та покупки»

Супермаркети та продуктові магазини

У повсякденному житті одним із найбільш затребуваних є уміння комунікувати у продуктових магазинах.

Розглянемо найбільш типові діалоги.

На касі супермаркету:

– Buongiorno.	– Добрий день
– Buongiorno. Ha bisogno di sacchetti?	– Добрий ранок. Вам потрібні пакети?
– Sì, due, per favore.	– Так, два, будь ласка.
– Ecco a Lei. Paga in contanti o con carta?	– Ось так. Ви платите готівкою чи карткою?
– Pago in contanti.	– Плачу готівкою.
– 30 euro e 70 centesimi.	– 30 євро і 70 центів.
– Prego. (dà 40 euro)	– Будь ласка. (дає 40 євро)
– Ecco a lei il resto.	– Ось Вам решта.
– Grazie e arrivederci.	– Дякую і до побачення.

В овочевому магазині:

– Buongiorno.	– Добрий день.
– Buongiorno. Scusi, quanto costa un chilo di mele?	– Добрий день. Вибачте, скільки коштує кілограм яблук?
– 3 euro.	– 3 євро.
– Vorrei un chilo e mezzo di mele.	– Я хочу півтора кілограма яблук.
– Desidera altro?	– Ви ще чогось хочете?
– Sì, vorrei anche due chili di patate.	– Так, я також хотів би два кілограми картоплі.
– Va bene.	– Добре.
– Quanto pago in tutto?	– Скільки всього я плачу?
– in tutto sono sette euro e cinquanta.	– Всього сім євро п'ятдесят.
– Prego.	– Будь ласка.
– Grazie e arrivederci.	– Дякую і до побачення.

Визначені та невизначені артиклі

В Італії використовують визначені артиклі («articoli determinativi»), коли говорять про людей, предмети, речі та інше, вже знайоме нашим співрозмовникам, або коли говорять про щось специфічне (див. рис. 5.1.).

	SINGOLARE		PLURALE	
MASCHILE				
Davanti a sostantivo che inizia per consonante.	IL	Cane Gioco Topo	I	Cani Giochi Topi
Davanti a sostantivo che inizia per s+consonante; z, ps, gn, x, y.	LO	Studente Psicologo Gnomo Yogurt Xilofono Struzzo	GLI	Studenti Psicologi Gnomi Yogurt Xilofoni Struzzi
Davanti a sostantivo che inizia per vocale.	L'	Albero Indiano Amico	GLI	Alberi Indiani Amici
FEMMINILE				
Davanti a consonante.	LA	Casa Bambina Mamma	LE	Case Bambine Mamme
Davanti a vocale.	L'	Amica Idea Ora	LE	Amiche Idee Ore

<https://italiabenetti.blogspot.com/2011/10/gli-articoli-indeterminativi.html>

Рис. 5.1. Визначені артиклі / Articoli determinativi

На відміну від невизначених артиклів («articoli indeterminativi») (див. рис. 5.2.).

	SINGOLARE	
MASCHILE		
Davanti a sostantivo che inizia per <u>consonante</u> .	UN	Cane, orso, asino, limone, albero, gatto, ufficio.
Davanti a sostantivo che inizia: per <u>s+consonante</u> ; z, ps, gn, x, y.	UNO	Studente, scudo, zio, zaino, psicologo, gnomo, xilofono, yogurt, yacht
Davanti a sostantivo che inizia per <u>vocale</u> .	UN	Amico, albero, indiano, orco, autobus, ago
FEMMINILE		
Davanti a <u>consonante</u> .	UNA	Casa, barca, studentessa, torta
Davanti a <u>vocale</u> .	UN'	Amica, arma, talpa, aula

<https://italiabenetti.blogspot.com/2011/10/gli-articoli-indeterminativi.html>

Рис. 5.2. Невизначені артикли / Articoli indeterminativi

2. Види упаковки та кількість товару

З видами упаковки та кількістю товару найкраще ознайомлять наступні підбірки.

<https://www.facebook.com/impariamoitaliano/posts/10160824568523125/>

<https://www.facebook.com/impariamoitaliano/posts/10160824568523125/>

Присвійний прийменник «di»

В Італії прийменник «di» використовують для того, щоб вказати на приналежність певної речі (див. табл. 5.1.).

Таблиця 5.1.

Прийменник «di» / La preposizione «di»

un sacchetto di farina	мішок борошна а
una lattina di birra	банка пива а
una bottiglia d' acqua	пляшка води и
una vaschetta di prosciutto	діжка шинк и
un vasetto di miele	баночка меду у
una scatoletta di tonno	банка тунця я
un cartone di latte	коробка молока а
un pacco di biscotti	пачка печива а
una tazza di the	чашка чаю ю

Також це стосується одиниць вимірювання (див. табл. 5.2.).

Таблиця 5.2.

Прийменник «di» / La preposizione «di»

Un etto	гектограм
Due, tre... etti	два, три гектограми...
Un chilo	кілограм
Due, tre... chili	два, три... кілограми
Un litro	літр
Due, tre... litri	два, три... літри

Наприклад,

Due etti di prosciutto	два гектограми шинки
Un litro di latte	літр молока
Tre chili di mele	три кілограми яблук
Un chilo di pomodori	кілограм томатів

Misure di lunghezza

MULTIPLI			UNITÀ	SOTTOMULTIPLI		
chilometro km	ettometro hm	decametro dam	metro m	decimetro dm	centimetro cm	millimetro mm

$\xrightarrow{\times 10}$ $\xrightarrow{\times 10}$ $\xrightarrow{\times 10}$ $\xrightarrow{:10}$ $\xrightarrow{:10}$ $\xrightarrow{:10}$

Misure di massa

MULTIPLI			UNITÀ	SOTTOMULTIPLI		
megagrammo Mg	h di kg	da di kg	chilogrammo kg	ettogrammo hg	decagrammo dag	grammo g
				grammo g	decigrammo dg	centigrammo cg
				$\xrightarrow{:10}$ $\xrightarrow{:10}$ $\xrightarrow{:10}$		

Misure di capacità

MULTIPLI		UNITÀ	SOTTOMULTIPLI		
ettolitro hl	decalitro dal	litro l	decilitro dl	centilitro cl	millilitro ml

$\xrightarrow{\times 10}$ $\xrightarrow{\times 10}$ $\xrightarrow{:10}$ $\xrightarrow{:10}$ $\xrightarrow{:10}$

<https://www.pinterest.it/pin/767934173935537284/>

Вказівні займенники

В українській мові є лише одна форма цього займенника – «це», а в італійській мові їх чотири, які вживаються відповідно до роду та числа іменника.

Щоб сказати «Це помідор» нам потрібен вказівний займенник, дієслово «essere», визначений або невизначений артикль та іменник.

В Італії вказівні займенники «questo», «questa», «questi», «queste» використовуються тільки для людей і речей, які знаходяться поблизу нас.

Questo è un pomodoro	Це помідор
Questa è una mela	Це яблуко
Questi sono pomodori	Це помідори
Queste sono mele	Це яблука
Questo è il professore di italiano.	Це вчитель італійської мови
Questa è mia figlia.	Це моя дочка
Questi sono amici di mia mamma.	Це друзі моєї мами
Queste Sono amiche di mia sorella.	Це подруги моєї сестри

Якщо предмети або люди знаходяться далеко від нас, то ми використовуємо інші займенники – «quello», «quella», «quelli», «quelle».

Треба бути обережними при перекладі з української на італійську мову.

Quello è un pomodoro	Це помідор
Quella è una mela	Це яблуко
Quelli sono pomodori	Це помідори
Quelle sono mele	Це яблука
Quello è il professore di italiano.	Це вчитель італійської мови
Quella è mia figlia.	Це моя дочка
Quelli sono amici di mia mamma.	Це друзі моєї мами
Quelle Sono amiche di mia sorella.	Це подруги моєї сестри

Наприклад,

Questo è un sacchetto di farina	Це мішок борошна
Quella è una lattina di birra	Це банка пива
Questa è una bottiglia d' acqua	Це пляшка води
Quella è una vaschetta di prosciutto	Це діжка шинки
Questo è un vasetto di miele	Це баночка меду
Questa è una scatoletta di tonno	Це банка тунця
Quello è un cartone di latte	Це коробка молока
Questo è un pacco di biscotti	Це пачка печива
Quella è una tazza di the	Це чашка чаю

3. Вартість товару

Щоб запитати, скільки щось коштує, в Італії ставлять питання «Quanto costa?» (однина) або «Quanto costano?» (множина).

Якщо Ви не знаєте назву предмета, Ви можете використовувати «quest» / «questi», якщо предмети стоять близько до Вас, або «quello» / «quelli», «quelli» / «quelle», якщо вони знаходяться далеко.

Quanto costa questo ?	Скільки це коштує? (близько)
Quanto costano questi ?	Скільки вони коштують? (далеко)
Quanto costa quello ?	Скільки це коштує? (близько)
Quanto costano quelli ?	Скільки вони коштують? (далеко)

Якщо ж Ви знаєте назви предметів, Ви можете сказати так:

Quanto costa un sacchetto di farina?	Скільки коштує мішок борошна?
Quanto costano due lattine di birra?	Скільки коштують дві банки пива?
Quanto costa una bottiglia d'acqua?	Скільки коштує пляшка води?
Quanto costa una vaschetta di prosciutto?	Скільки коштує діжка шинки?
Questo costano tre vasetti di miele?	Скільки коштують три баночки меду?

Для орієнтування в цінах пропонуємо рисунок 5.3.

L'euro

In Italia, come in molti Stati europei, l'unità monetaria è l'**euro**.
Il suo simbolo è €.

	500 euro = € 500,00		2 euro = € 2,00
	200 euro = € 200,00		1 euro = € 1,00
	100 euro = € 100,00		50 centesimi = € 0,50
	50 euro = € 50,00		20 centesimi = € 0,20
	20 euro = € 20,00		10 centesimi = € 0,10
	10 euro = € 10,00		5 centesimi = € 0,05
	5 euro = € 5,00		2 centesimi = € 0,02
			1 centesimo = € 0,01

MI ESERCITO

Calcola quanto possiede ogni bambino e rispondi.

a. Quanto possiede Francesco?
Può comperare un'automobilina da € 12,00?
Quanto gli rimane? _____

b. Quanto possiede Elena?
Può comperare un libro da € 19,50?
Quanto le avanza? _____

c. Quanto possiede Chiara?
La mamma le dà altre 3 monete da € 1,00 e 4 da € 0,20.
Quanto possiede ora Chiara? _____

<http://www.digiscuola.org/matematica/wp-content/uploads/2018/04/16apr1.jpg>

Рис. 5.3. L'euro

Так, на Ваше запитання «Quanto costa?» / «Quanto costano?» («Скільки це коштує?» / «Скільки вони коштують?») продавець/продавчиня може відповідати «повною відповіддю», тобто використовуючи слова «euro» та «centesimi» або просто числами.

– Quanto costa un chilo di mele?	– Скільки коштує кілограм яблук?
– Tre euro e cinquanta centesimi. (3,50). / Tre e cinquanta.	– Три євро п'ятдесят центів. / Три п'ятдесят.

Необхідною умовою відвідування продуктового магазину є орієнтування у назвах фруктів та овочів.

<http://italiano.over-blog.com/2016/06/frutta-e-verdura.html>

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

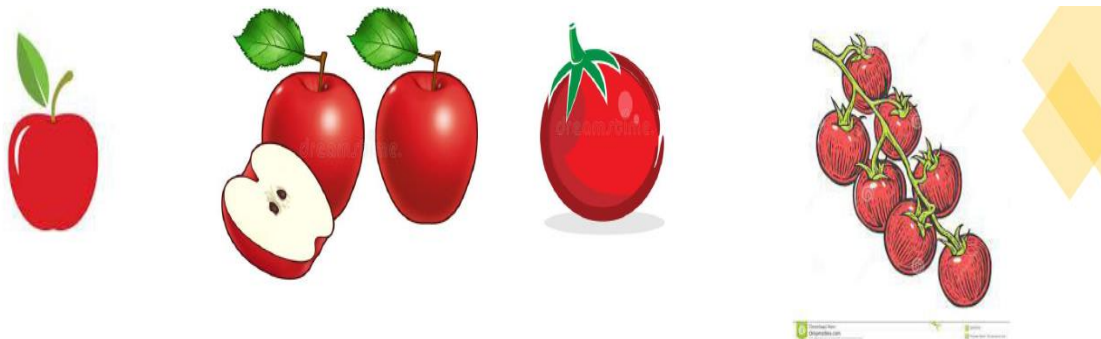
Вправи для аудиторного та самостійного виконання.

5.1. Орієнтуючись на запропоноване зображення, заповнити таблицю щодо вартості товарів у магазині.

<p>Quanto costa?</p>	<p>Quanto costa un hamburger?</p>																					
	<p>Quanto costa un trancio di pizza?</p>																					
	<p>Quanto costa un hot dog?</p>																					
	<p>Quanto costa una tazza di the?</p>																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;"></td> <td style="text-align: center;"></td> <td style="text-align: center;">€ 5,00 + € 3,50</td> <td style="text-align: center;">€ 8,50</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"></td> <td style="text-align: center;"></td> <td style="text-align: center;">€ 4,50 + € 10,00</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"></td> <td style="text-align: center;"></td> <td style="text-align: center;">€ 1,00 + € 3,50</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"></td> <td style="text-align: center;"></td> <td style="text-align: center;">€ 6,00 + € 3,50</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"></td> <td style="text-align: center;"></td> <td style="text-align: center;">€ 10,00 + € 1,00</td> <td></td> </tr> </table>			€ 5,00 + € 3,50	€ 8,50			€ 4,50 + € 10,00				€ 1,00 + € 3,50				€ 6,00 + € 3,50				€ 10,00 + € 1,00		<p>Quanto costa una mela?</p>	
		€ 5,00 + € 3,50	€ 8,50																			
		€ 4,50 + € 10,00																				
		€ 1,00 + € 3,50																				
		€ 6,00 + € 3,50																				
		€ 10,00 + € 1,00																				
	<p>Quanto costa un gelato?</p>																					
	<p>Quanto costa un pacchetto di patatine?</p>																					
	<p>Quanto costano un trancio di pizza e un pacchetto di patatine?</p>																					
	<p>Quanto costano un hot dog e una tazza di the?</p>																					

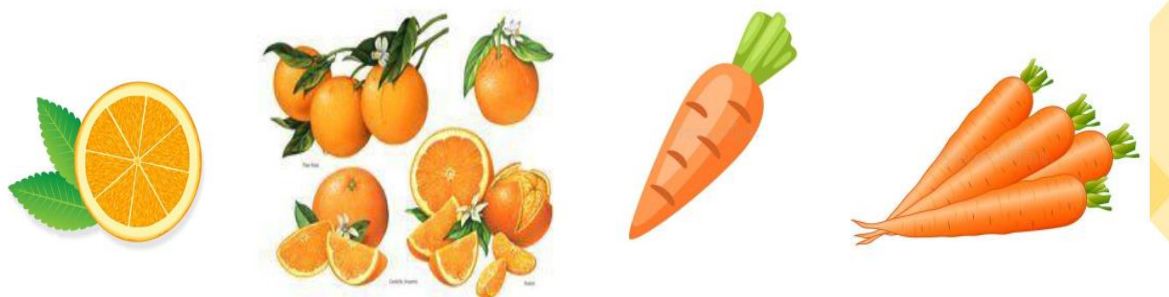
5.2. Знайомимося з якісними характеристиками продуктів (овочів та фруктів), для чого використовуються прикметники.

Робимо переклад (ілюстрації взято з інтернет-джерел відкритого доступу).

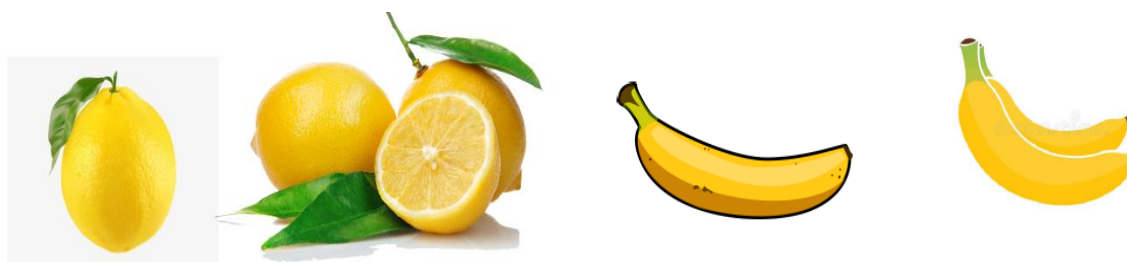
La mela è rossa e dolce – Le mele sono rosse e dolci

Il pomodoro è rosso e dolce – I pomodori sono rossi e dolci

L'arancia è arancione – Le arance sono arancioni

La carota è arancione – Le carote sono arancioni

Il limone è giallo e amaro – I limoni sono gialli e amari

La banana è gialla – Le banane sono gialle

Il broccolo è verde – I broccoli sono verdi

L'uva è verde – Le mele sono verdi

Il fico è viola – i fichi sono viola

La prugna è viola – Le prugne sono viola

La cipolla è bianca – Le cipolle sono bianche

L'aglio è bianco - gli agli sono bianchi

Il dattero è marrone – I datteri sono marroni

La castagna è marrone – le castagne sono marroni

Тема 6
МІСТО.
ОБГОВОРЕННЯ ПОТОЧНИХ ПОДІЙ ТА ПРОЦЕСІВ

Зміст

Теоретичні питання:

1. Лексика за темою «Місто»:
  - рух містом;
  - прийменники місця;
  - місце знаходження предметів та людей.
2. Відмінювання дієслів.
3. Теперішній час.

Розширення можливостей для орієнтування у міських умовах (рух містом, прийменники місця, місце знаходження предметів та людей); оперування дієсловами різних відмінків; ведення діалогу про події та процеси, що відбуваються зараз (теперішній час); використання прислівників в описах частоти проходження подій (рідко, зазвичай та ін.); розповідь про себе, свої знання та вміння.

Практичні завдання:

1. Вправи для аудиторного та самостійного виконання.
Завдання на закріплення знань.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Лексика за темою «Місто»

Рух містом

Орієнтування на місцевості уможлиблюється розумінням лексики відповідної спрямованості.

Типові діалоги щодо пошуку тієї чи іншої організації, установи:

– Chiedo sc <u>u</u> sa, il supermerc <u>a</u> to è l <u>o</u> nt <u>a</u> no da qui?	– Вибачте, супермаркет далеко звідси?
– No, non m <u>o</u> lto. V <u>a</u> da s <u>e</u> m <u>p</u> re d <u>r</u> itto f <u>i</u> no al p <u>r</u> imo inc <u>r</u> oc <u>i</u> o, poi v <u>o</u> l <u>t</u> i a sin <u>i</u> stra. Dopo pre <u>n</u> da la p <u>r</u> ima (tr <u>a</u> versa/str <u>a</u> da) a d <u>e</u> stra e v <u>a</u> da s <u>e</u> m <u>p</u> re d <u>r</u> itto.	– Ні, не далеко. Ідіть прямо до першого перехрестя, потім поверніть ліворуч. Потім поверніть на першу вулицю праворуч і йдіть прямо.
– Grazie mille, arriv <u>e</u> derci.	– Щиро дякую, до побачення.
– Arriv <u>e</u> derci.	– До побачення.

– Ciao, scusa, dov'è l'ufficio postale?	– Привіт, вибач, а де пошта?
– Vai dritto fino al primo incrocio, poi gira a destra. Vai avanti e prendi la prima traversa a sinistra. Vai ancora avanti e a sinistra trovi l'ufficio postale, accanto alla banca.	– Іди прямо до першого перехрестя, потім поверни праворуч. Іди вперед і поверни ліворуч. Іди далі і ліворуч ти знайдеш пошту, поруч з банком.
– Ok, grazie! Ciao!	– Добре, дякую! До побачення!
– Ciao!	– До побачення!
– Mi scusi, c'è una farmacia qui vicino?	– Вибачте, тут є аптека?
– Sì. Vada dritto fino al cinema, poi prenda la prima strada a destra. Vada avanti 50 metri, a destra c'è la farmacia. Attraversi la strada, e davanti a Lei c'è la farmacia.	– Так, йдіть прямо до кінотеатру, потім поверніть на першу вулицю праворуч. Пройдіть 50 метрів, праворуч – аптека. Переходьте вулицю, і перед вами аптека.
– Scusa, dov'è il museo?	– Вибач, а де музей?
– È accanto alla scuola, davanti all'ospedale.	– Це біля школи, навпроти лікарні.
– Grazie!	– Дякую!

В означеному контексті лексичними конструкціями вартими запам'ятовування є:

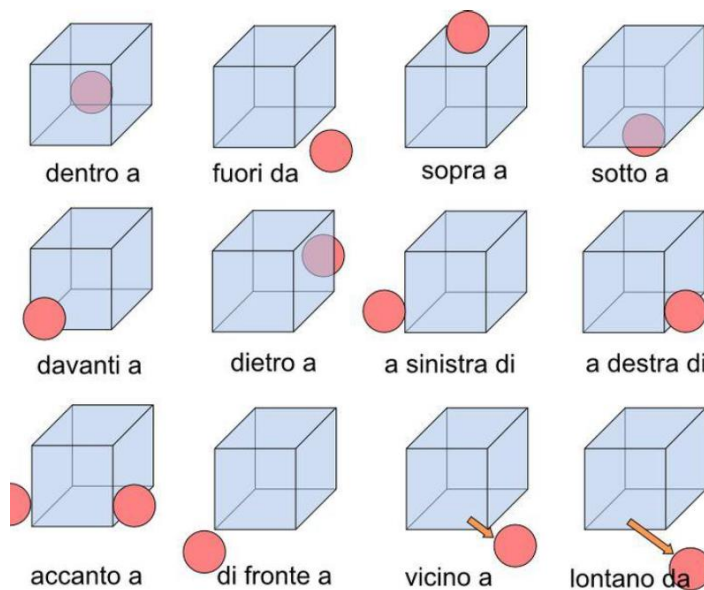
Vada/Vai sempre dritto. Vada/Vai avanti. Vada/Vai (імператив* дієслова « andare »)	Ідіть/Іди прямо.
Prenda/Prendi la prima (traversa/strada) a destra/a sinistra. Prenda/i (імператив *дієслова " prendere ")	Поверніть на першу вулицю праворуч /ліворуч.
Volti/volta a destra/sinistra. Giri/gira a destra/sinistra. Volti/volta e giri/gira (імператив* дієслів «voltare» и «girare»)	Поверніть праворуч/ліворуч. Поверніть праворуч/ліворуч.
Fino a	До
Primo, secondo, terzo...	Перший, другий, третій...
Prima, seconda, terza...	Перша, друга, третя...

L'incrocio	Перехрестя
Poi/dopo	Потім
Attraversi/a la strada Attraversi/a (імператив* дієслова « attraversare »)	Переходьте/переходь вулицю
La strada	Вулиця

імператив* = наказовий спосіб

Прийменники місця

При пошуку місця знаходження тієї чи іншої організації чи установи обов'язково використовуються так звані «прийменники місця» («preposizioni di luogo») (див. рис. 6.1., табл. 6.1.).

<https://www.pinterest.it/pin/782359766486879866/>

Рис. 6.1. Прийменники місця / preposizioni di luogo

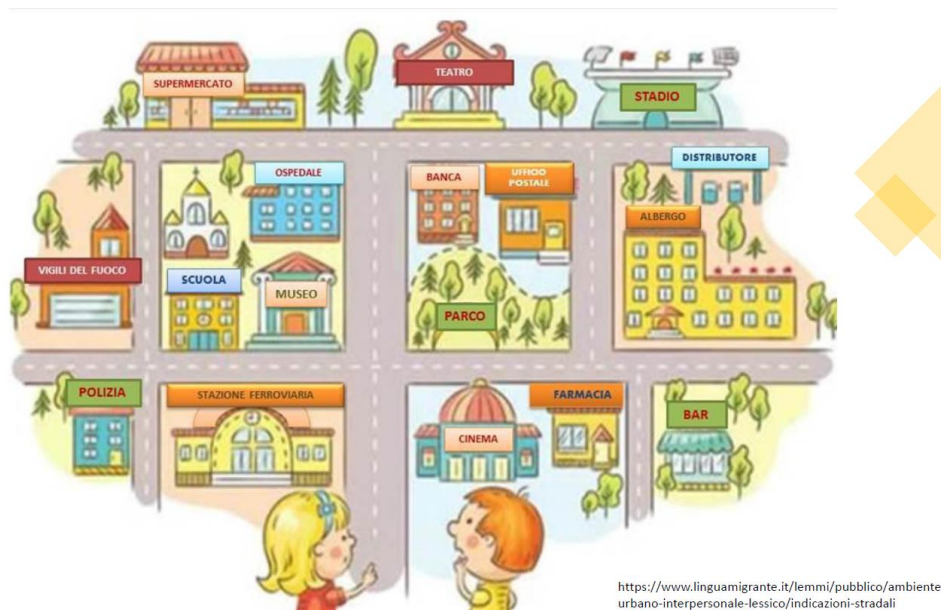
Таблиця 6.1.

Прийменники місця / preposizioni di luogo

dentro a	всередині
fuori da	зовні
sopra a	на
sotto a	під
davanti a	перед
dietro di/a	позаду
a sinistra (di)	зліва
a destra (di)	праворуч
accanto a	поруч з
di fronte a	перед
vicino a	біля
lontano da	далеко від

Місце знаходження предметів та людей

Прошук певних предметів чи людей починається із запитання «Де...?» («Dov'è...?»).

<https://www.linguamigrante.it/lemmi/pubblico/ambiente-urbano-interpersonale-lessico/indicazioni-stradali>

– Dov'è il museo?	– Де музей?
– È accanto alla scuola.	– Це поруч зі школою.
– Dov'è il parco?	– Де парк?
– È davanti alla banca e all'ufficio postale.	– Це навпроти банку та пошти.
– Dov'è l'ospedale?	– Де лікарня?
– È dietro l'al museo alla chiesa.	– Це за музеєм біля церкви.
– Il bar è lontano dal supermercato.	– Бар далеко від супермаркету.
– Il bar è vicino alla farmacia.	– Бар біля аптеки.

Наступний крок розуміння відповіді «Є» («C'è/Ci sono»), «Немає» («Non c'è/Non ci sono»).

В Італії використовують «c'è» або «ci sono» (однина, множина) і «non c'è» або «non ci sono», щоб сказати, що щось або хтось знаходиться/знаходяться (або ні) на певному місці, або, щоб сказати, що щось десь існує.

Ці форми дуже схожі на англійські «there is», «there are», «there isn't», «there aren't».

Зауважимо, що прийменники місця дуже корисні слова, щоб описати, де щось знаходиться.

Інші корисні слова:

qui/qua	тут
lì/là	там

Типові діалоги, в яких використовуються означені лексичні конструкції:

– Mi scusi, qui vicino c'è una farmacia?	– Вибачте, чи є поблизу аптека?
– In città ci sono tre supermercati.	– У місті три супермаркети.
– In città c'è un fruttivendolo, ma è molto lontano da qui.	– У місті є овочевий магазин, але звідси далеко
– Oggi a lezione ci sono 20 studenti.	– Сьогодні в класі навчається 20 учнів.
– Oggi a lavoro non ci sono 4 colleghi.	– Сьогодні на роботі немає 4-х колег.
– Ci sono autobus per Monticelli?	– Чи є автобуси до Монтічеллі?
– Non c'è un treno per Colorno.	– Потяга до Колорно немає .

2. Відмінювання дієслів

Італійські дієслова поділяються на три групи відмінювання відповідно до їх закінчення: ARE, ERE або IRE.

Розглянемо, як вони відмінюються у теперішньому часі («presente indicativo»).

Важливо запам'ятати, що наголос в усіх трьох дієвідмінах змінюється: «іде вперед» на форми «noi» и «voi», а потім так би мовити «повертається назад».

Дієслова, які належать до першої групи відмінювання, закінчуються на «are» (перша дієвідміна). Розглянемо їх закінчення (див. табл. 6.2-6.3).

Таблиця 6.2.

Перша дієвідміна ARE / Prima coniugazione ARE

	ABIT ARE жити	ARRIV ARE прибувати	COMPR ARE купувати	GUARD ARE дивитися
Io	abit o	arriv o	compr o	guard o
Tu	abit i	arriv i	compr i	guard i
Lui	abit a	arriv a	compr a	guard a
Lei	abit a	arriv a	compr a	guard a
Noi	abit iamo	arriv iamo	compr iamo	guard iamo
Voi	abit ate	arriv ate	compr ate	guard ate
Loro	abit ano	arriv ano	compr ano	guard ano

Таблиця 6.3.

Перша дієвідміна ARE / Prima coniugazione ARE

	LAVORARE працювати	MANGIARE їсти	PAGARE платити	PARLARE розмовляти
Io	lavoro	mangio	pago	parlo
Tu	lavori	mangi	paghi	parli
Lui	lavora	mangia	paga	parla
Lei	lavora	mangia	paga	parla
Noi	lavoriamo	mangiamo	paghiamo	parliamo
Voi	lavorate	mangiate	pagate	parlate
Loro	lavorano	mangiano	pagano	parlano

Типовий діалог:

– Il signore e la signora Petrenko abitano a Milano in via Rossi n°321.	– Пан і пані Петренки живуть у Мілані на вулиці Россі, № 321.
– Il treno arriva a Parma alle 15:50.	– Поїзд прибуває до Парми о 15:50.
– Compro sempre molta frutta.	– Я завжди купую багато фруктів.
– Di solito non guardano la TV dopo pranzo.	– Вони зазвичай не дивляться телевізор після обіду.
– Lavorate ancora in quella fabbrica?	– Ви ще працюєте на тому заводі?
– Lui non mangia le fragole: ha l'allergia.	– Він полуницю не їсть: у нього алергія.
– Paga in contanti o con carta?	– Ви платите готівкою чи карткою?
– Viktor, parli italiano?	– Вікторе, ти розмовляєш італійською?

Дієслова, які належать до другої групи відмінювання, закінчуються на «ere».

Закінчення правильних дієслів представлено в таблиці 6.4.

Таблиця 6.4.

Друга дієвідміна ERE / Seconda coniugazione ERE

	CHIUDERE закрити	LEGGERE читати	SCRIVERE писати	VEDERE бачити	VENDERE продавати	VIVERE жити
Io	chiudo	leggo	scrivo	vedo	vendo	vivo
Tu	chiudi	leggi	scrivi	vedi	vendi	vivi
Lui	chiude	legge	scrive	vede	vende	vive
Lei	chiude	legge	scrive	vede	vende	vive
Noi	chiudiamo	leggiamo	scriviamo	vediamo	vendiamo	viviamo
Voi	chiudete	leggete	scrivete	vedete	vendete	vivete
Loro	chiudono	leggono	scrivono	vedono	vendono	vivono

Типовий діалог:

– La banca chiude alle 13:30.	– Банк закривається о 13.30.
– Gli studenti leggono un <u>te</u> sto in inglese.	– Учні читають текст англійською мовою.
– <u>O</u> gni <u>gi</u> orno scrivo molte email.	– Я пишу багато листів кожен день.
– Vedo bene <u>senza</u> occhiali.	– Я добре бачу без окулярів.
– In farmacia vendono le medic <u>ine</u> .	– В аптеці продають ліки.
– Viviamo a Roma da 5 <u>anni</u> .	– Ми живемо в Римі вже 5 років.

Дієслова, які належать до третьої групи відмінювання, закінчуються на «ire» (див. табл. 6.5).

Іноді, у формах «tu», «lui/lei» і «loro» при відмінюванні дієслів третьої групи з'являється суфікс -isc-.

Таблиця 6.5.

Третя дієвідміна IRE / Terza coniugazione IRE

	PARTIRE піти	CAPIRE розуміти
Io	part <u>o</u>	cap <u>isco</u>
Tu	part <u>i</u>	cap <u>isci</u>
Lui	part <u>e</u>	cap <u>isce</u>
Lei	part <u>e</u>	cap <u>isce</u>
Noi	part <u>iamo</u>	cap <u>iamo</u>
Voi	part <u>ite</u>	cap <u>ite</u>
Loro	part <u>ono</u>	cap <u>iscono</u>

Типові фрази:

– A che ora parte il treno?	– О котрій годині відправляється потяг?
– Alle 14:14.	– О 14:14.
– Mi scusi, non capisco l'italiano, parlo solo ucraino.	– Вибачте, я не розумію італійської, розмовляю лише українською.
– Pronto? Mi sente ?	– Алло? Ви мене чуєте?
– No, non la sento bene...	– Ні, я Вас погано чую.

Важливо пам'ятати, що в італійській мові є і дуже часто використовувані, неправильні дієслова, які потрібно вивчити напам'ять (див. табл. 6.6.).

Наголос продовжує змінюватися: «іде вперед» на форми «noi» и «voi», а потім так би мовити «повертається назад».

Неправильні дієслова / Verbi irregolari

	ANDARE йти	VENIRE приходити	BERE пити	DIRE сказати	FARE зробити	SAPERE знати
Io	v <u>a</u> do	v <u>e</u> ngo	b <u>e</u> vo	d <u>i</u> co	f <u>a</u> ccio	s <u>o</u>
Tu	v <u>a</u> i	v <u>i</u> eni	b <u>e</u> vi	d <u>i</u> ci	f <u>a</u> i	s <u>a</u> i
Lui	v <u>a</u>	v <u>i</u> ene	b <u>e</u> ve	d <u>i</u> ce	f <u>a</u>	s <u>a</u>
Lei	v <u>a</u>	v <u>i</u> ene	b <u>e</u> ve	d <u>i</u> ce	f <u>a</u>	s <u>a</u>
Noi	and <u>a</u> mo	ven <u>i</u> amo	bev <u>i</u> amo	d <u>i</u> ciamo	f <u>a</u> cciamo	s <u>a</u> ppiamo
Voi	and <u>a</u> te	ven <u>i</u> te	bev <u>e</u> te	d <u>i</u> te	f <u>a</u> te	s <u>a</u> pete
Loro	v <u>a</u> nno	v <u>e</u> ngono	bev <u>o</u> no	d <u>i</u> cono	f <u>a</u> nno	s <u>a</u> nno

Типові фрази:

– Vado a lavoro dal lunedì al venerdì.	– Я ходжу на роботу з понеділка по п'ятницю.
– Da dove venite ? – Veniamo dall'Ucraina.	– Звідки ви? – Ми з України.
– Non bevo mai vino.	– Я ніколи не п'ю вино.
– Che lavoro fa ? – Lavoro come cameriera in un ristorante.	– Що ти робиш? – Я працюю офіціанткою в ресторані.
– Chiedo scusa, sa dov'è la farmacia? – No, mi dispiace, purtroppo non lo so .	– Вибачте, ви знаєте, де знаходиться аптека? – Ні, вибачте, на жаль не знаю.

3. Теперішній час

В цілому, варто запам'ятати, що дієслова мають три відмінки, відповідно до яких змінюються їх закінчення.

		-are	-ere	-ire	
1	io	-o	-o	-o	-isco
2	tu	-i	-i	-i	-isci
3	Lei lui lei	-a	-e	-e	-isce
4	noi	-iamo	-iamo	-iamo	-iamo
5	voi	-ate	-ete	-ite	-ite
6	loro	-ano	-ono	-ono	-iscono

<https://themelisting.com/>

Три відмінки наглядно продемонстровано на рисунку 6.2.

	I Coniugazione (-ARE)	II Coniugazione (-ERE)	III Coniugazione (-IRE)	
	parIARE	vedERE	sentIRE	capIRE
Io	parlo	vedo	sento	capisco
Tu	parli	vedi	senti	capisci
Lui/Lei	parla	vede	sente	capisce
Noi	parliamo	vediamo	sentiamo	capiamo
Voi	parlate	vedete	sentite	capite
Loro	parlano	vedono	sentono	capiscono

<https://imparandoinsieme.wordpress.com/2014/02/20/verbi-il-presente-indicativo-i/>

Рис. 6.2. Три відмінки. Теперішній час / Le tre coniugazion. Presente Indicative

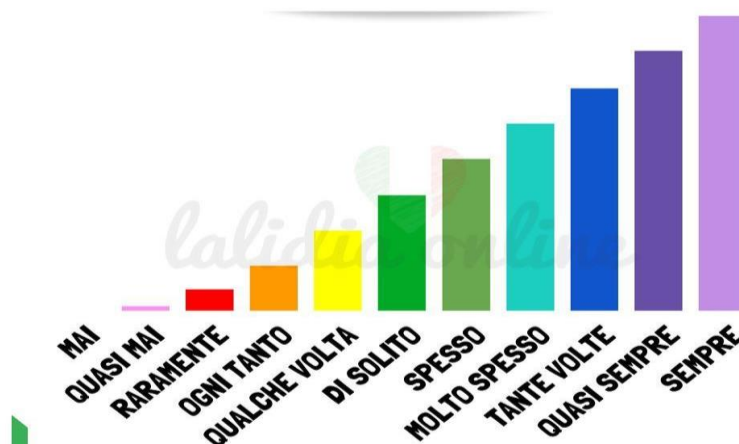
Теперішній час. Звичні дії

В Італії використовують «Presente indicative» для звичних дій, що схоже на «недоконаний вид». З цією метою часто застосовуються прислівники частоти (коли мова йде про час) (див. табл. 6.7.).

Таблиця 6.7.

Звичні дії / Azioni abituali

tutti i giorni	щодня
sempre	завжди
quasi sempre	майже завжди
tante volte	багато разів
molto spesso	дуже часто
di solito	зазвичайно
qualche volta	іноді
ogni tanto	іноді
raramente	рідко
quasi mai	майже ніколи
mai	ніколи

<https://www.pinterest.com/pin/418-curtidas-9-comentrios-native-italian-teacher-lalidiaonline-no-instagram-short-it--818388563528956598/>

В італійській мові прислівники частоти зазвичай використовуються на початку фрази або після дієслова.

Типові фрази:

– Lavoriamo tutti i giorni dal lunedì al venerdì dalle 8:00 alle 14:00.	– Працюємо щодня з понеділка по п'ятницю з 8:00 до 14:00.
– Lei, signora, lavora qui?	– Ви тут працюєте, пані?
– La farmacia apre alle 8:30 e chiude alle 15:00.	– Аптека відкривається о 8:30 і закривається о 15:00.
– Di solito pago in contanti.	– Зазвичай я плачу готівкою.
– Non mangio mai le verdure.	– Я ніколи не їм овочі.
– Raramente vanno al cinema di martedì.	– Вони рідко ходять у кіно по вівторках.
– Scrivo quasi sempre al computer.	– Я майже завжди пишу на комп'ютері.
– Ogni tanto leggo un libro prima di andare a dormire .	– Іноді я читаю книгу перед сном.
– Guardate spesso la tv?	– Ви часто дивитесь телевізор?

Теперішній час. Стани

«Presente indicativo» використовується для опису певного стану, тобто коли дії як такої немає.

Наприклад, дієслова «essere», «avere», «abitare» і «vivere» належать до цієї категорії.

Типова фраза:

– Sono Simone, sono italiano, ho 25 anni. Vivo in Italia, a Verona, e abito in via Roma n° 257.	– Я Сімоні, я італієць, мені 25 років. Я живу в Італії, у Вероні, і я живу на вул. Рома, № 257.
--	---

Теперішній час. Навички

«Presente indicativo» використовується для опису власних навичок.

	CONOSCERE знати
Io	conosco
Tu	conosci
Lui	conosce
Lei	conosce
Noi	conosciamo
Voi	conoscete
Loro	conoscono

Типова фраза:

– Conosco l'ucraino e l'inglese, e so anche un po' di francese, ma purtroppo non capisco ancora bene l'italiano.	– Я знаю українську та англійську, а також трохи французьку, але, на жаль, ще погано розумію італійську.
---	--

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Вправи для аудиторного та самостійного виконання.

6.1. Переглянути відео-файл (<https://youtu.be/S7mrmPEi10s>) про відмінювання правильних дієслів в даний час.

Звернути увагу на закінчення дієслів, як вони змінюються в залежності від роду та числа; зрозуміти та запам'ятати логіку цих змін щодо груп.

Це необхідно знати і вміти застосовувати до інших дієслів з таким самим закінченням.

Вправа на самоконтроль:

- визначити, до якої групи належать вивчені дієслова; провідміняти їх письмово, промовляючи вслух, перевірити за таблицями наведеними вище;
- скласти речення з цими дієсловами, використовуючи вивчену лексику; перевірити написане.

6.2. Вправа на закріплення знань по «presente indicativo» – звичні дії: заповнюємо пропуски.

Io esco di casa tutti i giorni alle 8:30. (uscire)	Я... з дому щодня о 8:30. (виходити)
Loro ... ogni giorno dal martedì al sabato. (lavorare)	Вони... щодня з вівторка до суботи. (працювати)
La farmacia ... alle 9:00 e ... alle 18:00. (aprire), (chiudere)	Аптека... о 9:00 та... о 18:00. (відкривати, закрити)
Noi non ... mai in contanti. ... sempre con carta. (pagare)	Ми ніколи не ... готівкою. Ми завжди... картою. (платити)
I treni ... spesso in ritardo. (arrivare)	Поїзди... із запізненням. (приходити/приїжджати)
Voi di solito ... prima di andare a letto? (leggere)	Ви зазвичай ... перед сном? (читати)
I signori Rossi ... a Bologna da 10 anni. (vivere)	Панове Россі ... у Болоньї 10 років. (жити)

Io purtroppo non ... bene l'inglese. (capire)	На жаль, я погано ... англійську. (розуміти)
Noi ... raramente il latte. (bere)	Ми рідко... молоко. (пити)
I miei figli ogni tanto ... i compiti dopo cena. (fare)	Мої діти іноді ... домашнє завдання після вечери. (робити)
Noi non ... mai al mare. (andare)	Ми ніколи не... на море. (ходити)
Mi scusi, signora, ... che ore sono? (sapere)	Пані, вибачте, Ви... скільки часу? (знати)

Для самоперевірки:

Io esco di casa tutti i giorni alle 8:30.
Loro lavorano ogni giorno dal martedì al sabato.
La farmacia apre alle 9:00 e chiude alle 18:00.
Noi non paghiamo mai in contanti. Paghiamo sempre con carta.
I treni arrivano sempre in ritardo.
Voi di solito leggete prima di andare a letto?
I signori Rossi vivono a Bologna da 10 anni.
Io purtroppo non capisco bene l'inglese.
Noi beviamo raramente il latte.
I miei figli spesso fanno i compiti dopo cena.
Noi non andiamo mai al mare.
Mi scusi, signora, sa che ore sono?

Тема 7

БАЖАННЯ, МОЖЛИВОСТІ, ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ПОТРЕБИ

Зміст

Теоретичні питання:

1. Модальні дієслова.

Вживання модальних дієслів «хотіти», «бажати», «бути зобов'язаним»; використання дієслова «знати».

Практичні завдання:

1. Вправи для аудиторного та самостійного виконання.

Завдання на закріплення знань.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Модальні дієслова

Модальні дієслова – це така група допоміжних дієслів, які змінюють значення основного дієслова, надаючи відтінок обов'язковості, необхідності, можливості виконання дії (див. табл. 7.1.).

Модальні дієслова / Verbi modali

	DOVERE повинен	VOLERE хотіти	VORREI я б хотів/ла	POTERE могти	SAPERE знати вміти
Io	devo	voglio	vorrei	posso	so
Tu	devi	vuoi	vorresti	puoi	sai
Lui/lei	deve	vuole	vorrebbe	può	sa
Noi	dobbiamo	vogliamo	vorremmo	possiamo	sappiamo
Voi	dovete	volete	vorreste	potete	sapete
Loro	devono	vogliono	vorrebbero	possono	sanno

Шляхи використання модальних дієслів:

- 1) відмінювання модальних дієслів;
- 2) постановка інфінітиву головного дієслова.

Як приклад,

Adesso devo andare.	Тепер я маю йти.
Adesso voglio andare.	Я хочу піти зараз.
Adesso vorrei andare.	Тепер я хотів/хотіла б йти.
Adesso posso andare.	Тепер я можу йти

Використовуємо «DOVERE» коли ми повинні, змушені або зобов'язані щось робити (з запереченням, якщо нам не треба щось робити). Вживаємо таке дієслово, незалежно від того, чи йдеться про моральний борг або про обов'язок.

Для тих, хто знає англійську, це означає «must» або «to have to».

Типові фрази:

– Domani alle 8:00 devo accompagnare i miei figli a scuola.	– Завтра о 8:00 я маю супроводжувати дітей до школи.
– Dobbiamo compilare questi documenti.	– Ми повинні заповнити ці документи.
– Non dovete preoccuparvi!	– Вам не потрібно хвилюватися!

«VOLERE» означає «хотіти».

Проте, фрази як «Voglio mangiare qualcosa» («Я хочу щось з'їсти») звучать дуже грубо, майже як наказ, тож краще скористатися ввічливою формою цього дієслова – «VORREI», яка схожа на «I would like to».

Типові фрази:

– Vuoi mangiare qualcosa?	– Хочеш щось з'їсти?.
– Sì, grazie, vorrei un sandwich, per favore.	– Так, дякую, я хочу сендвіч, будь ласка.
– A che ora vuole prendere l'appuntamento?	– О котрій годині ви хочете призначити зустріч?
– Non voglio guardare questo film.	– Я не хочу дивитися цей фільм.

Ми використовуємо «POTERE» коли маємо дозвіл або можливість щось робити. З запереченням, означає, що нам не можна щось робити.

– Posso entrare?	– Чи можу я увійти?
– Mi scusi, può dirmi che ore sono, per favore?	– Вибачте, скажіть, будь ласка, котра година?
– Non possono mangiare le fragole perché hanno l'allergia.	– Їм не можна їсти полуницю, бо у них алергія.
– Qui non potete fumare.	– Тут не можна палити.
– Oggi Lucia non può andare a lavoro perché ha la febbre a 37°.	– Сьогодні Люсія не може вийти на роботу, бо у неї температура 37°.

Раніше ми розглядали дієслово «SAPERE» зі значенням «знати щось», наприклад: «So l'italiano/so l'ucraino/sa che ora è?».

Інше значення цього дієслова «вміти щось робити» або заперечення «не вміти щось робити».

Типові фрази:

– Signora Muzychenko, Lei sa guidare?	– Пані Музиченко, ви вмієте водити?
– Sì, ho la patente.	– Так, у мене є водійські права.
– Purtroppo, non so nuotare.	– На жаль, я не вмію плавати.
– Non sanno cucinare.	– Вони не вміють готувати.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Вправи для аудиторного та самостійного виконання

7.1. Вправа на закріплення знань по «verbi modali»: здійснити відмінювання дієслів з допомогою запропонованих особистих займенників.

Lunedì alle 15:00 (io, dovere) devo accompagnare le mie figlie in palestra.	Понеділок о 15:00 (я, маю) проваджати доньок у спортзал.
Sono stanca, (io, volere) andare a casa.	Я втомилася, (я, хотіти) йти додому.
Larysa, Lei (sapere) cucinare bene?	Ларисо, Ви (уміти) добре готувати?
Marta e Sergio non (volere) mai andare a scuola.	Марта і Серхіо ніколи не (хотіти) ходити до школи.
Signori, voi qui non (potere) fumare!	Панове, тут Вам не (можна) курити!
Sandra, (tu, volere) mangiare qualcosa?	Сандра, (ти хочеш) щось поїсти?
(Noi, dovere) finire questo lavoro.	(Ми маємо) закінчити цю роботу.
Mi scusi, signora, (potere) dirmi che ore sono?	Вибачте, пані, (не могли б) Ви сказати мені, котра зараз година?

Для самоперевірки:

Lunedì alle 15:00 devo accompagnare le mie figlie in palestra.
Sono stanca, vorrei andare a casa.
Larysa, Lei sa cucinare bene?
Marta e Sergio non vogliono mai andare a scuola.
Signori, voi qui non potete fumare!
Sandra, vuoi mangiare qualcosa?
Dobbiamo finire questo lavoro.
Mi scusi, signora, può dirmi che ore sono?

Тема 8 ОДЯГ

Зміст

Теоретичні питання:

1. Лексика за темами «Одяг», «Крамниці одягу».
2. Лексика за темою «Кольори».
3. Використання дієслова «подобается» / «не подобается».
4. Теперішній тривалий час.

Оперування лексикою, що дозволяє здійснювати покупки одягу, вести діалог у відповідних крамницях, орієнтуватися в асортименті, кольорах; виражати ставлення до предметів та подій; запитати і розповісти про події, що відбуваються.

Практичні завдання:

1. Вправи для аудиторного та самостійного виконання.
Завдання на закріплення знань.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Лексика за темами «Одяг», «Крамниці одягу»

Типовий діалог у крамниці одягу:

– Buongiorno, posso aiutarla?	– Доброго ранку, я можу вам допомогти?
– Sì, sto cercando una giacca invernale.	– Так, я шукаю зимову куртку.
– Qual è la sua taglia?	– Який у Вас розмір?
– 42.	– 42.
– Vediamo... Questa Le piace?	– Подивимось... Вам це подобається?
– Sì, molto. Dove la posso provare?	– Так, дуже. Де я можу це приміряти?
– Nel camerino in fondo a destra.	– У роздягальні в крайньому правому куті.
<i>Dopo la prova</i>	<i>Після тесту</i>
– Purtroppo è un po' piccola. Avete la taglia più grande?	– На жаль, вона трохи маленька. У вас є більший розмір?
– Sì, certo.	– Так, звичайно.
– Vorrei provare anche questi pantaloni verdi.	– Я також хотів/ла би приміряти ці зелені штани.
– Prego!	– Будь ласка!

Цінні лексичні конструкції варті запам'ятовування:

il camerino	роздягальня
la taglia	розмір
aiutare	допомагати
cercare	шукати
provare	приміряти
grande, grande, grandi, grandi	великий, велика, великі, великі
piccolo, piccola, piccoli, piccole	маленький, маленька, маленькі, маленькі

З метою вільного орієнтування у крамниці одягу варто знати назву необхідного товару, чому можуть прислужитися рисунок 8.1. та таблиця 8.1.

<https://educaciodigital.cat/ioc-batx/moodle/mod/book/tool/print/index.php?id=12606>

Рис. 8.1. Одяг / I vestiti / l'abbigliamento

Таблиця 8.1.

Одяг / I vestiti / l'abbigliamento

la <u>s</u> carpa/le <u>s</u> carpe	черевики
gli <u>s</u> tivali	чоботи
le <u>c</u> iabatte	капці
le <u>s</u> carpe da <u>g</u> innastica	кросівки
i <u>s</u> andali	сандали
le <u>s</u> carpe con i <u>t</u> acchi <u>b</u> assi/ <u>a</u> lти	туфлі на низьких / високих підборах
gli <u>s</u> carponi	чоботи
i <u>c</u> alzini	шкарпетки
la <u>b</u> orsa/le <u>b</u> orse	сумка (и)
il <u>p</u> ortafoglio	гаманець
gli <u>o</u> cciali	окуляри
gli <u>o</u> cciali da <u>s</u> ole	сонцезахисні окуляри
l' <u>o</u> rologio/gli <u>o</u> rologi	годинник (и)
la <u>c</u> intura/le <u>c</u> inture	пояс (и)
gli <u>o</u> recchini	сережки
l' <u>a</u> nello/gli <u>a</u> nelli	кільце (и)
il <u>c</u> ostume/i <u>c</u> ostumi da <u>b</u> agno	купальник (и)
il <u>c</u> appello/i <u>c</u> appelli	капелюх (и)
il <u>b</u> erretto/i <u>b</u> erretti	шапка (и)
la <u>c</u> ravatta/le <u>c</u> ravatte	краватка (и)
la <u>c</u> ollana/le <u>c</u> ollane	намисто (и)
la <u>s</u> ciarpa/le <u>s</u> ciarpe	шарф (и)
il <u>g</u> rembiule/i <u>g</u> rembiuli	фартух (и)
la <u>c</u> anottiera/le <u>c</u> anottiere	майка (и)

le mut <u>a</u> nde	труси
i boxer	боксери
il pigia <u>m</u> a/i pigia <u>m</u> i	піжама
la cam <u>i</u> cia/le cam <u>i</u> cie	сорочка (и)
la giac <u>a</u> /le giac <u>h</u> e	куртка (и)
il magl <u>i</u> one/i magl <u>i</u> oni	светр (и)
la magli <u>e</u> tta/le magli <u>e</u> tte	сорочка (и)
la camic <u>e</u> tta/le camic <u>e</u> tte	блузка (и)
il giubb <u>o</u> tto/i giubb <u>o</u> tti con il capp <u>u</u> ccio	куртка(и) з капюшоном
il capp <u>o</u> tto/i capp <u>o</u> tti	пальто (и)
la f <u>e</u> lpa/le f <u>e</u> lpe	толстовка (и)
il gilet/i gilet	жилет (и)
il complet <u>o</u> /i complet <u>i</u>	костюм (и)
la g <u>o</u> нна/le g <u>o</u> нне	спідниця (і)
la minig <u>o</u> нна/le minig <u>o</u> нне	міні-спідниця (і)
i pantal <u>o</u> ni	штани
i jeans	джинси
i pantalon <u>c</u> ini corti/gli shorts	шорти
il vest <u>i</u> to/i vest <u>i</u> ti	одяг
la val <u>i</u> gia/le val <u>i</u> gie	валіза (и)

2. Лексика за темою «Кольори»

При виборі та покупці одягу не менш важливо також орієнтуватися у кольоровій гамі (див. табл. 8.2.).

Таблиця 8.2.

Кольори / I colori

Il cappello è... (чоловічий рід однина)	La giacca è... (жіночий рід однина)	I pantaloni sono... (чоловічий рід множина)	Le scarpe sono... (жіночий рід множина)
rosso	rossa	rossi	rosse
giallo	gialla	gialli	gialle
verde	verde	verdi	verdi
blu	blu	blu	blu
azzurro	azzurra	azzurri	azzurre
viola	viola	viola	viola
rosa	rosa	rosa	rosa
marrone	marrone	marroni	marroni
bianco	bianca	bianchi	bianche
nero	nera	neri	nera
grigio	grigia	grigi	grigie

3. Використання дієслова «подобається» / «не подобається»

Логіка вживання дієслова «подобається» схожа в українській та італійській мовах (див. табл. 8.3.-8.4.):

- 1) вживаємо форми займенників:
mi (мені), ti (тобі), gli (йому), le (їй), ci (нам), vi (вам), gli (їм);
якщо фраза заперечна, ставимо «non» (не) перед займенником.
- 2) ставимо правильну форму дієслова «piacersi» (подобається)
PIACE, якщо нам подобається одна річ;
PIACCIONO, якщо нам подобається більше ніж одна річ.
- 3) ставимо назву речі чи речей, яка/які нам подобається/подобуються.

Таблиця 8.3.

Мені подобається – Мені подобаються / Mi piace – Mi piacciono

mi (мені)	piace piacciono	questa maglietta (жіночий рід однина) queste magliette (жіночий рід множина)
ti (тобі)	piace piacciono	questa camicia queste camicie
gli (йому)	piace piacciono	questa giacca queste giacche
le (їй)	piace piacciono	questo cappotto (чоловічий рід однина) questi cappotti (чоловічий рід множина)
ci (нам)	piace piacciono	questa sciarpa queste sciarpe
vi (вам)	piace piacciono	questo vestito questi vestiti
gli (їм)	piace piacciono	questo cappello questi cappelli

Наприклад,

mi (мені)	piace	leggere i libri (читати книги)
ti (тобі)	piace	camminare (ходити)
gli (йому)	piace	lavorare (працювати)
le (їй)	piace	studiare (навчатися)
ci (нам)	piace	cucinare (готувати)
vi (вам)	piace	fare le pulizie (робити прибирання)
gli (їм)	Piace	guardare la tv (дивитися телевізор)

Таблиця 8.4.

**Мені не подобається – Мені не подобаються /
Non mi piace – Non mi piacciono**

Non	mi (мені)	piace piacciono	questa maglietta queste magliette
Non	ti (тобі)	piace piacciono	questa camicia queste camicie
Non	gli (йому)	piace piacciono	questa giacca queste giacche
Non	le (їй)	piace piacciono	questo cappotto questi cappotti
Non	ci (нам)	piace piacciono	questa sciarpa queste sciarpe
Non	vi (вам)	piace piacciono	questo vestito questi vestiti
Non	gli (їм)	piace piacciono	questo cappello questi cappelli

Наприклад,

Non	mi (мені)	piace	leggere i libri (читати книги)
Non	ti (тобі)	piace	camminare (ходити)
Non	gli (йому)	piace	lavorare (працювати)
Non	le (їй)	piace	studiare (навчатися)
Non	ci (нам)	piace	cucinare (готувати)
Non	vi (вам)	piace	fare le pulizie (робити прибирання)
Non	gli (їм)	piace	guardare la tv (дивитися телевізор)

4. Теперішній тривалий час

В Італії, щоб запитати у людини, як у неї справи, використовується питання «come» та правильна форма дієслова «stare» (див. табл. 8.5.).

Відповіддю на означене питання є слова: «(tutto) bene», «male», «così così», «abbastanza bene».

Таблиця 8.5.

Як ти? Як справи? / Come stai? Come sta?

Io	sto
Tu	stai
Lui	sta
Lei; lei	sta
Noi	stiamo
Voi	state
Loro	stanno

Типові діалоги:

– Signor Muzychenko, come sta?	– Пане Музиченко, як справи?
– Tutto bene signora Garuti, grazie, e Lei?	– Добре, пані Гаруті, дякую, а Ви?
– Anche io sto bene, grazie.	– Я теж добре, дякую.
– Ciao Giorgio, come stai?	– Привіт, Джорджіо, як справи?
– Bene, grazie! Tu e Andriy come state?	– Добре, дякую! Як ви з Андрієм?
– Siamo abbastanza bene, grazie!	– У нас все добре, дякую!

В італійській мові, як і в англійській, є два типи теперішнього часу:

- 1) один для звичних, повторюваних дій – «presente indicativo», схожий на «present simple», що розглядалося у попередній темі;
- 2) інший – для дій, які відбуваються прямо зараз «progressivo presente», схожий на «present continuous», що розглянемо зараз більш детально.

Як утворити теперішній тривалий час («progressivo presente»):

- 1) потрібно відмінювати дієслово «stare» відповідно до особи та числа;
- 2) після дієслова «stare» потрібно поставити форму дієслова, яка називається «gerundio». Ця форма ніколи не змінюється!

Щоб отримати «gerundio» треба прибрати закінчення «ARE», «ERE», «IRE» і додати:

«ando» – дієсловам першого відмінювання;

«endo» – дієсловам другого і третього відмінювання.

Stare + Verbo – are /ere/ire + ando (are)/ endo (ere/ire)

Більш детально в означених діях допоможуть розібратися таблиці 8.6.–8.10.

Таблиця 8.6.

Перша дієвідміна ARE / Prima coniugazione ARE

	CERCARE шукати	COMPRARE купувати	GUARDARE дивитися	LAVORARE працювати
Io sto	cerc <u>ando</u>	compr <u>ando</u>	guard <u>ando</u>	lavor <u>ando</u>
Tu stai	cerc <u>ando</u>	compr <u>ando</u>	guard <u>ando</u>	lavor <u>ando</u>
Lui sta	cerc <u>ando</u>	compr <u>ando</u>	guard <u>ando</u>	lavor <u>ando</u>
Lei, lei sta	cerc <u>ando</u>	compr <u>ando</u>	guard <u>ando</u>	lavor <u>ando</u>

Noi stiamo	cerc <u>ando</u>	compr <u>ando</u>	guard <u>ando</u>	lavor <u>ando</u>
Voi state	cerc <u>ando</u>	compr <u>ando</u>	guard <u>ando</u>	lavor <u>ando</u>
Loro stanno	cerc <u>ando</u>	compr <u>ando</u>	guard <u>ando</u>	lavor <u>ando</u>

Таблиця 8.7.

Перша дієвідміна ARE / Prima coniugazione ARE

	MANGI <u>ARE</u> їсти	PAG <u>ARE</u> платити	PARL <u>ARE</u> розмовляти
Io sto	mangi <u>ando</u>	pag <u>ando</u>	parl <u>ando</u>
Tu stai	mangi <u>ando</u>	pag <u>ando</u>	parl <u>ando</u>
Lui sta	mangi <u>ando</u>	pag <u>ando</u>	parl <u>ando</u>
Lei, lei sta	mangi <u>ando</u>	pag <u>ando</u>	parl <u>ando</u>
Noi stiamo	mangi <u>ando</u>	pag <u>ando</u>	parl <u>ando</u>
Voi state	mangi <u>ando</u>	pag <u>ando</u>	parl <u>ando</u>
Loro stanno	mangi <u>ando</u>	pag <u>ando</u>	parl <u>ando</u>

Типові фрази:

<ul style="list-style-type: none"> – Il treno arriva alle 15:50, dove sei? – Non preoccuparti, sto arrivando in stazione! 	<ul style="list-style-type: none"> – Поїзд прибуває о 15:50, де ти? – Не хвилюйся, я йду на вокзал!
<ul style="list-style-type: none"> – Di solito non guardano la TV dopo pranzo, ma adesso stanno guardando un documentario interessante. 	<ul style="list-style-type: none"> – Вони зазвичай не дивляться телевизор після обіду, але зараз вони дивляться цікавий документальний фільм.
<ul style="list-style-type: none"> – Ti disturbo? Stai lavorando? – No, non preoccuparti, non lavoro mai di lunedì. 	<ul style="list-style-type: none"> – Я тобі заважаю? Ти працюєш? – Ні, не хвилюйся, я ніколи не працюю по понеділках.
<ul style="list-style-type: none"> – Di solito lui non mangia dolci, ma adesso sta mangiando una torta al cioccolato. 	<ul style="list-style-type: none"> – Зазвичай він не їсть солодоців, але зараз він їсть шоколадний торт.
<ul style="list-style-type: none"> – Oksana, dove sei? – Sono alla cassa, sto pagando. 	<ul style="list-style-type: none"> – Оксано, де ти? – Я на касі, я розраховуюсь.
<ul style="list-style-type: none"> – Viktor parla già bene italiano, e adesso sta parlando con il suo vicino di casa. 	<ul style="list-style-type: none"> – Віктор уже добре розмовляє італійською, а зараз розмовляє з сусідом.

Таблиця 8.8.

Друга дієвідміна ERE / Seconda coniugazione ERE

	CHIUDERE закрити	LEGGERE читати	SCRIVERE писати	VEDERE Бачити	VENDERE продавати
Io sto	chiud <u>e</u> ndo	legg <u>e</u> ndo	scriv <u>e</u> ndo	ved <u>e</u> ndo	vend <u>e</u> ndo
Tu stai	chiud <u>e</u> ndo	legg <u>e</u> ndo	scriv <u>e</u> ndo	ved <u>e</u> ndo	vend <u>e</u> ndo
Lui sta	chiud <u>e</u> ndo	legg <u>e</u> ndo	scriv <u>e</u> ndo	ved <u>e</u> ndo	vend <u>e</u> ndo
Lei, lei sta	chiud <u>e</u> ndo	legg <u>e</u> ndo	scriv <u>e</u> ndo	ved <u>e</u> ndo	vend <u>e</u> ndo
Noi stiamo	chiud <u>e</u> ndo	legg <u>e</u> ndo	scriv <u>e</u> ndo	ved <u>e</u> ndo	vend <u>e</u> ndo
Voi state	chiud <u>e</u> ndo	legg <u>e</u> ndo	scriv <u>e</u> ndo	ved <u>e</u> ndo	vend <u>e</u> ndo
Loro stanno	chiud <u>e</u> ndo	legg <u>e</u> ndo	scriv <u>e</u> ndo	ved <u>e</u> ndo	vend <u>e</u> ndo

Типові фрази:

– Sono le 12:30, la banca sta chiudendo!	– Зараз 12:30, банк закривається!
– Ogni mercoledì gli studenti leggono un testo in inglese. Oggi stanno leggendo un racconto di Edgar Allan Poe.	– Щосереді учні читають текст англійською мовою. Сьогодні вони читають оповідання Едгара Аллана По.
– Ogni giorno scrivo molte email. – Ora sto scrivendo una email importante al direttore.	– Я пишу багато листів кожен день. – Зараз я пишу директору важливий лист.

Таблиця 8.9.

Третя дієвідміна IRE / Terza coniugazione IRE

	APRIRE відкривати	PARTIRE піти	CAPIRE розуміти	FINIRE завершити	USCIRE вийти
Io sto	ap <u>r</u> e ~~n~~ do	part <u>e</u> ndo	cap <u>e</u> ndo	fin <u>e</u> ndo	usc <u>e</u> ndo
Tu stai	ap <u>r</u> e ~~n~~ do	part <u>e</u> ndo	cap <u>e</u> ndo	fin <u>e</u> ndo	usc <u>e</u> ndo
Lui sta	ap <u>r</u> e ~~n~~ do	part <u>e</u> ndo	cap <u>e</u> ndo	fin <u>e</u> ndo	usc <u>e</u> ndo
Lei, lei sta	ap <u>r</u> e ~~n~~ do	part <u>e</u> ndo	cap <u>e</u> ndo	fin <u>e</u> ndo	usc <u>e</u> ndo
Noi stiamo	ap <u>r</u> e ~~n~~ do	part <u>e</u> ndo	cap <u>e</u> ndo	fin <u>e</u> ndo	usc <u>e</u> ndo
Voi state	ap <u>r</u> e ~~n~~ do	part <u>e</u> ndo	cap <u>e</u> ndo	fin <u>e</u> ndo	usc <u>e</u> ndo
Loro stanno	ap <u>r</u> e ~~n~~ do	part <u>e</u> ndo	cap <u>e</u> ndo	fin <u>e</u> ndo	usc <u>e</u> ndo

Зверніть увагу, що дієслова, які додають суфікс -isc- в «presente indicativo», не вимагають цього суфікса в «gerundio».

Типові фрази:

– Sto uscendo di casa adesso.	– Я зараз виходжу з дому.
– Arrivo alle 11:30.	– Прибуття на вокзал об 11:30.

<ul style="list-style-type: none"> – Che ore <u>sono</u>? – Le 16:15. – E a che ora finisce la lezione solitamente? – Alle 16:20. – Ah bene, allora sta finendo. 	<ul style="list-style-type: none"> – Котра година? – 16:15. – А о котрій годині зазвичай закінчується урок? – О 16:20. – Ну, тоді це кінець.
--	---

Таблиця 8.10.

Неправильні дієслова / Verbi irregolari

	ANDARE йти	VENIRE приходити	BERE пити	DIRE сказати	FARE зробити
Io sto	and <u>ando</u>	ven <u>endo</u>	bev <u>endo</u>	dic <u>endo</u>	fac <u>endo</u>
Tu stai	and <u>ando</u>	ven <u>endo</u>	bev <u>endo</u>	dic <u>endo</u>	fac <u>endo</u>
Lui sta	and <u>ando</u>	ven <u>endo</u>	bev <u>endo</u>	dic <u>endo</u>	fac <u>endo</u>
Lei, lei sta	and <u>ando</u>	ven <u>endo</u>	bev <u>endo</u>	dic <u>endo</u>	fac <u>endo</u>
Noi stiamo	and <u>ando</u>	ven <u>endo</u>	bev <u>endo</u>	dic <u>endo</u>	fac <u>endo</u>
Voi state	and <u>ando</u>	ven <u>endo</u>	bev <u>endo</u>	dic <u>endo</u>	fac <u>endo</u>
Loro stanno	and <u>ando</u>	ven <u>endo</u>	bev <u>endo</u>	dic <u>endo</u>	fac <u>endo</u>

Типові діалоги:

<ul style="list-style-type: none"> – Ciao Andriy, dove stai andando? – Sto andando in farmacia, devo comprare un medicinale per mio padre, e dopo vado al supermercato. – Posso venire con te? – Certo! 	<ul style="list-style-type: none"> – Привіт, Андрію, куди ти йдеш? – Я йду в аптеку, маю купити ліки для батька, а потім піду в супермаркет. – Я можу піти з тобою? – Звичайно!
<ul style="list-style-type: none"> – Cosa sta bevendo la signora Rossi? – Sta bevendo un caffè. – Strano, lei solitamente, beve solo the... – Loro dicono sempre la verità, ma so che adesso stanno dicendo una bugia. 	<ul style="list-style-type: none"> – Що п'є пані Россі? – Вона п'є каву. – Дивно, вона зазвичай п'є тільки чай... – Вони завжди говорять правду, але я знаю, що зараз вони кажуть неправду.
<ul style="list-style-type: none"> – Cosa state facendo? – Stiamo studiando. 	<ul style="list-style-type: none"> – Що ти робиш? – Ми вчимося.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Вправи для аудиторного та самостійного виконання

8.1. Вправа «Кольори»: поставте артикль та прикметник у правильну форму.

UNA MODA A COLORI

Capri di abbigliamento, accessori e colori

Singolare al plurale

Completare, poi volgere al plurale tutte le parole che sono al singolare e viceversa.

	MASCHILE SINGOLARE	MASCHILE PLURALE	FEMMINILE SINGOLARE	FEMMINILE PLURALE
NERO	 il giubbotto nero	 ..... scarponi ner...	 ..... cravatta ner...	 ..... calzette ner...
BIANCO	 il cappello bianco	 ..... stivali bianc...	 la minigonna bianc...	 le canottiere bian...
AZZURRO	 il borsellino azzurro	 i fazzoletti azzurr...	 la maglia azzurr...	 le scarpe azzurr...
BLU	 il vestito blu	 ..... calzoncini bl...	 la giacca bl...	 ..... tute da lavoro bl...
ROSSO	 il maglione ross...	 ..... scarpini ross...	 la gonna rossa	 ..... collane ross...
GIALLO	 il berretto giallo	 i pantaloni (calzoni) giall...	 ..... camicia da notte giall...	 le cuffie giall...
VERDE	 il grembiule verd...	 ..... foulard verd...	 la maglietta verde	 ..... pantofole verd...
ARANCIONE	 il pullover arancione	 ..... calzettoni arancion...	 ..... giacca a vento arancion...	 ..... scarpe da tennis arancion...
MARRONE	 ..... impermeabile marrone	 ..... zoccoli marron...	 la borsetta marron...	 ..... borse marron...
GRIGIO	 ..... zaino grig...	 ..... un paio di mocassini grig...	 la camicia grig...	 le calze grigie
ROSA	 il braccialetto rosa	 i guanti ros...	 la vestaglia ros...	 le mutandine ros...
VIOLA	 il costume da bagno viola	 ..... ombrelli viol...	 la camicetta viol...	 le sottovesti viol...

<http://italiano64.over-blog.com/2015/04/una-moda-a-colori-abbigliamento-colori-singolare-e-plurale.html>

8.2. Впрва на закріплення знань по «gerundio»: оберіть правильний варіант, звернувши увагу на прислівники.

<p>– Raramente guardo/sto guardando) la TV, ma adesso (guardo/sto guardando) un film molto bello di Steven Spielberg.</p>	<p>– Я рідко дивлюся телевизор, але зараз дивлюся дуже хороший фільм Стівена Спілберга.</p>
<p>– Purtroppo adesso non posso uscire di casa, (lavoro/sto lavorando).</p>	<p>– На жаль, зараз я не можу вийти з дому, я (працюю/працюю).</p>
<p>– Marta, tu (scrivi/stai scrivendo) sempre molte mail? – Sì. Per esempio, ora (scrivo/sto scrivendo) una mail a un mio collega.</p>	<p>– Марто, ти завжди (пишеш) багато листів? – Так. Наприклад, зараз (пишу) електронний лист до свого колеги.</p>
<p>– Cosa (stai facendo/fai) di solito il fine settimana? – Solitamente (vado/sto andando) al cinema.</p>	<p>– Що ти (робиш) зазвичай у вихідні? – Зазвичай я (йду) у кіно.</p>
<p>– Le lezioni (finiscono/stanno finendo) ogni giorno alle 16:30.</p>	<p>– Заняття (закінчуються) щодня о 16:30.</p>
<p>– Elena, dove sei? – Sono al bar, (bevo/sto bevendo) un caffè. Vuoi venire?</p>	<p>– Олено, ти де? – Я в барі, (п'ю) каву. Ти хочеш прийти?</p>

Для самоперевірки:

– Raramente guardo la TV, ma adesso sto guardando un film molto bello di Steven Spielberg.
– Purtroppo adesso non posso uscire di casa, sto lavorando.
– Marta, tu scrivi sempre molte mail?
– Sì. Per esempio, ora sto scrivendo una mail a un mio collega.
– Cosa fai di solito il fine settimana?
– Solitamente vado al cinema.
– Le lezioni finiscono ogni giorno alle 16:30.
– Elena, dove sei?
– Sono al bar, sto bevendo un caffè. Vuoi venire?

Тема 9 ПОДІЇ МИНУЛОГО

Зміст

Теоретичні питання:

1. Минулий час.
2. Доконаний і недоконаний види дієслова.

Здобути можливість говорити про події минулого, оперувати доконаним та недоконаним видами дієслова.

Практичні завдання:

1. Вправи для аудиторного та самостійного виконання.
Завдання на закріплення знань.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Минулий час

Типовий діалог:

– Ciao Marta, come stai?	– Привіт, Марто, як справи?
– Eh... così così.	– Ех... так собі.
– Come mai? Cos'è successo?	– Чому? Що сталося?
– Stamattina mi hanno rubato il portafoglio!	– Сьогодні вранці мій гаманець вкрали!
– Come? Dove?	– Як? Де?
– Stamattina alle 8:00 ho accompagnato i miei figli a scuola, poi sono andata al supermercato. Sono andata alla cassa, ho pagato e sono uscita. Quando sono tornata a casa, ho aperto la borsa, e non ho più trovato il portafoglio!	– Сьогодні вранці о 8:00 я супроводжувала своїх дітей до школи, потім пішла у супермаркет. Я пішла до каси, розрахувалася і вийшла. Потім я пішла додому, відкрила сумку і не знайшла мій гаманець!

– Ti <u>accompagno subito</u> in <u>questura</u> , <u>devi fare</u> la <u>denuncia</u> .	– Я відвезу тебе прямо до відділку поліції, ти повинна скласти протокол.
– Ma non devi lavorare?	– Але хіба тобі не треба працювати?
– No, no, non preoccuparti, di lunedì non lavoro. Andiamo!	– Ні, ні, не хвилюйся, я не працюю по понеділках. Давай!
– Grazie mille!	– Щиро дякую!

Лексичні конструкції варті запам'ятовування:

Come mai?	Чому?
Cos'è successo?	Що сталося?
Stamattina	Сьогодні вранці
Subito	Негайно
Quando	Коли

«**Passato prossimo**» – це найпоширеніший тип минулого часу в італійській мові, який вживається, щоб говорити про дії, які вже закінчилися в минулому і більше не повторюються (схожий на «доконаний вид»).

«**Passato prossimo**» вживається у фразах по типу «(non) ho capito» (я (не) зрозумів) або «sono nata» (я народився)

Шлях утворення «passato prossimo»:

дієслова «**essere**» (бути) або «**avere**» (мати), після яких ставиться особлива форма головного дієслова «participio».

При цьому дієслово **AVERE** використовується для **перехідних дієслів**, тобто дієслів з прямим доповненням, які відповідають на питання «**COSA?**» («що?») та «**CHI?**» («кого?»).

Для порівняння:

Теперішній час -->	Минулий час
– Io guardo <u>la TV</u> --> Io ho (avere) guardato <u>la TV</u>	– Я дивлюся <u>телевізор</u> --> Я дивився <u>телевізор</u>
– Noi compriamo <u>la frutta</u> --> Noi abbiamo comprato <u>la frutta</u>	– Ми купуємо <u>фрукти</u> -> Ми купили <u>фрукти</u>
– Io vedo <u>Giulia</u> --> Io ho visto <u>Giulia</u>	– Я бачу <u>Джулію</u> -> Я бачив/ла <u>Джулію</u>
– Lui beve <u>un caffè</u> --> lui ha bevuto <u>un caffè</u>	– Він п'є <u>каву</u> -> Він випив <u>каву</u>
– Capite <u>l'esercizio?</u> --> Avete capito <u>l'esercizio?</u>	– Ви розумієте <u>вправу?</u> -> Ви зрозуміли <u>вправу?</u>

<ul style="list-style-type: none"> – Fanno <u>i compiti</u>. --> Hanno <u>fatto i compiti</u>. 	<ul style="list-style-type: none"> – Вони роблять <u>домашнє завдання</u> --> Вони зробили <u>домашнє завдання</u>
---	---

Однак, є і **неперехідні дієслова**, які вимагають дієслова **VERE**, як наприклад, «**lavorare**» («працювати»).

<ul style="list-style-type: none"> – Lavoro tutti i giorni dal lunedì al venerdì dalle 9:00 alle 13:30. Ieri però ho lavorato dalle 9:00 alle 16:00. 	<ul style="list-style-type: none"> – Працюю щодня з понеділка по п'ятницю з 9:00 до 13:30. Але вчора я працював/ла з 9:00 до 16:00.
---	--

Натомість дієслово **ESSERE** використовується для більшості **дієслів руху**, як «**andare**» (йти), «**entrare**» (входити), «**venire**» (приходити), «**uscire**» (виходити) та ін.

Для порівняння:

<ul style="list-style-type: none"> – Vado a lavoro tutti i giorni, ma ieri non sono andato perché ho avuto la febbre. 	<ul style="list-style-type: none"> – Я щодня ходжу на роботу, але вчора не пішов, бо була температура.
<ul style="list-style-type: none"> – Non siamo mai entrati in questo museo... è aperto: andiamo? – Ieri cosa avete fatto? – Siamo andati al cinema, è venuta anche Iryna. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ми ніколи не заходили в цей музей... він відкритий: підемо? – Що ви робили вчора? – Ми пішли в кіно, Ірина теж прийшла.
<ul style="list-style-type: none"> – Oggi sei uscito prima da scuola? – Sì, è venuta a prendermi mia mamma. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ти сьогодні рано пішов зі школи? – Так, моя мама прийшла за мною.

Також **ESSERE** використовується для **дієслів, які вказують на стан**, як «**essere**» (бути), «**stare**» (знаходитися), «**rimanere**» (залишатися) або на **зміну стану**, як «**nascere**» (народитися).

Для порівняння:

<ul style="list-style-type: none"> – Cos'hai fatto ieri? – Sono rimasta a casa, ho lavorato online. 	<ul style="list-style-type: none"> – Що ти робив вчора? – Я залишив/лася вдома, я працював/ла в Інтернеті.
<ul style="list-style-type: none"> – Sei mai stato a Venezia? – No, non ancora, ma vorrei tanto andare... 	<ul style="list-style-type: none"> – Ти коли-небудь був у Венеції? – Ні, ще ні, але я хотів би поїхати...
<ul style="list-style-type: none"> – Quando è nata, signora? – Sono nata il 3 maggio 1976. 	<ul style="list-style-type: none"> – Коли вона народилася, пані? – Я народився 3 травня 1976 року.

Іноді можна використовувати обидва дієслова з одним і тим же головним дієсловом, залежно від того перехідний він чи неперехідний у даному контексті.

Для порівняння:

– Hai già finito i compiti?	– Ти вже закінчив/ла домашнє завдання?
– Sì, ho finito.	– Так, я закінчив/ла.
– Uffa, la lezione non è ancora finita!	– Ох, урок ще не закінчений!
– Ho cambiato lavoro.	– Я змінив/ла роботу.
– Ultimamente Marta è molto cambiata...	– Останнім часом Марта сильно змінилася...

З додатковою інформацією щодо використання «presente indicativo» и «passato prossimo» можна ознайомитися за посиланням:

<https://www.italian-verbs.com/verbi-italiani/coniugazione.php?parola=mangiare>

2. Доконаний і недоконаний види дієслова

Шлях утворення дієслова минулого часу доконаного виду:

- 1) відмінювання дієслова **AVERE** відповідно до особи та числа;
- 2) після дієслова **AVERE** потрібно поставити форму дієслова, яка називається «participio», яка ніколи не змінюється!

Щоб отримувати «participio» треба прибрати закінчення «**ARE**», «**ERE**», «**IRE**» і додати:

«**ato**» – дієсловам першої дієвідміни;

«**uto**» – дієсловам другої дієвідміни;

«**ito**» – дієсловам третьої дієвідміни.

Це наглядно представлено в таблицях 9.1.–9.7.

Таблиця 9.1.

Перша дієвідміна ARE / Prima coniugazione ARE

	COMPR ARE купувати	GUARD ARE дивитися	LAVOR ARE працювати
Io ho	compr ato	guard ato	lavor ato
Tu hai	compr ato	guard ato	lavor ato
Lui ha	compr ato	guard ato	lavor ato
Lei ha	compr ato	guard ato	lavor ato
Noi abbiamo	compr ato	guard ato	lavor ato
Voi avete	compr ato	guard ato	lavor ato
Loro hanno	compr ato	guard ato	lavor ato

Перша дієвідміна ARE / Prima coniugazione ARE

	MANGI <u>ARE</u> їсти	PAG <u>ARE</u> платити	PARL <u>ARE</u> розмовляти
Io ho	mangi <u>ato</u>	pag <u>ato</u>	parl <u>ato</u>
Tu hai	mangi <u>ato</u>	pag <u>ato</u>	parl <u>ato</u>
Lui ha	mangi <u>ato</u>	pag <u>ato</u>	parl <u>ato</u>
Lei ha	mangi <u>ato</u>	pag <u>ato</u>	parl <u>ato</u>
Noi abbiamo	mangi <u>ato</u>	pag <u>ato</u>	parl <u>ato</u>
Voi avete	mangi <u>ato</u>	pag <u>ato</u>	parl <u>ato</u>
Loro hanno	mangi <u>ato</u>	pag <u>ato</u>	parl <u>ato</u>

Типові фрази:

– Di solito non guardiamo la TV dopo cena, ma ieri abbiamo guardato un documentario molto interessante.	– Зазвичай ми не дивимося телевізор після обіду, але вчора подивилися дуже цікавий документальний фільм.
– Ti disturbo? Stai lavorando? – No, non preoccuparti, ho lavorato tanto ieri, oggi sono libera.	– Я тобі заважаю? Ти працюєш? – Ні, не хвилюйся, я вчора багато працювала, сьогодні я вільна.
– Di solito lui non mangia dolci, ma stamattina a colazione ha mangiato una torta al cioccolato.	– Зазвичай він не їсть солодоців, але сьогодні вранці він з'їв на сніданок шоколадний торт.
– Hai già pagato le bollette di questo mese? – No, devo ancora pagarle .	– Ти вже оплатив/ла свої рахунки за цей місяць? – Ні, я все ще повинен їх заплатити.
– Viktor ha studiato italiano e ora parla già bene.	– Віктор вивчав італійську, і тепер уже добре розмовляє.
– L'altro ieri ho comprato una giacca blu invernale, un cappello rosso e una camicia bianca.	– Позавчора я купив/ла синю зимову куртку, червону шапку та білу сорочку.

Дієслова «bere» (пити) і «sapere» (писати) в «**presente indicativo**» відмінюються як неправильні дієслова, але тут вони правильно утворюють «**participio**».

Таблиця 9.3.

Друга дієвідміна ERE / Seconda coniugazione ERE

	BERE пити	SAP <u>ERE</u> писати	VEN <u>DERE</u> продавати
Io ho	bev <u>uto</u>	sap <u>uto</u>	vend <u>uto</u>
Tu hai	bev <u>uto</u>	sap <u>uto</u>	vend <u>uto</u>
Lui ha	bev <u>uto</u>	sap <u>uto</u>	vend <u>uto</u>
Lei ha	bev <u>uto</u>	sap <u>uto</u>	vend <u>uto</u>
Noi abbiamo	bev <u>uto</u>	sap <u>uto</u>	vend <u>uto</u>
Voi avete	bev <u>uto</u>	sap <u>uto</u>	vend <u>uto</u>
Loro hanno	bev <u>uto</u>	sap <u>uto</u>	vend <u>uto</u>

На жаль, багато дієслів другої відмінювання утворюють «participio» дуже неправильно. Ці форми необхідно вивчити напам'ять.

Таблиця 9.4.

Друга дієвідміна ERE / Seconda coniugazione ERE

	CHIE <u>DERE</u> запитати	CHIU <u>DERE</u> закрити	LE <u>GGERE</u> читати	RISP <u>ONDERE</u> відповідати
Io ho	ch <u>iesto</u>	ch <u>iuso</u>	l <u>etto</u>	ris <u>posto</u>
Tu hai	ch <u>iesto</u>	ch <u>iuso</u>	l <u>etto</u>	ris <u>posto</u>
Lui ha	ch <u>iesto</u>	ch <u>iuso</u>	l <u>etto</u>	ris <u>posto</u>
Lei ha	ch <u>iesto</u>	ch <u>iuso</u>	l <u>etto</u>	ris <u>posto</u>
Noi abbiamo	ch <u>iesto</u>	ch <u>iuso</u>	l <u>etto</u>	ris <u>posto</u>
Voi avete	ch <u>iesto</u>	ch <u>iuso</u>	l <u>etto</u>	ris <u>posto</u>
Loro hanno	ch <u>iesto</u>	ch <u>iuso</u>	l <u>etto</u>	ris <u>posto</u>

Таблиця 9.5.

Друга дієвідміна ERE / Seconda coniugazione ERE

	SCE <u>GLIERE</u> вибирати	SCRIV <u>ERE</u> писати	SPEN <u>DERE</u> витрачати	VED <u>ERE</u> бачити
Io ho	sc <u>elto</u>	scr <u>itto</u>	sp <u>eso</u>	vis <u>to</u>
Tu hai	sc <u>elto</u>	scr <u>itto</u>	sp <u>eso</u>	vis <u>to</u>
Lui ha	sc <u>elto</u>	scr <u>itto</u>	sp <u>eso</u>	vis <u>to</u>
Lei ha	sc <u>elto</u>	scr <u>itto</u>	sp <u>eso</u>	vis <u>to</u>
Noi abbiamo	sc <u>elto</u>	scr <u>itto</u>	sp <u>eso</u>	vis <u>to</u>
Voi avete	sc <u>elto</u>	scr <u>itto</u>	sp <u>eso</u>	vis <u>to</u>
Loro hanno	sc <u>elto</u>	scr <u>itto</u>	sp <u>eso</u>	vis <u>to</u>

Типові фрази:

<ul style="list-style-type: none"> – Hai visto i signori Luisi di recente? – No, ma ho saputo che hanno venduto la loro casa. Hanno vissuto lì per 30 anni. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ви нещодавно бачили Луїзі? – Ні, але я чув/ла, що вони продали свій будинок. Вони прожили там 30 років.
---	--

<ul style="list-style-type: none"> – Due <u>giorni</u> fa a lezione abbiamo letto un racconto in inglese, poi abbiamo risposto alle domande e abbiamo anche scritto un <u>testo</u>. 	<ul style="list-style-type: none"> – Два дні тому на уроці ми читали розповідь англійською, потім відповідали на запитання, а також писали текст.
<ul style="list-style-type: none"> – Sai, finalmente ho chiuso il <u>conto corrente</u> in quella <u>banca</u>. – Ah sì? E hai già scelto un'altra <u>banca</u>? – No, non ancora. 	<ul style="list-style-type: none"> – Знаєш, я нарешті закрив/ла свій поточний рахунок у тому банку. – О, так? А ти вже вибрав/ла інший банк? – Ні, ще ні.

Звертаємо увагу, що дієслова, які додають суфікс **-isc-** в «presente indicativo», не вимагають цього суфікса в «**participio**».

Виняток: «ap**ire**» – «aperto» (відкривати).

Таблиця 9.6.

Третя дієвідміна IRE / Terza coniugazione IRE

	SENT IRE чути	CAPI IRE зрозуміти	FIN IRE закінчувати
Io ho	sent ito	cap ito	fin ito
Tu hai	sent ito	cap ito	fin ito
Lui ha	sent ito	cap ito	fin ito
Lei ha	sent ito	cap ito	fin ito
Noi abbiamo	sent ito	cap ito	fin ito
Voi avete	sent ito	cap ito	fin ito
Loro hanno	sent ito	cap ito	fin ito

Тирпові фрази:

<ul style="list-style-type: none"> – Non ho capito questa regola di grammatica. 	<ul style="list-style-type: none"> – Я не зрозумів/ла цього граматичного правила.
<ul style="list-style-type: none"> – Anche tu hai sentito un rumore? – No, non ho sentito niente. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ти теж чув/ла шум? – Ні, я нічого не чув/ла.
<ul style="list-style-type: none"> – Avete finito questo libro? – Sì: lo vuoi leggere anche tu? 	<ul style="list-style-type: none"> – Ви закінчили цю книгу? – Так: ти теж хочеш це прочитати?

Таблиця 9.7.

Неправильні дієслова / Verbi irregolari

	DIRE сказати	FARE зробити
Io ho	Detto	fatto
Tu hai	Detto	fatto
Lui ha	Detto	fatto

Lei ha	<u>detto</u>	<u>fatto</u>
Noi abbiamo	<u>detto</u>	<u>fatto</u>
Voi avete	<u>detto</u>	<u>fatto</u>
Loro hanno	<u>detto</u>	<u>fatto</u>

Типові діалоги:

<ul style="list-style-type: none"> – Hai detto qualcosa? Non ho sentito. – No, no, non ho detto niente. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ти щось сказав? Я не чув/ла. – Ні, ні, я нічого не сказав/ла.
<ul style="list-style-type: none"> – Stai dicendo la verità? – Certo, non ho mai detto una bugia in vita mia! 	<ul style="list-style-type: none"> – Ти правду кажеш? – Звісно, я ніколи в житті не брехав!
<ul style="list-style-type: none"> – Cosa avete fatto ieri? – Siamo andati in centro, abbiamo visitato un museo, poi abbiamo mangiato qualcosa in un bar e siamo tornati a casa alle 17:30. 	<ul style="list-style-type: none"> – Що ви робили вчора? – Ми пішли в центр міста, відвідали музей, потім щось з'їли в кафе й повернулися додому о 17:30.
<ul style="list-style-type: none"> – Cosa ha fatto ieri, signora? – Ho accompagnato i miei figli a scuola, e poi sono andata a lavoro. 	<ul style="list-style-type: none"> – Що Ви робили вчора, пані? – Я проводжала дітей до школи, а потім пішла на роботу.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Вправи для аудиторного та самостійного виконання

9.1. Вправа на закріплення знань по «passato prossimo»: обрати правильний варіант; визначити дієслово – перехідне чи неперехідне.

Є винятки:

accendere (включити): io accendo, tu accendi, lui/lei accende, noi accendiamo, voi accendete, loro accendono.

<ul style="list-style-type: none"> – Ieri io e mia mamma (siamo/abbiamo) andate in un ristorante vicino alla stazione centrale. – Mio fratello lavora in fabbrica. Ieri (ha/è) lavorato fino alle 19, e quindi non (ha/è) venuto con noi al ristorante. 	<ul style="list-style-type: none"> – Вчора ми з мамою пішли до ресторану біля центрального вокзалу. – Мій брат працює на заводі. Вчора він працював до 19, і тому не прийшов з нами в ресторан.
--	---

<p>– (Abbiamo/siamo) mangi<u>at</u>o una pizza e un'insal<u>at</u>a. Poi (siamo/abbiamo) ordina<u>t</u>o un dol<u>c</u>e al cioccol<u>at</u>o.</p> <p>– (Siamo/abbiamo) torna<u>t</u>e a casa alle 22:30. Io (ho/sono) acc<u>e</u>so il computer e (sono/ho) guarda<u>t</u>o un film.</p> <p>– Dopo (sono/ho) scri<u>t</u>to una mail e all'una (ho/sono) and<u>at</u>a a letto.</p>	<p>– Ми їли піцу та салат. Потім ми замовили шоколадний десерт.</p> <p>– Ми прийшли додому о 22.30. Я ввімкнула комп'ютер і подивилася фільм.</p> <p>– Потім я написала електронного листа і о першій лягла спати.</p>
--	--

Для самоперевірки:

Ieri io e mia mamma siamo andate in un ristorante vicino alla stazione centrale.
Mio fratello lavora in fabbrica. Ieri ha lavorato fino alle 19, e quindi non è venuto con noi al ristorante.
Abbiamo mangiato una pizza e un'insalata. Poi abbiamo ordinato un dolce al cioccolato.
Siamo tornate a casa alle 22:30. Io ho acceso il computer e ho guardato un film.
Dopo ho scritto una mail e all'una sono andata a letto.

Тема 10 ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ТИПІВ МИНУЛОГО ТА ТЕПЕРІШНЬОГО ЧАСУ

Теоретичні питання:

1. Дієслова руху та стану.

Описати події та явища, у тому числі враховуючи, рух та зміни стану в минулому часі; осмислено використовувати різні типи минулого та теперішнього часу.

Практичні завдання:

1. Вправи для аудиторного та самостійного виконання.

Завдання на закріплення знань.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Дієслова руху та стану

Шлях утворення:

1) відмінювання дієслова **ESSERE** відповідно до особи та числа;

2) після дієслова **ESSERE** потрібно поставити форму дієслова, яка називається «**participio**».

Важливо:

коли ми використовуємо дієслово **ESSERE** «**participio**» змінюється як прикметник. Потрібно додати закінчення -o, -a, -i, -e.

Щоб отримувати «participio» треба прибрати закінчення «ARE», «ERE», «IRE» і додати:

«ato» – дієсловам першої дієвідміни;

«uto» – дієсловам другої дієвідміни;

«ito» – дієсловам третьої дієвідміни.

Однак є чимало неправильних форм, які потрібно вивчити напам'ять.

Розглянемо більш детально дієслова руху та стану (див. табл. 9.8.–9.10.).

Таблиця 9.8.

Дієслова руху / Verbi di moto

	ANDARE йти	ENTRARE увійти	TORNARE повернутися
Io sono	and <u>ato/a</u>	entr <u>ato/a</u>	torn <u>ato/a</u>
Tu sei	and <u>ato/a</u>	entr <u>ato/a</u>	torn <u>ato/a</u>
Lui è	and <u>ato</u>	entr <u>ato</u>	torn <u>ato</u>
Lei, lei è	and <u>ato/a</u>	entr <u>ato/a</u>	torn <u>ato/a</u>
Noi siamo	and <u>ati/e</u>	entr <u>ati/e</u>	torn <u>ati/e</u>
Voi siete	and <u>ati/e</u>	entr <u>ati/e</u>	torn <u>ati/e</u>
Loro sono	and <u>ati/e</u>	entr <u>ati/e</u>	torn <u>ati/e</u>

Таблиця 9.9.

Дієслова руху / Verbi di moto

	PARTIRE виїхати	VENIRE приходити	USCIRE вийти
Io sono	part <u>ito/a</u>	ven <u>uto/a</u>	usc <u>ito/a</u>
Tu sei	part <u>ito/a</u>	ven <u>uto/a</u>	usc <u>ito/a</u>
Lui è	part <u>ito</u>	ven <u>uto</u>	usc <u>ito</u>
Lei, lei è	part <u>ito/a</u>	ven <u>uto/a</u>	usc <u>ito/a</u>
Noi siamo	part <u>iti/e</u>	ven <u>uti/e</u>	usc <u>iti/e</u>
Voi siete	part <u>iti/e</u>	ven <u>uti/e</u>	usc <u>iti/e</u>
Loro sono	part <u>iti/e</u>	ven <u>uti/e</u>	usc <u>iti/e</u>

Типові діалоги:

– Un mese fa la mia collega è partita: è andata in Austria ed è tornata solo ieri.	– Місяць тому поїхала моя колега: поїхала в Австрію і тільки вчора повернулася.
– Due giorni fa siamo andati a Bologna. È venuto anche Giorgio. – A che ora siete tornati a casa? – Alle 19:15.	– Два дні тому ми їздили до Болоньї. Джорджо теж приїхав. – О котрій годині ти повернувся додому? – О 19:15.

– Marta, dove sei?	– Марта, де ти?
– Sto aspettando mia mamma: è entrata in posta e non è ancora uscita.	– Я чекаю маму: вона на пошті, а ще не вийшла.

Зверніть увагу на закінчення: вони як прикметні.

У дієслів «essere» і «stare» однакова форма «participio»!

Таблиця 9.10.

Дієслова стану / Verbi di stato

	ESSERE бути	STARE знаходитися	RIMANERE залишитися	NASCERE народитися
Io sono	stato/a	stato/a	rimasto/a	nato/a
Tu sei	stato/a	stato/a	rimasto/a	nato/a
Lui è	stato	Stato	rimasto	nato
Lei, lei è	stato/a	stato/a	rimasto/a	nato/a
Noi siamo	stati/e	stati/e	rimasti/e	nato/a
Voi siete	stati/e	stati/e	rimasti/e	nato/a
Loro sono	stati/e	stati/e	rimasti/e	nato/a

Типові діалоги:

– Marta, Sara, cosa avete fatto ieri? – Mh, niente di che, siamo rimaste a casa. Abbiamo guardato un film.	– Марто, Саро, що ви робили вчора? – Мм, нічого особливого, ми залишилися вдома. Ми дивилися фільм.
– Quando è nata, Iryna? – Sono nata il 30 giugno 1965.	– Коли Ви народилися, Ірино? – Я народилася 30 червня 1965 року.
– Giacomo, sei mai stato a Pisa? (Verbo stare)	– Джакомо, ти коли-небудь був у Пізі? (Дієслово «stare»)
– Lo spettacolo è stato molto bello! (Verbo essere)	– Концерт був дуже гарний! (Дієслово «essere»)

Оскільки дієслова, які вимагають дієслова «essere», змінюються як прикметники, то коли ми звертаємося до незнайомої людини, тобто «Lei», потрібно використовувати чоловічу форму для чоловіків, а жіночу – для жінок.

Для порівняння:

– Signor Bondarenko, Lei è mai stato a Roma?	– Пане Бондаренко, Ви коли-небудь були в Римі?
– Signora Bondarenko, Lei è mai stata a Padova?	– Пані Бондаренко, Ви коли-небудь були в Падуї?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Вправи для аудиторного та самостійного виконання

10.1. Вправа на закріплення знань по «passato prossimo»: утворити «participio» дієслів.

<ul style="list-style-type: none"> – Cos'hai (mangiare) mangiato stamattina a colazione? – Ho (mangiare) mangiato un croissant alla crema. 	<ul style="list-style-type: none"> – Що ти з'їв на сніданок сьогодні вранці? – Я з'їв круасан.
<ul style="list-style-type: none"> – Signor Shevchenko, fino a che ora ha (lavorare) ieri sera? – Ieri sera ho (lavorare) fino alle 19:30. 	<ul style="list-style-type: none"> – Пане Шевченко, до якої години ви (працювати) учора ввечері? – Вчора ввечері я (працювати) до 19:30.
<ul style="list-style-type: none"> – Signora, cos'ha (fare) ieri? – Ho (accompagnare) i miei figli a scuola, poi sono (andare) a lavoro. Ho (lavorare) fino alle 16, poi sono (andare) dal fruttivendolo e ho (comprare) un kilo di pomodori e due kili di banane. Sono (tornare) a casa e ho (preparare) la cena. 	<ul style="list-style-type: none"> – Пані, що ви (робити) вчора? – Я (відвести) своїх дітей до школи, потім я (поїхати) на роботу. Я (працювати) до 16:00, потім я (поїхати) в овочеву крамницю і (купити) кілограм помідорів та два кілограми бананів. Я (приїхати) додому та (приготувати) вечерю.
<ul style="list-style-type: none"> – Dove siete (andare) ieri? (Тут тільки чоловіки!) – Siamo (andare) in montagna, è (venire) anche Zakhar. 	<ul style="list-style-type: none"> – Куди ти (ходити) вчора? – Ми (їздити) у гори, Захар теж (приходити).
<ul style="list-style-type: none"> – Ho (leggere) un libro molto interessante. 	<ul style="list-style-type: none"> – Я (прочитати) дуже цікаву книгу.
<ul style="list-style-type: none"> – Stamattina Giorgio e Maria sono (uscire) usciti di casa alle 9:00 e sono (andare) andati alla fermata dell'autobus. L'autobus è (arrivare) arrivato alle 9:15. 	<ul style="list-style-type: none"> – Сьогодні вранці Джорджіо та Марія (виходити) з дому о 9:00 та (йти) на автобусну зупинку. Автобус (приїжджати) о 9:15.
<ul style="list-style-type: none"> – L'altro ieri ho (scrivere) una mail al professore di matematica, ma lui non ha ancora (rispondere). 	<ul style="list-style-type: none"> – Позавчора я (написати) електронного листа вчителю математики, але він ще не (відповісти).
<ul style="list-style-type: none"> – Purtroppo non ho (capire) questo esercizio. 	<ul style="list-style-type: none"> – На жаль, я не (розуміти) цю вправу.
<ul style="list-style-type: none"> – Ieri io e mia mamma siamo (rimanere) a casa. 	<ul style="list-style-type: none"> – Вчора ми з мамою (залишатися) вдома.

– Gianna, sei mai (stare) a Firenze? – No, purtroppo ancora no.	– Джанно, ти колись (бути) у Флоренції? – Ні, на жаль, ще ні.
– Mi hanno (rubare) il portafoglio. Ho (aprire) la borsa, ma non l’ho più (trovare)!	– Вони (вкрасти) мій гаманець. Я (відкривати) сумку, але вже не (знайти) його!
– Mi scusi, non ho (sentire), può ripetere, per favore?	– Вибачте, я не (почути), ви можете повторити, будь ласка?

Для самоперевірки:

– Cos’hai mangiato stamattina a colazione? – Ho mangiato un croissant alla crema.
– Signor Shevchenko, fino a che ora ha lavorato ieri sera? – Ieri sera ho lavorato fino alle 19:30.
– Signora, cos’ha fatto ieri? – Ho accompagnato i miei figli a scuola, poi sono andata a lavoro. Ho lavorato fino alle 16, poi sono andata dal fruttivendolo e ho comprato un kilo di pomodori e due chili di banane. Sono tornata a casa e ho preparato la cena.
– Dove siete andati ieri? – Siamo andati in montagna, è venuto anche Zakhar.
– Ho letto un libro molto interessante.”
– Stamattina Giorgio e Maria sono usciti di casa alle 9:00 e sono andati alla fermata dell’autobus. L’autobus è arrivato alle 9:15.
– L’altro ieri ho scritto una mail al professore di matematica, ma lui non ha ancora risposto .
– Purtroppo non ho capito questo esercizio.
– Ieri io e mia mamma siamo rimaste a casa.
– Gianna, sei mai stata a Firenze? – No, purtroppo ancora no.
– Mi hanno rubato il portafoglio. Ho aperto la borsa, ma non l’ho più trovato !
– Mi scusi, non ho sentito , può ripetere, per favore?

Тема 11 ОПИС ЗОВНІШНОСТІ. У ПОЛІЦІЇ

Зміст

Теоретичні питання:

1. Лексика за темами «Опис зовнішності», «У поліції».
2. Минулий час. Недоконаний вид дієслова.

Інформація необхідна для написання заяви у поліції (зокрема, опис зовнішності); опис подій у минулому (повторювані, звичні, одночасні).

Практичні завдання:

1. Вправи для аудиторного та самостійного виконання.
Завдання на закріплення знань.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Лексика за темами «Опис зовнішності», «У поліції»

Типовий діалог у відділку поліції із заявою про скоєння злочину:

– Buongiorno, come posso aiutarla?	– Добрий день, пане, чим я можу Вам допомогти?
– Buongiorno, vorrei sporgere denuncia per furto. Mi hanno rubato il portafoglio.	– Добрий день, я хочу подати заяву про крадіжку. У мене вкрали гаманець.
– Quando e dove è successo?	– Коли і де це сталося?
– Ieri, vicino al supermercato «Buono!» in via Roma. Io ero al supermercato, ho fatto la spesa e ho pagato alla cassa. Mentre pagavo, ho visto un uomo vicino a me. Quando sono tornato a casa, il portafoglio non era più nella borsa!	– Вчора біля супермаркету «Буоно!» на вул. Рома. Я був у супермаркеті, робив покупки і розраховувався на касі. Поки я розплачувався, побачив біля себе чоловіка. Коли я прийшов додому, гаманця в сумці вже не було!
– Può descrivere l'uomo?	– Ви можете описати чоловіка?
– Sì: era alto, magro, aveva gli occhi azzurri e i capelli biondi. Indossava una giacca di jeans e una camicia rossa.	– Так: він був високий, худий, мав блакитні очі та світле волосся. Був одягнений у джинсову куртку та червону сорочку.
– Va bene, Le faremo sapere. Arrivederci.	– Гарзд, пане, ми повідомимо Вам. До побачення.
– Grazie, arrivederci.	– Дякую, до побачення.

Використані лексичні конструкції:

aiutare descrivere fare la spesa indossare pagare rubare sporgere denuncia tornare vedere (ho visto)	допомагати описати робити покупки носити платити красти подати скаргу повертатися побачити
occhi capelli	очі волосся
alto, alta, alti, alte magro, magra, magri, magre azzurro, azzurra, azzurri, azzurre biondo, bionda, biondi, bionde	високий, висока, високі худий, худа, худі синій, синя, сині білявий, білява, біляві
le faremo sapere	ми повідомимо вам

Характеристики при описі волосся

Colore / Колір	
biondi	білокурі
rossi	рижі
castani	коричневі
neri	чорні
chiari	світлі
scuri	темні
Lunghezza / Довжина	
lunghi	довгі
alle spalle	до плеч
corti	короткі
Caratteristiche / Особливості	
lisci	прямі
mossi	хвилясті
ricci	кучеряві

Типовий опис:

Ho i capelli ricci e castani / I miei capelli sono ricci e castani	У мене волосся кучеряве і коричневе / Моє волосся кучеряве і коричневе
---	--

Характеристики при описі очей

Colore / Колір	
azzurri	голубі
blu	сині
verdi	зелені
marroni	карі
grigi	сірі
chiari	світлі
scuri	темні
Caratteristiche / Особливості	
grandi	великі
piccoli	маленькі

Типовий опис:

Ho gli occhi grandi e verdi / I miei occhi sono grandi e verdi	У мене очі великі та зелені / Мої очі великі та зелені
---	---

2. Минулий час. Недоконаний вид дієслова

L'imperfetto / минулий час – повторювані, звичні дії та стани в минулому.

Це інший тип минулого часу в італійській мові, схожий на недоконаний вид, який вживається:

- щоб говорити про звички і про дії, які повторювалися в минулому;
- щоб говорити про стани в минулому;
- щоб описати предмети або людей у минулому;
- у фразах як: «коли я їхала машиною, задзвонив телефон», щоб сказати, що відбувалося, коли телефон задзвонив.
- у фразах як: «коли я займалася, мама говорила телефоном», щоб висловити одночасність дій.

Шлях утворення «imperfetto»:

1) прибираємо закінчення «**ARE**», «**ERE**», «**IRE**»;

2) додаємо

«**avo, avi, ava, avamo, avate, avano**» – дієсловам першого відмінювання;

«**evo, evi, eva, evamo, evate, evano**» – дієсловам другого відмінювання;

«**ivo, ivi, iva, ivamo, ivate, ivano**» – дієсловам третього відмінювання.

Винятків майже немає!

Насамперед, розглянемо «imperfetto» дієслів ESSERE та AVERE:

ESSERE потрібно вивчити напам'ять, а **AVERE** утворює «imperfetto» за правилами (див. табл. 11.1.).

Таблиця 11.1

ESSERE e AVERE

	ESSERE бути	AVERE мати
Io	ero	ave vo
Tu	eri	ave vi
Lui	era	ave va
Lei	era	ave va
Noi	erav amo	ave vamo
Voi	erav ate	ave vate
Loro	erano	ave vano

Стани і описи минулого

В Італії використовують «imperfetto» дієслів стану, щоб описати речі або людей в минулому, описати де ми жили та ін.

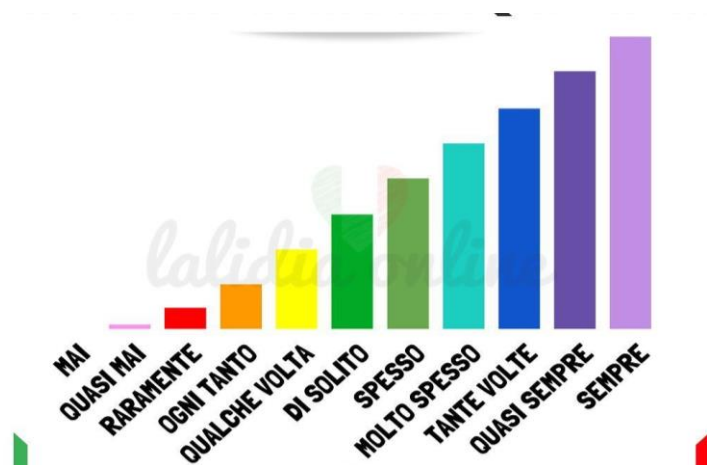
Типова фраза:

– Quando avevo 7 anni, abitavo con mia <u>m</u> amma e mio <u>f</u> ratello in un'altra casa. La casa era piccola ma bella . Mio fratello aveva 5 anni, era sempre allegro e gli piaceva giocare.	– Коли мені було 7 років, я жила з мамою та братом в іншому будинку. Будинок був невеликий, але гарний. Моєму братові було 5 років, він завжди був веселий і любив грати.
--	---

Звички та повторювані дії

Коли говоримо про звички в минулому можемо використовувати прислівники частоти.

tutti i giorni	щоденно
sempre	завжди
quasi sempre	майже завжди
tante volte	багато разів
molto spesso	дуже часто
di solito	зазвичай
qualche volta	іноді
ogni tanto	майже завжди
raramente	рідко
quasi mai	майже ніколи
mai	ніколи

<https://www.pinterest.com/pin/418-curtidas-9-comentrios-native-italian-teacher-lalidiaonline-no-instagram-short-it--818388563528956598/>

«Поки я щось робила, щось інше раптом сталося»

Типова фраза:

– Due giorni fa, mentre andavo a lavoro, ho incontrato un mio vecchio compagno di scuola.	– Два дні тому, по дорозі на роботу, я зустрів/ла свого старого шкільного друга.
---	--

Тут «mentre» означає «поки», і вказує на дію так би мовити «на фоні» іншої дії.

Одночасність дій у минулому

Типова фраза:

– In ufficio, c'era molto lavoro da fare: mentre io scrivevo le email, il mio collega telefonava ai nostri partner.	– В офісі було багато роботи: доки я писав листи, колега телефонував нашим партнерам.
---	---

Тут «mentre» означає «поки», але вказує на те, що дії відбувалися одночасно.

Дієслова руху

Дієслова руху регулярно утворюють «imperfetto» (див. табл. 11.2.–11.3.).

Таблиця 11.2.

Дієслова руху / Verbi di moto

	ANDARE йти	ENTRARE увійти	TORNARE повернутися
Io	andavo	entravo	tornavo
Tu	andavi	entravi	tornavi
Lui	andava	entrava	tornava
Lei, lei	andava	entrava	tornava
Noi	andavamo	entravamo	tornavamo
Voi	andavate	entravate	tornavate
Loro	andavano	entravano	tornavano

Таблиця 11.3.

Дієслова руху / Verbi di moto

	PARTIRE виїхати	VENIRE приходити	USCIRE вийти
Io	partivo	venivo	uscivo
Tu	partivi	venivi	uscivi
Lui	partiva	veniva	usciva
Lei, lei	partiva	veniva	usciva
Noi	partivamo	venivamo	uscivamo
Voi	partivate	venivate	uscivate
Loro	partivano	venivano	uscivano

Відмінювання дієслів

Повернемося до закінчення дієслів залежно від дієвідміни, що наглядно представлено в таблицях 11.4.–11.9.

Таблиця 11.4.

Перша дієвідміна ARE / Prima coniugazione ARE

	COMPR <u>ARE</u> купувати	GUARD <u>ARE</u> дивитися	LAVOR <u>ARE</u> працювати
Io	compr <u>avo</u>	guard <u>avo</u>	lavor <u>avo</u>
Tu	compr <u>avi</u>	guard <u>avi</u>	lavor <u>avi</u>
Lui	compr <u>ava</u>	guard <u>ava</u>	lavor <u>ava</u>
Lei	compr <u>ava</u>	guard <u>ava</u>	lavor <u>ava</u>
Noi	compr <u>avamo</u>	guard <u>avamo</u>	lavor <u>avamo</u>
Voi	compr <u>avate</u>	guard <u>avate</u>	lavor <u>avate</u>
Loro	compr <u>avano</u>	guard <u>avano</u>	lavor <u>avano</u>

Таблиця 11.5.

Перша дієвідміна ARE / Prima coniugazione ARE

	MANGI <u>ARE</u> їсти	PAG <u>ARE</u> платити	PARL <u>ARE</u> розмовляти
Io	mangi <u>avo</u>	pag <u>avo</u>	parl <u>avo</u>
Tu	mangi <u>avi</u>	pag <u>avi</u>	parl <u>avi</u>
Lui	mangi <u>ava</u>	pag <u>ava</u>	parl <u>ava</u>
Lei	mangi <u>ava</u>	pag <u>ava</u>	parl <u>ava</u>
Noi	mangi <u>avamo</u>	pag <u>avamo</u>	parl <u>avamo</u>
Voi	mangi <u>avate</u>	pag <u>avate</u>	parl <u>avate</u>
Loro	mangi <u>avano</u>	pag <u>avano</u>	parl <u>avano</u>

Типові фрази:

– Quando eravamo giovani, non guardavamo mai la TV. Adesso invece la guardiamo abbastanza spesso. Per esempio, ieri abbiamo guardato un documentario molto interessante.	– Коли ми були молодими, ми ніколи не дивилися телевізор. Зараз ми досить часто дивимося телевізор. Наприклад, вчора подивилися дуже цікавий документальний фільм.
– Quando abitavo in Inghilterra, lavoravo in una fabbrica. Ho lavorato lì per 5 anni, poi sono venuto in Italia e ho cambiato lavoro.	– Коли я жив в Англії, я працював на заводі. Я пропрацював там 5 років, потім приїхав до Італії і змінив роботу.
– Quando ero piccolo non mangiavo le verdure perché non mi piacevano . Poi ho cambiato idea, e adesso le mangio sempre.	– Коли я був маленьким, я не їв овочів, тому що я їх не любив. Потім я передумав, і тепер я їх завжди їм.
– Viktor ha studiato italiano per tre anni. Quando studiava , non	– Віктор три роки вивчав італійську мову. Коли навчався, ні

parlava con nessuno perché era timido. Adesso invece parla con tutti.	з ким не розмовляв, бо був сором'язливий. А тепер говоріть з усіма.
– Ieri, mentre tornavo a casa, ho visto un fruttivendolo, e ho comprato un kilo di pomodori e due chili di mele.	– Вчора, повертаючись додому, я побачив овочі, купив кілограм помідорів і два кілограми яблук.

Давайте аналізувати:

– «Quando **abitavo** in Inghilterra, **lavoravo** in una fabbrica. **Ho lavorato** lì per 5 anni, poi **sono venuto** in Italia e **ho cambiato** lavoro.»

«**abitavo in Inghilterra**» – це стан у минулому (я там уже не мешкаю);

«**lavoravo in una fabbrica**» – фокус на дії і на тому, що ця дія повторювалася весь час, поки я жив в Англії;

«**Ho lavorato lì per 5 anni**» – це значить, що я там вже не працюю. Це певний результат.

– «Quando **ero** piccolo non **mangiavo** le verdure perché non **mi piacevano**. Poi **ho cambiato** idea, e adesso le **mangio** sempre»

«Quando **ero** piccolo» – це стан в минулому (я вже дорослий чоловік);

«non **mangiavo** le verdure» – це звичка в минулому (зараз я їх їм);

«**non mi piacevano**» – це так було, але все змінилося з часом.

Таблиця 11.6.

Друга дієвідміна ERE / Seconda coniugazione ERE

	CHIEDERE запитати	CHIUDERE закрити	LEGGERE читати	RISPONDERE відповідати
Io	chied <u>evo</u>	chiud <u>evo</u>	legg <u>evo</u>	rispond <u>evo</u>
Tu	chied <u>evi</u>	chiud <u>evi</u>	legg <u>evi</u>	rispond <u>evi</u>
Lui	chied <u>eva</u>	chiud <u>eva</u>	legg <u>eva</u>	rispond <u>eva</u>
Lei	chied <u>eva</u>	chiud <u>eva</u>	legg <u>eva</u>	rispond <u>eva</u>
Noi	chied <u>evamo</u>	chiud <u>evamo</u>	legg <u>evamo</u>	rispond <u>evamo</u>
Voi	chied <u>evate</u>	chiud <u>evate</u>	legg <u>evate</u>	rispond <u>evate</u>
Loro	chied <u>evano</u>	chiud <u>evano</u>	legg <u>evano</u>	rispond <u>evano</u>

Таблиця 11.7.

Друга дієвідміна ERE / Seconda coniugazione ERE

	SCEGLIERE вибирати	SCRIVERE писати	VIVERE жити	VEDERE бачити
Io	scegl <u>ievo</u>	scriv <u>evo</u>	viv <u>evo</u>	ved <u>evo</u>
Tu	scegl <u>evi</u>	scriv <u>evi</u>	viv <u>evi</u>	ved <u>evi</u>
Lui	scegl <u>eva</u>	scriv <u>eva</u>	viv <u>eva</u>	ved <u>eva</u>

Lei	sceglie <u>va</u>	scrive <u>va</u>	vive <u>va</u>	vede <u>va</u>
Noi	sceglie <u>vamo</u>	scrive <u>vamo</u>	vive <u>vamo</u>	vede <u>vamo</u>
Voi	sceglie <u>vate</u>	scrive <u>vate</u>	vive <u>vate</u>	vede <u>vate</u>
Loro	sceglie <u>vano</u>	scrive <u>vano</u>	vive <u>vano</u>	vede <u>vano</u>

Типові фрази:

<p>– Quando avevo 9 anni, io e la mia famiglia vivevamo a Firenze. Abitavamo in una casa vicino a Piazza della Repubblica. Poi abbiamo venduto la nostra casa e siamo venuti a Parma.</p>	<p>– Коли мені було 9 років, ми з сім'єю жили у Флоренції. Ми жили в будинку біля Пьяцца делла Республіка. Потім ми продали свій будинок і приїхали до Парми.</p>
<p>– Quando ero giovane leggevo tutti i giorni. Adesso purtroppo non ho molto tempo, e leggo solo il fine settimana. Mi piace molto leggere, e due giorni fa ho letto un romanzo molto bello.</p>	<p>– Коли я був молодим, я читав щодня. На жаль, зараз у мене мало часу, і я читаю лише у вихідні. Мені дуже подобається читати, а два дні тому я прочитав дуже хороший роман.</p>
<p>– Ieri, mentre leggevo un romanzo, mi ha chiamato mia nonna.</p>	<p>– Вчора, коли я читав роман, мені подзвонила бабуся.</p>
<p>– Mentre scrivevo la tesi, mia mamma preparava la cena.</p>	<p>– Поки я писав дипломну роботу, мама готувала вечерю.</p>
<p>– Un anno fa il supermercato chiudeva alle 20:00, adesso invece chiude alle 21. Ieri però ha chiuso alle 19, non so perché.</p>	<p>– Рік тому супермаркет закривався о 20:00, зараз закривається о 21. Але вчора закривався о 19, не знаю чому.</p>

Давайте аналізувати:

– «Quando **avevo** 9 anni, io e la mia famiglia **vivevamo** a Firenze. **Abitavamo** in una casa vicino a Piazza della Repubblica. Poi **abbiamo venduto** la nostra casa e **siamo venuti** a Parma»

«Quando **avevo** 9 anni» – це стан у минулому;

«Io e la mia famiglia vivevamo a Firenze. **Abitavamo** in una casa vicino a Piazza della Repubblica» – це стан у минулому;

«Poi **abbiamo venduto** la nostra casa e **siamo venuti** a Parma» – це дві дії, які відбулися тільки раз. Є результат (Зараз я живу в Пармі).

Таблиця 11.8.

Третя дієвідміна IRE / Terza coniugazione IRE

	SENTIRE чути	CAPIRE зрозуміти	FINIRE закінчувати	APRIRE відкривати
Io	sentivo	capivo	finivo	aprivo
Tu	sentivi	capivi	finivi	aprivi
Lui	sentiva	capiva	finiva	apriva

Lei	sent <u>iva</u>	cap <u>iva</u>	fin <u>iva</u>	ap <u>iva</u>
Noi	sent <u>ivamo</u>	cap <u>ivamo</u>	fin <u>ivamo</u>	ap <u>ivamo</u>
Voi	sent <u>ivate</u>	cap <u>ivate</u>	fin <u>ivate</u>	ap <u>ivate</u>
Loro	sent <u>ivano</u>	cap <u>ivano</u>	fin <u>ivano</u>	ap <u>ivano</u>

Звертаємо увагу, що дієслова, які додають суфікс **-isc-** в «presente indicativo», не вимагають цього суфікса в «**imperfetto**».

Типові фрази:

– Quando ero molto giovane, non finivo mai i libri. Adesso invece li finisco sempre.	– Коли я був дуже малим, я ніколи не закінчував (читати) книги. Але тепер я завжди їх закінчую (читати).
– Tre settimane fa non capivo l'italiano. Adesso capisco poco, ma quattro giorni fa, per esempio, ho capito che un signore mi ha chiesto : «Mi scusi, sa ore sono?» e io ho risposto : «Sono le 16:30».	– Три тижні тому я не розумів італійської мови. Зараз я мало що розумію, але чотири дні тому, наприклад, я зрозумів, коли один чоловік запитав мене: «Вибачте, а ви знаєте, котра година?», а я відповів: «Зараз 16:30».

Таблиця 11.9.

Неправильні дієслова / Verbi irregolari

	DIRE сказати	FARE зробити	BERE пити
Io	di <u>cevo</u>	face <u>vo</u>	beve <u>vo</u>
Tu	di <u>cevi</u>	face <u>vi</u>	beve <u>vi</u>
Lui	di <u>ceva</u>	face <u>va</u>	beve <u>va</u>
Lei	di <u>ceva</u>	face <u>va</u>	beve <u>va</u>
Noi	di <u>cevamo</u>	face <u>vamo</u>	beve <u>vamo</u>
Voi	di <u>cevate</u>	face <u>vate</u>	beve <u>vate</u>
Loro	di <u>cevano</u>	face <u>vano</u>	beve <u>vano</u>

Звертаємо увагу: в корені слова з'являється «**c**»!

Типові фрази:

– Quando mio fratello andava a scuola, era pigro e non faceva mai i compiti. Non gli piaceva studiare. Adesso va all'università, ed è uno studente molto bravo.	– Коли мій брат ходив до школи, він був лінивий і ніколи не виконував уроки. Він не любив вчитися. Зараз він навчається в університеті і він дуже хороший студент.
---	--

– Mia nonna diceva sempre: «volere è potere!».	– Моя бабуся завжди казала: «Хотіти – могли!».
– Mentre facevano i compiti, bevevano una tisana.	– Роблячи домашнє завдання, вони пили трав'яний чай.

В цілому все зводиться до зміни закінчення дієслів (див. рис. 11.1.–11.2.).

1ª coniugazione	2ª coniugazione	3ª coniugazione
io parl avo	io crede vo	io dormi vo
tu parl avi	tu crede vi	tu dormi vi
egli parl ava	egli crede va	egli dormi va
noi parl avamo	noi crede vamo	noi dormi vamo
voi parl avate	voi crede vate	voi dormi vate
essi parl avano	essi crede vano	essi dormi vano

<http://www.impariamoitaliano.com/im0.htm>

Рис. 11.1. Закінчення / Desinenze

IMPERFETTO MODO INDICATIVO			
	-ARE	-ERE	-IRE
IO	-AVO	-EVO	-IVO
TU	-AVI	-EVI	-IVI
LUI/LEI	-AVA	-EVA	-IVA
NOI	-AVAMO	-EVAMO	-IVAMO
VOI	-AVATE	-EVATE	-IVATE
LORO	-AVANO	-EVANO	-IVANO

<https://www.pinterest.it/pin/767934173931087687/>

Рис. 11.2. Закінчення / Desinenze

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Вправи для аудиторного та самостійного виконання

11.1. Проаналізувати решту типових фраз, що подані вище у таблицях щодо відмінювання дієслів, щоб зрозуміти логіку їх творення.

Тема 12

РОДИНА. ПЛАНИ НА МАЙБУТНЄ. НАПИСАННЯ РЕЗЮМЕ

Зміст

Теоретичні питання:

1. Написання резюме.
2. Лексика за темою «Родина».
3. Присвійні займенники.
4. Майбутній час.
5. Прислівники часу.

Отримати можливість скласти та написати резюме; описати свою родину; правильно використовувати майбутній час, присвійні займенники та прислівники.

Практичні завдання:

1. Вправи для аудиторного та самостійного виконання.
Завдання на закріплення знань.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Написання резюме

Пошук роботи, а відтак і складання резюме є важливою частиною життя на новому місці.

В Європейському Союзі найбільш поширеною формою резюме є форма представлена на рисунку 12.1.

Curriculum Vitae

Sostituire con Nome (i) Cognome (i)

INFORMAZIONI PERSONALI

Sostituire con Nome (i) Cognome (i)

[Tutti i campi del CV sono facoltativi. Rimuovere i campi vuoti.]

Sostituire con via, numero civico, codice postale, città, paese

Sostituire con numero telefonico Sostituire con telefono cellulare

Sostituire con indirizzo e-mail

Sostituire con sito web personale

Sostituire con servizio di messaggistica istantanea Sostituire con account di messaggistica

Sesso Indicare il sesso | Data di nascita gg/mm/aaaaa | Nazionalità Indicare la nazionalità

OCCUPAZIONE PER LA QUALE SI CONCORRE

POSIZIONE RICOPERTA

OCCUPAZIONE DESIDERATA

TITOLO DI STUDIO

OBBIETTIVO PROFESSIONALE

Sostituire con lavoro richiesto / posizione / occupazione desiderata / studi intrapresi / obiettivo professionale (eliminare le voci non rilevanti nella colonna di sinistra)

ESPERIENZA PROFESSIONALE

[Inserire separatamente le esperienze professionali svolte iniziando dalla più recente.]

Sostituire con date (da - a)

Sostituire con il lavoro o posizione ricoperta

Sostituire con nome e società del datore di lavoro (se rilevante, indirizzo completo e indirizzo sito web)

• Sostituire con le principali attività e responsabilità

Attività o settore Sostituire con il tipo di attività o settore

ISTRUZIONE E FORMAZIONE

[Inserire separatamente i corsi frequentati iniziando da quelli più recenti.]

Sostituire con date (da - a)

Sostituire con la qualifica rilasciata

Sostituire con il livello

Sostituire con il nome e l'indirizzo dell'organizzazione erogatrice dell'istruzione e formazione (se rilevante, indicare il paese)

• Sostituire con un elenco delle principali materie trattate o abilità acquisite

COMPETENZE PERSONALI

[Rimuovere i campi non compilati.]

Lingua madre

Sostituire con la lingua(e) madre

Altre lingue

	COMPRENSIONE		PARLATO		PRODUZIONE SCRITTA
	Ascolto	Lettura	Interazione	Produzione orale	
Sostituire con la lingua	Inserire il livello	Inserire il livello	Inserire il livello	Inserire il livello	Inserire il livello
Sostituire con la lingua	Inserire il livello	Inserire il livello	Inserire il livello	Inserire il livello	Inserire il livello

Inserire il nome del certificato di lingua acquisito. Inserire il livello, se conosciuto

Inserire il livello

Inserire il livello

Inserire il livello

Inserire il livello

Sostituire con il nome del certificato di lingua acquisito. Inserire il livello, se conosciuto

Livelli: A1/A2: Utente base - B1/B2: Utente intermedio - C1/C2: Utente avanzato

Quadro Comune Europeo di Riferimento delle Lingue

Competenze comunicative

Sostituire con le competenze comunicative possedute. Specificare in quale contesto sono state acquisite. Esempio:

• possiedo buone competenze comunicative acquisite durante la mia esperienza di direttore vendite

Pagina 1/2

<https://modelli-di-curriculum.vidapubblica.co/cv-europass/>
Рис. 12.1. Резюме / Curriculum Vitae

Для написання резюме потрібна інформація (див. табл. 12.1).

Таблиця 12.1.

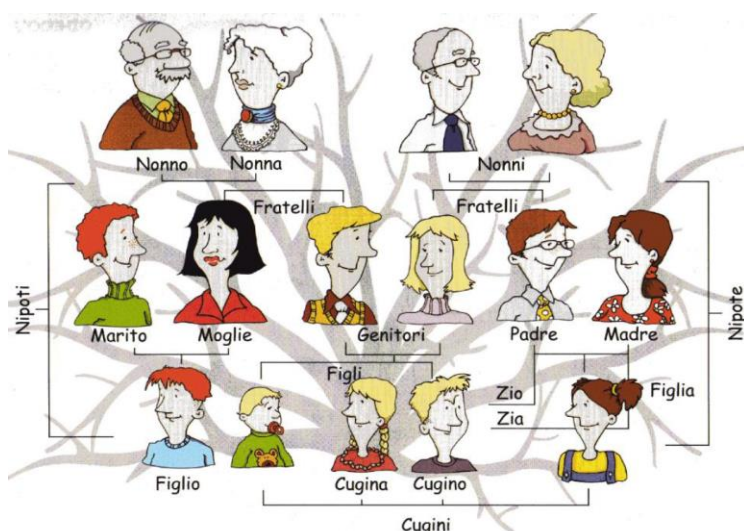
Резюме / Curriculum Vitae

INFORMAZIONI PERSONALI	ОСОБИСТА ІНФОРМАЦІЯ
Nome	Ім'я
Cognome	Прізвище
Via	Вулиця
Numero civico	Номер будинку
Codice postale	Поштовий індекс
Città	Місто
Paese	Країна
Numero telefonico	Номер телефону
Numero di cellulare	Номер мобільного
Indirizzo e-mail	Адреса електронної пошти
Sito web personale	Персональний сайт
Sesso (maschile/femminile)	Стать (чоловіча/жіноча)
Data di nascita	Дата народження
Nazionalità (italiana/ucraina)	Громадянство (італійське/українське)
OCCUPAZIONE PER LA QUALE SI CONCORRE	ПРОФЕСІЯ, НА ЯКУ ВИ ПРЕТЕНДУЄТЕ
POSIZIONE RICOPERTA	ЗАЙМАНА ПОСАДА
OCCUPAZIONE DESIDERATA	БАЖАНЕ ЗАНЯТТЯ
TITOLO DI STUDIO	КВАЛІФІКАЦІЯ
OBIETTIVO PROFESSIONALE	ПРОФЕСІЙНА ЦІЛЬ
Sostituire con ... (Eliminare le voci non rilevanti nella colonna di sinistra)	Замінити ... (Видалити невідповідні елементи в лівій колонці)
ESPERIENZA PROFESSIONALE	ПРОФЕСІЙНИЙ ДОСВІД
Inserire separatamente le esperienze lavorative svolte iniziando dalla più recente.	Введіть досвід роботи, виконаний окремо, починаючи з останнього.
Sostituire con date (da - a)	Замінити датами (від - до)
Sostituire con il lavoro o posizione ricoperta	Замінити на роботу чи посаду
Sostituire con nome e località del datore di lavoro (se rilevante, indirizzo completo e indirizzo sito web)	Замінити ім'ям та місцем розташування роботодавця (якщо доречно, повну адресу та адресу веб-сайту)
Sostituire con le principali attività e responsabilità	Замінити основними видами діяльності та обов'язками
Attività o settore	Бізнес або сектор

Sostituire con il tipo di attività o settore	Замінити типом бізнесу або сектору
ISTRUZIONE E FORMAZIONE	ОСВІТА І НАВЧАННЯ
Inserire separatamente i corsi frequentati iniziando da quelli più recenti	Введіть курси, які відвідували окремо, починаючи з останніх
Sostituire con date (da - a)	Змінити датами (від - до)
Sostituire con la qualifica rilasciata	Змінити на видану кваліфікацію
Sostituire con il nome e l'indirizzo dell'organizzazione erogatrice dell'istruzione e formazione (se rilevante, indicare il paese)	Змінити назву та адресу організації освіти та навчання (якщо доречно, вказати країну)
Sostituire con un elenco delle principali materie trattate o abilità acquisite	Змінити списком основних предметів, які вивчаються, або набутих навичок
COMPETENZE PERSONALI	ОСОБИСТІ НАВИЧКИ
Lingua madre	Рідна мова
Altre lingue	Інші мови
COMPRESIONE	РОЗУМІННЯ
Ascolto	Слухання
Lettura	Читання
PARLATO	ГОВОРІННЯ
Interazione	Взаємодія
Produzione orale	Усна продукція
PRODUZIONE SCRITTA	ПИСЬМОВА ПРОДУКЦІЯ
Inserire il livello	Введіть рівень
Sostituire con il nome del certificato di lingua acquisito, inserire il livello, se conosciuto	Замініть назву отриманого мовного сертифіката, введіть рівень, якщо він відомий
COMPETENZE COMUNICATIVE	НАВИЧКИ КОМУНІКАЦІЇ
Sostituire con le competenze comunicative possedute. Specificare in quale contesto sono state acquisite.	Змінити наявними комунікативними навичками. Вкажіть, у якому контексті вони були придбані.
COMPETENZE ORGANIZZATIVE	ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАВИЧКИ
ALTRE COMPETENZE	ІНШІ НАВИЧКИ

2. Лексика за темою «Родина»

Найбільш наочно лексику за темою «Родина» представлять рисунок 12.2. та таблиця 12.2.

<https://educaciodigital.cat/ioc-batx/moodle/mod/book/view.php?id=12543>

Рис. 12.2. Родина / La famiglia

Таблиця 12.2.

Родина / La famiglia

la/una madre	мати
la/una mamma	мама
il/un padre	батько
il/un papà	тато
i genitori	батьки
la/una sorella - le sorelle	сестра/сестри
il/un fratello - i fratelli	брат/брати
il/un figlio - i figli	син/сини
la/una figlia - le figlie	донька/доньки
la/una moglie	дружина, жінка
il/un marito	чоловік
la/una nonna - le nonne	бабуся/бабусі
il/un nonno - i nonni	дідусь/дідусі
la/una bisnonna	прабабуся
il/un bisnonno	прадідусь
il/un nipote - i nipoti	внук/внуки
la/una nipote - le nipoti	внучка/внучки
la/una zia - le zie	тітка/тітки
il/uno zio - gli zii	дядько/дядьки
il/un nipote - i nipoti	племінник/племінники
la/una nipote - le nipoti	племінниця/племінниці
il/un parente - i parenti	родич/родичі
la/una parente	родичка
il/un suocero	тесть, свекр
la/una suocera	свекруха
il/un genero	зять
la/una nuora	невістка

3. Присвійні займенники

Присвійні займенники (див. табл. 12.3.) важлива частина мови в італійській мові.

Таблиця 12.3.

Присвійний займенник / Gli aggettivi possessivi

	Чол. од./Жін. од.		Чол. множ./Жін. множ.	
Io	il m <u>io</u> /la m <u>ia</u>	мій/моя	i m <u>iei</u> /le m <u>ie</u>	мої
Tu	il t <u>uo</u> /la t <u>ua</u>	твій/твоя	i t <u>uoi</u> /le t <u>ue</u>	твої
Lui	il s <u>uo</u> /la s <u>ua</u> *	його*	i s <u>uoi</u> /le s <u>ue</u>	його
Lei	il s <u>uo</u> /la s <u>ua</u> *	її*	i s <u>uoi</u> /le s <u>ue</u>	її
Noi	il n <u>ost</u> ro/la n <u>ost</u> ra	наш/наша	i n <u>ost</u> ri/le n <u>ost</u> re	наші
Voi	il v <u>ost</u> ro/la v <u>ost</u> ra	ваш/ваша	i v <u>ost</u> ri/le v <u>ost</u> re	ваші
Loro	il l <u>oro</u> /la l <u>oro</u>	їхній/їхня	i l <u>oro</u> /le l <u>oro</u>	їхні

Зверніть увагу на те, як перекладаються присвійні займенники «його» і «її» італійською мовою.

Його / Il suo/la sua		Її / Il suo/la sua	
Lui è Andriy. Questo è il suo portafoglio e questa è la sua macchina.	Він – Андрій. Це його квартира, а це його машина.	Lei è Oksana. Questo è il suo portafoglio e questa è la sua macchina.	Це Оксана, це її квартира, а це її машина.

В італійській мові використовують:

«**il suo**», якщо предмет, який є у когось, – чоловічого роду;

«**la sua**», якщо предмет, який є у когось – жіночого роду.

Важливо: вибір не залежить від статі людини!

Те ж саме стосується множини.

Їхні / I suoi/le sue		Їхні / I suoi/le sue	
Lui è Andriy. Questi sono i suoi pantaloni e queste sono le sue camicie.	Він – Андрій. Це його штани, а це його сорочки.	Lei è Oksana. Questi sono i suoi pantaloni e queste sono le sue camicie.	Вона Оксана, Це її штани, а це її сорочки.

В італійській мові використовують:

«**i suoi**», якщо предмет, який є у когось, – чоловічого роду;

«**le sue**», якщо предмет, який є у когось – жіночого роду.

Важливо: вибір не залежить від статі людини!

Також варто пам'ятати, що коли ми використовуємо присвійні займенники з найменуванням членів родини, ми вживаємо їх без «**articolo**», якщо ми говоримо про одну людину (тільки «**loro**» завжди вимагає «**articolo**»).

Наприклад,

– Mia madre si chiama Marta.	– Мою маму звать Марта.
– Mio figlio ha 23 anni. È sposato: sua moglie si chiama Vera.	– Моему синові 23 роки. Одружений: дружину звать Віра.
– Tuo marito lavora in fabbrica?	– Твій чоловік працює на заводі?
– Nostra figlia è alta, ha gli occhi marroni e i capelli lunghi e lisci.	– Наша донька висока, має карі очі та довге пряме волосся.
– Vostra zia abita qui?	– Твоя тітка тут живе?
– La loro figlia è una dottoressa.	– Їхня донька – лікар.

А коли ми говоримо про членів родини у множині, то ми завжди використовуємо «**articolo**».

Наприклад,

– I miei figli si chiamano Orast e Liudmyla. Hanno 17 e 20 anni.	– Моїх дітей звать Орост і Людмила. Їм 17 і 20 років.
– Le tue zie sono infermiere. Lavorano in ospedale.	– Твої тітки – медсестри. Вони працюють у лікарні.
– I suoi genitori sono sposati da 15 anni.	– Його батьки одружені вже 15 років.
– I nostri suoceri vivono con noi.	– З нами живуть свекрухи.
– Le vostre sorelle devono andare a scuola.	– Ваші сестри мають ходити до школи.
– I loro figli vivono lontano.	– Їхні діти живуть далеко.

4. Майбутній час

Щоб говорити про майбутній час у розмовній мові достатньо використовувати «**presente indicativo**» разом з прислівниками часу, що вказують на майбутнє (див. табл. 12.4.–12.5.).

Таблиця 12.4.

Майбутнє/ Il futuro

Oggi	сьогодні
oggi pomeriggio	цього дня
Stasera	цього вечора
tra poco	скоро
domani / dopodomani	завтра / післязавтра
tra due/tre/quattro giorni	через два/три/чотири дні
tra una settimana / la settimana prossima	через тиждень / наступний тиждень

tra cinque/dieci... minuti	через п'ять/десять... хвилин
tra un quarto d'ora	через чверть години
tra mezz'ora	через півгодини
tra un'ora	за годину
tra due/tre/quattro... giorni	через два/три/чотири... дні
tra un mese / il mese prossimo	через місяць / наступний місяць
tra due/tre/quattro mesi	через два/три/чотири місяці
tra un anno / l'anno prossimo	через рік / наступний рік
tra due/tre/quattro anni	через два/три/чотири роки

Таблиця 12.5.

Майбутнє/ Il futuro

in <u>in</u> verno	взимку
in <u>primavera</u>	весною
in <u>estate</u>	влітку
in <u>autunno</u>	восени
a <u>genna</u> io	у січні
a <u>febbra</u> io	в лютому
a <u>marzo</u>	в березні
ad <u>apr</u> ile	в квітні
a <u>magg</u> io	у травні
a <u>giug</u> no	в червні
a <u>lugli</u> o	в липні
ad <u>agosto</u>	в серпні
a <u>settem</u> bre	у вересні
ad <u>ottob</u> re	у жовтні
a <u>novemb</u> re	у листопаді
a <u>dicemb</u> re	у грудні

Типові фрази:

– Tra cinque minuti finisce la lezione.	– Урок закінчується через п'ять хвилин.
– Tra un'ora devo andare a lavorare.	– Я маю йти на роботу за годину.
– Oggi pomeriggio Marta e Andrea accompagnano i loro figli in palestra.	– Сьогодні вдень Марта та Андреа супроводжують своїх дітей у спортзал.
– Domani vai in questura? – Sì, devo fare una denuncia per furto.	– Ти підеш завтра до відділку поліції? – Так, я маю подати заяву про крадіжку.

– Tra quattro mesi inizia la scuola.	– Школа починається через чотири місяці.
– L'anno prossimo mi trasferisco in Veneto.	– Наступного року я переїжджаю до Венето.
– Tra due anni finisco l'università.	– За два роки закінчую університет.
– In estate andate in vacanza? – Sì, partiamo a luglio , andiamo in Portogallo.	– Ви їдете у відпустку влітку? – Так, ми виїжджаємо в липні, ми їдемо до Португалії.

Однак, є і відмінювання в майбутньому часі всіх дієслів. Ми його покажемо, щоб Ви знали, що таке існує, але в цілому на цьому етапі Ви можете використовувати поточний час з правильними прислівниками.

Правильні дієслова:

VERBOS REGULARES		
ARE	ERE	IRE
TORNARE	METTERE	PARTIRE
TORNERÒ	METTERÒ	PARTIRÒ
TORNERAI	METTERAI	PARTIRAI
TERNERÀ	METTERÀ	PARTIRÀ
TORNEREMO	METTEREMO	PARTIREMO
TORNERETE	METTERETE	PARTIRETE
TORNERANNO	METTERANNO	PARTIRANNO

Неправильні дієслова:

VERBOS IRREGULARES					
MODELO 1					
ESSERE	ANDARE	AVERE	POTERE	SAPERE	DOVERE
SARÒ	ANDRÒ	AVRÒ	POTRÒ	SAPRÒ	DOVRÒ
SARAI	ANDRAI	AVRAI	POTRAI	SAPRAI	DOVRAI
SARÀ	ANDRÀ	AVRÀ	POTRÀ	SAPRÀ	DOVRÀ
SAREMO	ANDREMO	AVREMO	POTREMO	SAPREMO	DOVREMO
SARETE	ANDRETE	AVRETE	POTRETE	SAPRETE	DOVRETE
SARANNO	ANDRANNO	AVRANNO	POTRANO	SAPRANNO	DOVRANNO

MODELO 2			
RIMANERE	VENIRE	VOLERE	BERE
RIMARRÒ	VERRÒ	VORRÒ	BERRÒ
RIMARRAI	VERRAI	VORRAI	BERRAI
RIMARRÀ	VERRÀ	VORRÀ	BERRÀ
RIMARREMO	VERREMO	VORREMO	BERREMO
RIMARRETE	VERRETE	VORRETE	BERRETE
RIMARRANNO	VERRANNO	VORRANNO	BERRANNO

Типові фрази:

– Torneremo domani alle 17:00.	– Ми повернемося завтра о 17:00.
– Partiranno il 13 luglio per la Francia.	– Вони вилетять 13 липня до Франції.
– Dopodomani sarò a lavoro dalle 8:00 alle 13:00.	– Післязавтра я буду на роботі з 8:00 до 13:00.

– Andrete in vacanza ques'estate? – Sì, andremo in Spagna.	– Ви збираєтеся у відпустку цього літа? – Так, ми поїдемо в Іспанію.
– Tra due anni sapremo parlare bene l'italiano.	– Через два роки ми зможемо добре говорити італійською.
– Stasera verrai al concerto o rimarrai a casa?	– Прийдеш сьогодні ввечері на концерт чи залишишся вдома?
– Quando lavorerò, avrò più soldi .	– Коли я буду працювати, у мене буде більше грошей.

Дієслова на -care --> -cherò, -cherai...

Дієслова на -gare --> -gherò, -gherai...

dimenticare (забути)	cercare (шукати)
spiegare (пояснити)	pagare (платити)

MODELO 3	
DIMENTICARE	CERCARE
DIMENTICHERÒ	CERCHERÒ
DIMENTICHERAI	CERCHERAI
DIMENTICHERÀ	CERCHERÀ
DIMENTICHEREMO	CERCHEREMO
DIMENTICHERETE	CERCHERETE
DIMENTICHERANNO	CERCHERANNO

MODELO 4	
SPIEGARE	PAGARE
SPIEGHERÒ	PAGHERÒ
SPIEGHERAI	PAGHERAI
SPIEGHERÀ	PAGHERÀ
SPIEGHEREMO	PAGHEREMO
SPIEGHERETE	PAGHERETE
SPIEGHERANNO	PAGHERANNO

Типові фрази:

– Non dimenticherò mai la mia infanzia.	– Я ніколи не забуду свого дитинства.
– Domani l'insegnante spiegherà un nuovo argomento.	– Завтра вчитель пояснить нову тему.
– Tra due giorni pagheremo le bollette di questo mese.	– Через два дні ми оплатимо рахунки за цей місяць.

5. Прислівники часу

Прислівники часу. Теперішній час

Azioni abituali / Звичні дії	
adesso	нинішній
tutti i giorni	щоденно
sempre	завжди

quasi sempre	майже завжди
tante volte	багато разів
molto spesso	дуже часто
di solito	зазвичай
qualche volta	іноді
ogni tanto	майже завжди
raramente	рідко
quasi mai	майже ніколи
mai	ніколи
Azioni che si svolgono in questo momento / Дії, що відбуваються зараз	
adesso	зараз
ora	завжди
in questo momento	майже завжди

Прислівники часу. Минулий час

Azioni abituali nel passato / Звичні дії в минулому	
tutti i giorni	щоденно
sempre	завжди
quasi sempre	майже завжди
tante volte	багато разів
molto spesso	дуже часто
di solito	зазвичай
qualche volta	іноді
ogni tanto	майже завжди
raramente	рідко
quasi mai	майже ніколи
mai	ніколи
un mese fa/il mese scorso	місяць тому/минулий місяць
due/tre/quattro... mesi fa	два/три/чотири ... місяці тому
un anno fa/l'anno scorso	рік тому/минулого року
due/tre/quattro... anni fa	два/три/чотири роки тому
un quarto d'ora fa	чверть години тому
mezz'ora fa	півгодини тому
un'ora fa	годину тому
due/tre/quattro... giorni fa	два/три/чотири ... дні тому
Azioni concluse nel passato / Дії закінчені в минулому	
oggi	сьогодні
stamattina	цього ранку

poco fa	трохи тому
una settimana fa / la settimana scorsa	тиждень тому / минулий тиждень
Ieri	вчора
l'altro ieri/due giorni fa	позавчора/два дні тому
tre/quattro/cinque... giorni fa	три/чотири/п'ять ... днів тому
cinque/dieci... minuti fa	п'ять/десять... хвилин тому

Прислівники часу. Майбутній час

Oggi	сьогодні
oggi pomeriggio	цього дня
Stasera	цього вечора
tra poco	скоро
domani/dopodomani	завтра/післязавтра
tra due/tre/quattro giorni	через два/три/чотири дні
tra una settimana/la settimana prossima	через тиждень/наступний тиждень
tra cinque/dieci... minuti	через п'ять/десять... хвилин
tra un quarto d'ora	через чверть години
tra mezz'ora	через півгодини
tra un'ora	за годину
tra due/tre/quattro... giorni	через два/три/чотири... дні
tra un mese/il mese prossimo	через місяць/наступний місяць
tra due/tre/quattro mesi	через два/три/чотири місяці
tra un anno/l'anno prossimo	через рік/наступний рік
tra due/tre/quattro anni	через два/три/чотири роки

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Вправи для аудиторного та самостійного виконання

12.1. Написати резюме.

12.2. Скласти діалог побутового характеру, що розкриває Ваші плани на майбутнє.

ПІДСУМКИ

ТЕМА 1

Алфавіт / L'alfabeto

Літера / Lettera	Назва літери італійською мовою з транскрипцією українськими літерами / Nome della lettera in italiano con trascrizione in lettere ucraine	
A, a	a	[a]
B, b	bi	[бі]
C, c	ci	[чі]
D, d	di	[ді]
E, e	e	[e]
F, f	effe	[еффе]
G, g	gi	[джі]
H, h	acca	[акка]
I, i	i	[і]
J, j	i lunga	[і лунга]
K, k	kappa	[каппа]
L, l	elle	[елле]
M, m	emme	[емме]
N, n	enne	[енне]
O, o	o	[o]
P, p	pi	[пі]
Q, q	qu	[ку]
R, r	erre	[ерре]
S, s	esse	[ессе]
T, t	ti	[ті]
U, u	u	[у]
V, v	vi	[ві]
W, w	doppia vu/vu doppia	[доппіа ву/ву доппіа]
X, x	Ics	[ікс]
Y, y	Ipsilon	[іпсілон]
Z, z	zeta	[дзета]

Особливості / Particolarità

Літера	Пояснення	Приклад	Переклад
C, c [чі]	вимовляємо як /к/ перед /а/, /о/, /у/ та перед приголосними вимовляємо як /ч/ перед /е/, /і/; додаємо літеру /h/ до літери /с/, щоб отримати звук /к/ перед літерами /е/, /і/	Casa [каза] Cucina [кучіна] Ucraina [Україна] Centro città [чентро читта] Chiesa [кіеза] Mascherina [маскеріна]	Будинок Кухня Україна Центр міста Церква Маска
G, g [джі]	вимовляємо як /г/ перед /а/, /о/, /у/ та перед приголосними вимовляємо як /дж/ перед /е/, /і/ додаємо літеру /h/ до літери /g/, щоб отримати звук /г/ перед /е/, /і/	Gatto [гатто] Guida [гуїда] Grande [гранде] Giorno [джорно] Larghezza [ларгечца] Ghiaccio [гіаччо]	Кіт Гід Великий День Ширина Лід
H, h [акка]	ніколи не вимовляється	Hotel [отел]	Готель
Gli [ль]	поєднання літер /gl/ перед голосною /i/ читається приблизно як /ль/	Biglietteria [більеттерія]	Квиткова каса
Gn [нь]	поєднання літер /gn/ читається приблизно як /нь/	Cognome [коньоме] Insegnante [інсеньанте]	Прізвище Учитель / Вчителька
Sce, sci [ше, ші]	поєднання літер /sc/ з голосними /е/, /і/ читається як /ше/, /ші/	Uscita [ушіта] Ascensore [ашенсоре]	Вихід Ліфт

ТЕМА 2

Підсумок / Riassunto

Лексика:	Спілкування:	Граматика:
<p>✓ I saluti (Вітання).</p> <p>✓ I pronomi personali (Особисті займенники).</p> <p>✓ Le professioni (Професії).</p> <p>✓ Numeri da 0 a 10 (Числа від 0 до 10).</p>	<p>✓ Формальність і неформальність в італійській мові.</p> <p>✓ Вживання «Tu» и «Lei».</p> <p>✓ «Come si chiama? / Come ti chiami?» («Як Вас звати? / Як тебе звати?»).</p> <p>Уміти запитати у людей ім'я та прізвище, вміти відповісти на означене питання.</p> <p>✓ «Da dove viene? / Da dove vieni?» («Звідки Ви? / Звідки ти?»). Вживання дієслів «essere» та «venire», щоб сказати, звідки ми.</p> <p>✓ «Sono nato/a...» («Я народився/лася»). Вживання дієслова «essere», щоб сказати, де ми народилися.</p> <p>✓ «Che lavoro fa?» «Sono un medico» («Яка у тебе професія?» «Я лікар»). Вживання дієслова «essere», щоб сказати, яка у нас професія.</p> <p>✓ Заповнення форми реєстрації.</p>	<p>✓ Відмінювання дієслова «chiamarsi».</p> <p>✓ Відмінювання дієслова «essere».</p> <p>✓ Відмінювання дієслова «venire».</p> <p>✓ Відмінювання дієслова «fare».</p> <p>✓ Заперечення «non».</p> <p>✓ Невизначений «articoli».</p>

ТЕМА 3

Підсумок / Riassunto

Лексика:	Спілкування:	Граматика:
<p>✓ Numeri da 0 a 900 (Числа від 0 до 900).</p> <p>✓ Le ore (Години).</p>	<p>✓ «Alla fermata dell'autobus» («На автобусній зупинці»).</p> <p>✓ «Quanti anni ha/hai?» («Скільки Вам/тобі років?»). Перша функція дієслова «avere»: вираз віку. Питання та відповідь.</p> <p>✓ «No un figlio» («У мене є син»). Друга функція дієслова «avere»: вираз факту, що в нас є хтось або щось.</p> <p>✓ «Che ora è/Che ore sono?» («Котра година?»). Питання та відповідь. 12-годинний формат часу (розмовна мова). 24-годинний формат часу (більш офіційна мова).</p> <p>✓ «A che ora?» («О котрій годині?»). Питання та відповідь. 12-годинний формат часу (розмовна мова). 24-годинний формат часу (більш офіційна мова).</p>	<p>✓ Відмінювання дієслова «avere».</p>

ТЕМА 4

Підсумок / Riassunto

Лексика:	Спілкування:	Граматика:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ I giorni della settimana (Дні тижня). ✓ Le ore (Години). ✓ Le parti del corpo (Частини тіла). ✓ Sintomi col verbo «avere» (Симптоми з дієсловом «avere»). ✓ Sintomi col verbo «fare» (Симптоми з дієсловом «fare»). ✓ Medicinali (Медичні препарати). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ «Prendere un appuntamento» («Призначати зустріч»). ✓ «Come si sente? / Come ti senti?» («Як Ви себе відчуваєте?/ «Як ти відчуваєш?»). ✓ «Cosa Le/ti/gli/le/vi/gli fa male?» («Що у Вас/у тебе/у нього/у неї/у вас/у них болить?»). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ «Quando? Che giorno? A che ora?» («Коли? Який день? О котрій годині?»). ✓ Відмінювання дієслова «sentirsi». ✓ Займенники (mi, ti, gli, le, Le, ci, vi, gli), які позначають «мені», «тобі» та ін.

ТЕМА 5

Підсумок / Riassunto

Лексика:	Спілкування:	Граматика:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Prodotti alimentari (Продукти). ✓ Le unità di misura (Одиниця вимірювання). ✓ Gli euro: contanti e monete (Євро: готівка та монети). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ «Al supermercato (alla cassa)» («У супермаркеті (на касі)»). ✓ «Dal fruttivendolo» («Продавець овочів та фруктів»). ✓ «Quanto costa? / Quanto costano?» («Скільки це коштує? / Скільки вони коштують?») 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Articoli determinativi. ✓ Articoli indeterminativi. ✓ La preposizione «di» (Прийменник «di»). ✓ Pronomi dimostrativi «Questo, questa, questi, queste» (Вказівні займенники «Це»). ✓ Pronomi dimostrativi «Quello, quella, quelli, quelle» (Вказівні займенники «Це»).

ТЕМА 6

Підсумок / Riassunto

Лексика:	Спілкування:	Граматика:
<p>✓ «In città» («В місті»).</p> <p>✓ Preposizioni di luogo (Прийменники місця).</p> <p>✓ Avverbi di frequenza (Прислівники частоти).</p>	<p>✓ «In città» («В місті»).</p> <p>Уміти запитати, як пройти до потрібного місця.</p>	<p>✓ Preposizioni di luogo (Прийменники місця).</p> <p>✓ «Dov'è...?» («Де...?»).</p> <p>✓ «C'è/Ci sono» («Є»). «Non c'è/Non ci sono». («Немає»).</p> <p>✓ Італійські дієслова, три групи відмінювання: ARE, ERE або IRE.</p> <p>✓ Функції «presente indicativo» (теперішнього часу):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azioni abituali (звичні дії). 2. Stati (стани). 3. Competenze (навички).

Il Presente Indicativo

	I Coniugazione (-ARE)	II Coniugazione (-ERE)	III Coniugazione (-IRE)	
	parlARE	vedERE	sentIRE	capIRE
Io	parlo	vedo	sento	capisco
Tu	parli	vedi	senti	capisci
Lui/Lei	parla	vede	sente	capisce
Noi	parliamo	vediamo	sentiamo	capiamo
Voi	parlate	vedete	sentite	capite
Loro	parlano	vedono	sentono	capiscono

<https://imparandoinsieme.wordpress.com/2014/02/20/verbi-il-presente-indicativo-i/>

		-are	-ere	-ire	
1	io	-o	-o	-o	-isco
2	tu	-i	-i	-i	-isci
3	Lei lui lei	-a	-e	-e	-isce
4	noi	-iamo	-iamo	-iamo	-iamo
5	voi	-ate	-ete	-ite	-ite
6	loro	-ano	-ono	-ono	-iscono

<https://themelisting.com/>

ТЕМА 7

Підсумок / Riassunto

Лексика:	Спілкування:	Граматика:
✓ Verbi modali (Модальні дієслова). Значення.	✓ Висловлювати необхідність, обов'язок, бажання, можливість і уміння щось робити.	✓ Verbi modali (Модальні дієслова). Відмінювання та вживання.

ТЕМА 8

Підсумок / Riassunto

Лексика:	Спілкування:	Граматика:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ I vestiti (Одяг). ✓ I colori (Кольори). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Al negozio di abbigliamento (У магазині одягу). ✓ «Come stai? / Come sta?» («Як ти? / Як справи?»). <p>Запитати у людини, як у неї справи і відповідати на це питання.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ «Mi piace / Non mi piace – Mi piacciono / Non mi piacciono» («Мені подобається / Мені не подобається» – Мені подобаються / Мені не подобаються»). Вживання назв речей або людей, які нам подобаються або з інфінітивом дієслів. ✓ Огляд займенників mi (мені), ti (тобі), gli (йому), le (їй), ci (нам), vi (вам), gli (їм). ✓ Відмінювання дієслова «stare». ✓ Verbo «stare» + gerundio = progressivo presente (Дієслово «stare» + герундій = теперішній тривалий час). Дії, які відбуваються прямо зараз.

<https://www.pinterest.com.au/pin/501166264765291759/>

ТЕМИ 9/10

Підсумок / Riassunto

Лексика:	Спілкування:	Граматика:
<p>✓ Mio giorno (Мій день)</p>	<p>✓ Опис подій та дій протягом дня (минулий час).</p>	<p>✓ Il passato prossimo. Говорити про дії, які вже закінчилися.</p> <p>✓ Утворюємо час:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дієслова «essere» або «avere» AVERE для перехідних дієслів, ESSERE для більшості дієслів руху; для дієслів, які вказують на стан або на зміну стану. – після яких ставимо особливу форму головного дієслова «participio». <p>«ARE», «ERE», «IRE» --> «ATO», «UTO», «ITO».</p> <p>УВАГА! багато дієслів другого відмінювання утворюють «participio» дуже неправильно.</p> <p>✓ Коли використовуємо дієслово «avere» «participio» ніколи не змінюється!</p> <p>✓ Коли використовуємо дієслово «essere» «participio» змінюється як прикметник. Потрібно додати закінчення -o, -a, -i, -e.</p>

IL PASSATO PROSSIMO

AVERE / ESSERE + -ATO, -UTO, -ITO

	AVERE		ESSERE	
IO	HO	MANGIATO	SONO	ANDATO/A
TU	HAI	CREDUTO	SEI	ANDATO/A
LUI, LEI	HA	DORMITO	È	ANDATO/A
NOI	ABBIAMO		SIAMO	ANDATI/E
VOI	AVETE		SIETE	ANDATI/E
LORO	HANNO		SONO	ANDATI/E

HO MANGIATO TUTTE LE PATATINE. IL SACCHETTO È VUOTO. UFFA!

© ITALIANO BELLO

<https://italiano-bello.com/en/italian-course/passato-prossimo-in-italian/>

ТЕМА 11

Підсумок / Riassunto

Лексика:	Спілкування:	Граматика:
✓ Descrizione fisica (Фізичний опис). ✓ Occhi e capelli (Очі та волосся).	✓ « In questura: sporgere denuncia » (В поліції: написати заяву)	✓ « Imperfetto »: інший тип минулого часу в італійській мові. ✓ Вживається, щоб говорити про: <ul style="list-style-type: none"> - звички і про дії, які повторювалися в минулому; - стан в минулому; - предмети або людей у минулому. ✓ Щоб отримувати « imperfetto » потрібно прибрати закінчення « ARE », « ERE », « IRE » і додати: <ul style="list-style-type: none"> - «avo, avi, ava, avamo, avate, avano» - «evo, evi, eva, evamo, evate, evano» - «ivo, ivi, iva, ivamo, ivate, ivano»

1ª coniugazione	2ª coniugazione	3ª coniugazione
io parlavo	io credevo	io dormivo
tu parlavi	tu credevi	tu dormivi
egli parlava	egli credeva	egli dormiva
noi parlavamo	noi credevamo	noi dormivamo
voi parlavate	voi credevate	voi dormivate
essi parlavano	essi credevano	essi dormivano

<http://www.impariamoitaliano.com/im0.htm>

IMPERFETTO			
MODO INDICATIVO			
	-ARE	-ERE	-IRE
IO	-AVO	-EVO	-IVO
TU	-AVI	-EVI	-IVI
LUI/LEI	-AVA	-EVA	-IVA
NOI	-AVAMO	-EVAMO	-IVAMO
VOI	-AVATE	-EVATE	-IVATE
LORO	-AVANO	-EVANO	-IVANO

<https://www.pinterest.it/pin/767934173931087687/>

ТЕМА 12

Підсумок / Riassunto

Лексика:	Спілкування:	Граматика:
✓ Famiglia (Родина)	✓ Скласти та написати резюме. ✓ Описати свою родину.	✓ Присвійні займенники. ✓ « Presente indicatvo » (майбутній час). ✓ Прислівники часу.

Присвійний займенник / Gli aggettivi possessivi

	Чол. од./Жін. од.		Чол. множ./Жін. множ.	
Io	il <u>m</u> io/la <u>m</u> ia	мій/моя	i <u>m</u> iei/le <u>m</u> ie	мої
Tu	il <u>t</u> uo/la <u>t</u> ua	твій/твоя	i <u>t</u> uoi/le <u>t</u> ue	твої
Lui	il <u>s</u> uo/la <u>s</u> ua*	його*	i <u>s</u> uoi/le <u>s</u> ue	його
Lei	il <u>s</u> uo/la <u>s</u> ua*	її*	i <u>s</u> uoi/le <u>s</u> ue	її
Noi	il <u>n</u> ostro/la <u>n</u> ostra	наш/наша	i <u>n</u> ostri/le <u>n</u> ostre	наші
Voi	il <u>v</u> ostro/la <u>v</u> ostra	ваш/ваша	i <u>v</u> ostri/le <u>v</u> ostre	ваші
Loro	il <u>l</u> oro/la <u>l</u> oro	їхній/їхня	i <u>l</u> oro/le <u>l</u> oro	їхні

ЗАВДАННЯ І ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Напишіть італійську абетку.
2. Напишіть своє ім'я, прізвище, адресу італійськими літерами. Зробіть «спелінг» написаного.
3. Навіщо в італійській мові використовується буква «Н»?
4. Як поєднання літер «Sce», «Sci» читається перед голосними «E» та «I»?
5. Які особливості читання літер «C», «G»?
6. Як читаються буквосполучення «Gli», «Gn»?
7. Скажіть своє ім'я та прізвище за допомогою «телефонного алфавіту».
8. Які стилі спілкування існують в італійській мові, і як їх використовують? Як звертатися до молодих та незнайомих дорослих людей?
9. Коли в Італії кажуть «Добрий день» та «Добрий вечір»?
10. Напишіть та перекладіть українською мовою італійські особисті займенники.
11. Як запитати формально та неформально ім'я співрозмовника?
12. Напишіть відмінювання дієслова «бути» італійською мовою.
13. Як утворюється негативне речення в італійській мові? Наведіть приклади.
14. Як поставити запитання та відповісти на нього італійською мовою? Наведіть приклади.
15. Провідмініуйте письмово дієслово «venire». Складіть речення з ним.
16. Як запитати «Звідки ти?» і «Де ти народився?» у різних осіб?
17. Запитайте і дайте відповідь на питання «Яка у Вас професія?»
18. Які є артиклі в італійській мові? Як їх використовують? Наведіть приклади.
19. Складіть письмово формальний та неформальний діалог: вітання, місце народження, проживання, професія.
20. Напишіть свій номер телефону словами італійською мовою.
21. Допоможіть співрозмовнику заповнити анкету, ставлячи запитання та записуючи відповіді.
22. Напишіть словами: свій вік, ріст, вагу, номер будинку та квартири, індекс, дату народження.
23. Напишіть відмінювання дієслова «мати».
24. Коли використовується дієслово «мати»?

25. Які формати часу використовуються в італійській мові?
26. Як запитати і відповісти на запитання «Котра година?»
27. Використовуючи розклад автобуса, представлений у темі 3, напишіть, коли приходить автобус на вокзал, до університету, до Південного парку та на вулицю Шкільна.
28. Напишіть діалог на тему «Дзвінок лікарю» (Вам необхідно записатися до лікаря, на зручний для Вас час та день, повідомивши причину візиту).
29. Які бувають вказівні займенники та як їх застосовують.
30. Напишіть назви частин тіла італійською мовою.
31. Напишіть словами дати народження своїх друзів та родичів.
32. Напишіть список продуктів, які потрібні Вашій сім'ї на тиждень, використовуючи назви різних типів упаковки продуктів, дописавши певні та невизначені артиклі.
33. Напишіть та розіграйте діалог на тему «У супермаркеті».
34. Використання прийменника «di». Наведіть приклади з використанням лексики на тему «Продукти».
35. Утворення та використання множини та однини іменників. Наведіть приклади з використанням слів на тему «Їжа».
36. Дізнайтеся ціну різних продуктів, запишіть цифри словами.
37. Дізнайтеся, як пройти у різні місця (вокзал, аптека, магазин, лікарня, пошта, поліція) у Вашому місті. Запишіть відповіді та запитання.
38. Опишіть розташування різних предметів за допомогою прийменників місця.
39. Як сказати про знаходження чи відсутність предмета чи людини у певному місці?
40. Які групи відмінювання дієслів існують в італійській мові?
41. Провідмініяйте письмово відомі Вам дієслова з урахуванням належності їх до певної групи.
42. Які неправильні дієслова Ви знаєте? Наведіть приклади їхнього використання.
43. Які Ви знаєте прислівники в італійській мові? Напишіть речення з їх використанням.
44. Як використовується і утворюється теперішній простий час?
45. Складіть пропозиції з описом стану предметів, звичайних дій та навичок у часі.
46. Які модальні дієслова італійської мови Ви знаєте? Як вони використовуються та змінюються?
47. Складіть письмово речення з кожним відомим Вам модальним дієсловом.

48. Яка різниця у використанні дієслів «vorrei» та «volere»? Наведіть приклади їх використання у різних пропозиціях позмінно.

49. Які відмінності у використанні дієслова «знати» («sapere») в українській та італійській мовах?

50. Напишіть кілька речень про те, що Ви можете робити, вмієте робити, маєте, хочете і хотіли б робити.

51. Інтерв'ю: запитайте, що вміє робити, хоче, може і повинен Ваш співрозмовник. Запишіть відповіді.

52. Опишіть, який одяг Ви носите у різні сезони року та у різних життєвих ситуаціях.

53. Опишіть, яким кольорам Ви віддаєте перевагу?

54. Опишіть, який розмір одягу та взуття Ви носите?

55. Розкажіть, як змінюються закінчення прикметників на позначення кольорів залежно від числа та роду.

56. Як змінюється дієслово «подобається» залежно від числа та особи?

57. Як утворюється негативне речення з дієсловом «подобається»? Напишіть, що Вам не подобається в одязі.

58. Інтерв'ю: запитайте у співрозмовника, що йому подобається робити, а що не подобається. Запишіть відповіді та запитання.

59. Яке дієслово використовується в італійській мові в питанні «Як справи?» («Як ти?»).

60. Як утворюється та використовується теперішній тривалий час?

61. Використовуючи формулу тривалого часу, напишіть, що Ви робите протягом дня.

62. Яка закономірність зміни закінчення дієслів тривалого часу за групами?

63. Наведіть приклади використання неправильних дієслів у тривалому часі.

64. Який минулий час ми використовуємо в італійській мові, описуючи закінчені дії в минулому?

65. Як утворюється минулий звичайний час («Il passato prossimo»)?

66. Згадайте і напишіть, як відмінюються дієслова «бути» та «мати».

67. Коли у звичайному минулому часі використовується дієслово «бути», а коли «мати»? Наведіть приклади.

68. Як змінюється закінчення смислового дієслова у звичному минулому часі? (Утворення «participio»). Наведіть приклади дієслів із кожної групи.

69. Які неправильні дієслова Ви знаєте? Провідмінійте їх письмово.

70. Як змінюється закінчення у дієслів руху у звичному минулому часі?
71. Яка особливість у дієслів стану «бути» і «стати» у тривалому часі?
72. Як змінюються дієслова, які вживаються з дієсловом «бути» («passato prossimo»)?
73. Як змінюється дієслово «бути» з займенником «lei» у формальному зверненні (для чоловіків та жінок)?
74. Який час використовується в теперішньому часі при описі звичних дій?
75. Як утворюється «presente indicativo» (звичайні дії)?
76. Як можна італійською мовою висловити бажання, можливість, вміння, обов'язки?
77. Яка різниця у використанні теперішнього та тривалого звичного часу?
78. Як утворюється теперішній тривалий та звичний час?
79. Які прислівники використовуються у тривалому та звичному теперішньому часі?
80. Коли використовується «passato prossimo»?
81. Коли в «passato prossimo» використовується дієслово «бути», а коли «мати»?
82. Як утворюється «participio» в «passato prossimo»?
83. Опишіть письмово зовнішність всіх членів Вашої родини.
84. За допомогою якого часу описують повторювані у минулому і звичні події?
85. Коли ми вживаємо «l'imperfetto»? Як воно утворюється?
86. Напишіть, як утворюють дієслова «l'imperfetto» «бути» і «мати»?
87. Яким часом ми описуємо стан та опис у минулому?
88. Які прислівники частоти використовуються в минулому при описі звичок та повторюваних дій?
89. У яких ситуаціях ми використовуємо два різні минулі часи?
90. З допомогою яких часів ми описуємо одночасні дії у минулому?
91. Використання дієслів руху в минулому часі?
92. Як змінюються закінчення основних груп дієслів у «l'imperfetto»?
93. Яка різниця в утворенні дієслів з суфіксом -isc- у двох минулих часах?
94. Яка основна інформація має бути у резюме?
95. Які вимоги до написання резюме?
96. Напишіть резюме, проконтролюйте, чи воно відповідає європейським стандартам.

97. Опишіть родину, максимально продемонструвавши родинні зв'язки з використанням вивченої лексики.

98. Які присвійні займенники існують? Як вони змінюються за числами та родами?

99. Як використовуються артиклі з присвійними займенниками?

100. Які особливості вживання присвійних займенників з найменуванням членів родини в однині і множині?

101. Як можна утворювати майбутній час у розмовній мові?

102. Які прислівники ми використовуємо у майбутньому часі?

103. Які прислівники ми використовуємо у теперішньому часі?

104. Які прислівники часу Ви знаєте у минулому часі?

ДЖЕРЕЛА

- ALFABETO ITALIANO per bambini.* (2017). URL: https://www.youtube.com/watch?v=de6l9lyAPMY&ab_channel=SURPRISEIlcanaleCultdeibambiniitaliani
- ALFABETO TELEFONICO: COME FARE LO SPELLING IN ITALIANO.* (2018). *LINGUA ITALIANA E CURIOSITÀ: IL BLOG DI SILVIA SPATAFORA.* URL: <https://blogdisilviaspatafora.wordpress.com/2018/09/05/alfabeto-telefonico-come-fare-lo-spelling-in-italiano/>
- Area delle Scienze – Campus.* (2022). URL: <https://www.fisicastatistica.unipr.it/conf/bus.html>
- Artusi, M. I. (2017). *UNA MODA A COLORI - ABBIGLIAMENTO, COLORI, SINGOLARE E PLURALE.* Over blog. URL: <http://italiano64.overblog.com/2015/04/una-moda-a-colori-abbigliamento-colori-singolare-e-plurale.html>
- Avverbi di frequenza. (2022). *Lalidia online.* URL: <https://www.pinterest.com/pin/418-curtidas-9-comentrios-native-italian-teacher-lalidiaonline-no-instagram-short-it--818388563528956598/>
- CHE LAVORO FAI? (2015). SCUSI, PARLA ITALIANO?: Un blog utile per tutti coloro che stanno imparando italiano.* URL: http://scusiparlaitaliano.blogspot.com/2015/10/che-lavoro-fai_14.html
- CHE ORE SONO CHE ORA È.* (2020). URL: https://www.youtube.com/watch?v=XWRGADefOZg&ab_channel=CPIA2ALBABRAMONDOVI
- Classe seconda: Impara a leggere l'orologio (2022). *SCHEDE DIDATTICHE PER LA SCUOLA.* URL: <https://www.schededidatticheperlascuola.it/lorologio-imparare-leggerlo-2/>
- Completa con CE-CI. (2022). *LIVEWORKSHEETS.* URL: <https://www.liveworksheets.com/rx185007kb>
- Contenitori e quantità. (2019). *Impariamo l'italiano.* URL: <https://www.facebook.com/impariamoitaliano/posts/10160824568523125/>
- Corzo, C. (2007). Capítulo 2: Futuro semplice. *Nociones básicas de italiano.* URL: <http://www.mailxmail.com/curso-nociones-basicas-italiano/futuro-semplice>
- CV Europass Ufficiale. (2022). *MODELLI-DI-CURRICULUM.* URL: <https://modelli-di-curriculum.vidapubblica.co/cv-europass/>
- DESCRIVERE FISICAMENTE UNA PERSONA. (2016). SCUSI, PARLA ITALIANO?: un blog utile per tutti coloro che stanno imparando italiano.* URL:

- <http://scusiparlaitaliano.blogspot.com/2016/03/descrivere-fisicamente-una-persona.html>
- EURO: Quanto costa? (2022). *LIVEWORKSHEETS*. URL: [https://www.liveworksheets.com/worksheets/it/Matematica/Addizioni/EURO*_Quanto_costa\\$_ns50277te](https://www.liveworksheets.com/worksheets/it/Matematica/Addizioni/EURO*_Quanto_costa$_ns50277te)
- Fogliani, G. (2005–2008). *La nuova ricetta per le prescrizioni a carico del SSN*. URL: <https://www.fog.it/fogliani/giancarlo/nric.htm>
- Frutta e verdura. (2016). *Impariamo l'italiano*. URL: <http://italiano.overblog.com/2016/06/frutta-e-verdura.html>
- Gindro, R. (2021). OBESITÀ E SOVRAPPESO: QUALI SONO I RISCHI REALI? *The WOM healthy*. URL: <https://healthy.thewom.it/salute/obesita-sovrappeso/>
- Gli articoli indeterminativi e determinativi! (2021). *UNA FINESTRA SULL'ITALIA*. URL: <https://italiabenetti.blogspot.com/2011/10/gli-articles-indeterminativi.html>
- Guadalupe, P. (2022). Le unità di misura – equivalenze 1^a Media. *Pinterest*. URL: <https://www.pinterest.it/pin/767934173935537284/>
- I GIORNI DELLA SETTIMANA. (2019). *Inclusiva Mente: Proposte per una didattica cre-attiva*. URL: <https://www.inclusiva-mente.it/i-giorni-della-settimana/>
- Il corpo umano. (2011). *Intercultura blog*. URL: <https://aulalingue.scuola.zanichelli.it/benvenuti/2011/01/20/il-corpo>
- Il presente progressive. (2022). *The Language Teacher / Pinterest*. URL: <https://www.pinterest.com.au/pin/501166264765291759/>
- Indicativo imperfetto. (2022). URL: <http://www.impariamoitaliano.com/im0.htm>
- Influenza 2021: i sintomi, come si trasmette, che vaccino fare, i rimedi: ecco le Faq del ministero della Salute. (2021). *Il Messaggero*. URL: https://www.ilmessaggero.it/salute/focus/influenza_2021_sintomi_come_si_trasmette_che_vaccino_fare_come_si_cura_faq_ministero_salute-6336181.html
- Italian grammar - imperfetto indicativo -are; -ere; -ire. (2022). *Italian School NJ*. URL: <https://www.pinterest.it/pin/767934173931087687/>
- Italiano per stranieri - Dove abiti? (2019). URL: https://www.youtube.com/watch?v=tDESxMneCuM&ab_channel=LoescherEditorevideo
- Italiano per stranieri: l'alfabeto. (2014). URL: https://www.youtube.com/watch?v=H-X0aRqPlyY&ab_channel=ScuolaInterattiva
- Italian Presente Indicativo Le Tre Coniugazioni Verbi In Are Ere. (2022). *Otosection*. URL: <https://themelisting.com/>

- La data e il luogo di nascita.* (2020). URL: https://www.youtube.com/watch?v=u1gI6vA2zxc&ab_channel=IvanaTibaldi-linguaitaliana
- Learn Italian Numbers.* (2020). URL: https://www.youtube.com/watch?v=42x9SYhvvTI&ab_channel=Edmerls
- Lezione 2. (2020). Course: Llengua estrangera Italià I (Bloc 1) ~ gener 2020. *Cursos IOC – Batxillerat*. URL: <https://educaciodigital.cat/ioc-batx/moodle/mod/book/view.php?id=12543>
- Lezione 3. (2020). Course: Llengua estrangera Italià I (Bloc 2) ~ gener 2020. *Cursos IOC – Batxillerat*. URL: <https://educaciodigital.cat/ioc-batx/moodle/mod/book/tool/print/index.php?id=12606>
- L'euro. (2018). *DigiScuola – Matematica* URL: <http://www.digiscuola.org/matematica/wp-content/uploads/2018/04/16apr1.jpg>
- L'Orologio: Schede Didattiche per la Scuola Primaria. (2022). *Planeta Bambini*. URL: <https://pianetabambini.it/imparare-leggere-orologio-schede-didattiche-esercizi>
- Olivetti, E. (2022). *Verbi Italiani*. URL: <https://www.italian-verbs.com/verbi-italiani/coniugazione.php?parola=mangiare>
- Omicron, come riconoscerla. I sintomi principali: differenze con le varianti Alfa e Delta. (2021). *IL GIORNO*. URL: <https://www.ilgiorno.it/cronaca/omicron-variante-sintomi-1.7191511>
- Pazienti nei dottori sala di attesa. (2022). *Dreamstime*. URL: <https://it.dreamstime.com/illustrazione-di-stock-pazienti-nei-dottori-sala-di-attesa-illustrazione-di-vettore-image70562172>
- Pensiline e fermate autobus: assegnati i contributi per la sistemazione. (2019). *Prima LECCO*. URL: <https://primalecco.it/cronaca/pensiline-e-fermate-autobus-assegnati-i-contributi-per-la-sistemazione>
- Rizzo, L. (2022). Chiedere, comprendere e dare indicazioni stradali. *LinguaMigrante*. URL: <https://www.linguamigrante.it/lemmi/pubblico/ambiente-urbano-interpersonale-lessico/indicazioni-stradali>
- Schede Didattiche su CA-CO-CU da Stampare. (2020). *ITALIANO / Planeta bambini*. URL: <https://pianetabambini.it/schede-didattiche-ca-co-cu-stampare/>
- Schede Didattiche su CE-CI e CHE-CHI da Stampare. (2020). *ITALIANO / Planeta bambini*. URL: <https://pianetabambini.it/schede-didattiche-ce-ci-che-chi-stampare/>
- Schede Didattiche su CU-QU-CQU da Stampare. (2021). *ITALIANO / Planeta bambini*. URL: <https://pianetabambini.it/schede-didattiche-cu-qu-cqu-stampare/>

20%D0%94%D0%86%D0%84%D0%A1%D0%9B%D0%9E%D0%
92%D0%90%20(%20MODAL%20VERBS)%20(,%D0%BC%D0%BE
%D0%B4%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%20%D0
%B4%D1%96%D1%94%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0
%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%20%D0%B7%D0%B2%D0
%B8%D1%87%D0%B0%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D1%85%3A
%201.

Навчальне видання

ТРИГУБЧАК Олена Валеріївна
(розробник та укладач)

СЕГЕДОНІ Марія Шанталь
(переклад та оформлення)

ІТАЛІЙСЬКА МОВА ДЛЯ ПОЧАТКІВЦІВ

Методичні вказівки для експрес-курсу

Відповідальна за випуск: *О. Ю. Кудріна*
Комп'ютерна верстка: *Д. В. Мартиненко*

Підписано до друку 29.09.2022 р.
Формат 60x84/16 Гарн. Cambria. Папір офсет.
Друк ризогр. Ум. др. арк. 9,07. Обл.-вид. арк. 7,62.
Тираж 50 пр. Вид. № 30.

Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022
Свідоцтво ДК № 231 від 02.11.2000 р.

Адреса редакції та видавця:
вул. Роменська, 87, м. Суми, 40002
СумДПУ імені А. С. Макаренка